



SVETI KRIŽ ZAČRETJE

*Strateški plan razvoja
turizma – Strategija
razvoja turizma Općine
Sveti Križ Začretje do
2027. godine*

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrada strateškog plana razvoja turizma

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. — 2020.

Udio u sufinanciranom dijelu: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

Naručitelj

Općina Sveti Križ Začretje

**Izvođač****Stručni tim:**

prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana – voditeljica projekta
 izv. prof. dr. sc. Zvonimira Šverko Grdić – izvršna voditeljica projekta
 izv. prof. dr. sc. Marinela Krstinić Nižić
 Maša Trinajstić, mag. oec.

Studenti suradnici:

Margareta Ortović
 Dijana Zubić

Partnersko vijeće:

Marko Kos, dipl. oec., načelnik Općine Sveti Križ Začretje
 Jasminka Lasić, oec., v. d. pročelnika
 Anita Bočkaj, dipl. oec.
 Dora Greblički Kos, dipl. oec., Agroturizam Kos
 Ivan Grozaj, restoran Marina
 Karolina Hostić, dipl. oec., Turistička zajednica područja Srce Zagorja
 Tanja Ivek, univ. spec. oec., Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije
 Doroteja Jačmenica Pušenjak, mag. iur.
 Ivan Mihovilić, bacc. oec., Terme Tuhelj, Terme Olimia
 Ema Gorički Mihovilić, mag. ing. arh., AMG Studio d. o. o.

Lektorica:

Željka Štefan, prof.

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. TEORIJSKE OSNOVE I SUVREMENI TRENDOVI RAZVOJA TURIZMA	6
1.1. Opći trendovi na turističkom tržištu	6
1.2. Selektivni oblici turizma na području Općine Sveti Križ Začretje	8
1.2.1. Ruralni turizam	8
1.2.2. Kulturni turizam	9
1.2.3. Eno i gastro turizam	11
1.2.4. Cikloturizam	12
1.2.5. Zdravstveni turizam	13
1.2.6. Ekoturizam	14
1.2.7. Trendovi u pružanju usluga smještaja – ostali oblici smještaja	16
2. IMPLEMENTACIJA ODRŽIVOGA RAZVOJA TURIZMA U OPĆINI SVETI KRIŽ ZAČRETJE	19
3. RESURSNA OSNOVA ZA RAZVOJ TURIZMA OPĆINE SVETI KRIŽ ZAČRETJE	21
3.1. Opće značajke Općine Sveti Križ Začretje	22
3.1.1. Demografija	22
3.1.2. Prometna infrastruktura	24
3.2. Gospodarske značajke Općine Sveti Križ Začretje	25
3.3. Turistički resursi na području Općine Sveti Križ Začretje	29
3.4. Smještajni kapaciteti Općine Sveti Križ Začretje	33
4. ANALIZA STANJA TURIZMA OPĆINE SVETI KRIŽ ZAČRETJE	36
4.1. Analiza turističkoga prometa Općine Sveti Križ Začretje	36
4.2. Analiza emitivnih turističkih tržišta Općine Sveti Križ Začretje	38
4.3. Analiza dionika	39
5. SWOT ANALIZA	43
6. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI	45
7. PRIORITETI I MJERE	48
8. IZVORI FINANCIRANJA	70
ZAKLJUČAK	81
POPIS LITERATURE	83
POPIS ILUSTRACIJA	85

UVOD

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje do 2027. godine predstavlja dokument u kojem se određuju strateški ciljevi i strateški prioriteti razvoja turizma s ciljem osiguranja konkurentne i prepoznatljive turističke destinacije u budućnosti.

Temelj za izradu Strategije predstavljala je Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, Strategija razvoja kulturnog turizma Republike Hrvatske, Master plan razvoja turizma Krapinsko-zagorske županije, Strategija razvoja Općine Sveti Križ Začretje 2014. - 2020., Operativni plan razvoja cikloturizma Krapinsko-zagorske županije te Prostorni plan Općine Sveti Križ Začretje, kao i drugi relevantni dokumenti općine.

Izrada Strategije razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje do 2027. godine temeljena je na partnerskom pristupu svih dionika koji sudjeluju u razvoju općine.

Osnovne sastavnice Strategije razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje do 2027. godine su:

- *teorijske osnove i suvremeni trendovi razvoja turizma*
- *implementacija održivoga razvoja turizma u Općini Sveti Križ Začretje*
- *resursna osnova za razvoj turizma Općine Sveti Križ Začretje*
- *analiza stanja turizma Općine Sveti Križ Začretje*
- *SWOT analiza*
- *vizija i strateški ciljevi*
- *prioriteti i mjere*
- *financijski plan te*
- *prijedlog provedbe Strategije.*

Temeljni podaci ovoga dokumenta svakako se vezuju uz relevantne postojeće dokumente kao i Analizu stanja turizma Općine Sveti Križ Začretje, koja donosi uvid u cjelokupno stanje i resursnu osnovu vezanu za razvoj turizma općine. Analiza stanja turizma izrađena je korištenjem podataka Turističke zajednice područja Srce Zagorja, Državnog zavoda za statistiku, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, FINE, te Udruženja obrtnika Sveti Križ Začretje. U okviru analize stanja, posebno su identificirani osnovni problemi i izazovi, kao i razvojne potrebe koje je neophodno realizirati u budućem razdoblju.

Sukladno postojećim obilježjima, a na temelju objektivnih razvojnih mogućnosti i budućeg pozicioniranja Općine Sveti Križ Začretje, zajednički je formirana vizija općine koja predstavlja osnovnu misao vodilju razvoja turizma, a glasi:

Općina Sveti Križ Začretje - poželjna turistička destinacija, orijentirana prema zdravlju, aktivnom i obiteljskom odmoru, osigurava gastronomske užitke na mjestu očuvane prirodne i kulturne baštine.

Temeljem višemjesečnoga rada definirani su sljedeći strateški ciljevi razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje:

- 1. VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE**
- 2. VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**
- 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE.**

Ciljevi razvoja turizma usklađeni su s postavljenim gospodarskim i društvenim ciljevima općine. Dugoročno, turizam treba doprinijeti blagostanju lokalne zajednice i gospodarskom napretku, uz maksimalnu zaštitu prirodnih i kulturno-povijesnih resursa.

U svrhu realizacije postavljenih ciljeva, unapređenja postojećih te razvoja novih turističkih proizvoda utvrđeni su strateški prioriteti. Za svaki od strateških prioriteta definirane su i razrađene mjere koje pružaju okvir za pripremu i provedbu konkretnih aktivnosti s ciljem ostvarenja postavljenih prioriteta i mjera. Za svaku mjeru dan je cilj, detaljan opis i sadržaj mjere, potencijalni nositelji tih mjera, očekivani rezultati i indikatori putem kojih se mjere mogu vrednovati i pratiti. Također su definirani izvori financiranja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kao i prijedlog provedbe Strategije.

Veliki doprinos u izradi podrazumijeva i aktivno sudjelovanje svih dionika koji su kroz sugestije, prijedloge i komentare uključeni u razvoj turizma Općine Sveti Križ Začretje. Povezano s time tijekom izrade Strategije razvoja turizma organizirane su radionice na kojima je postignuto suglasje dionika što čini najznačajniji dio procesa planiranja na putu realizacije postavljenih projekata i ostvarenja zadanih ciljeva razvoja turizma.

U strukturi Partnerskoga vijeća nedvojbeno su uključeni oni članovi koji zadovoljavaju kriterije kompetentnosti i zastupljenosti interesa svih ključnih interesnih skupina. Članovi Partnerskoga vijeća prihvatili su sudjelovanje u procesu izrade i provedbe Strategije, a djelovali su po načelima integriranoga partnerstva, kroz stalnu komunikaciju i korekciju prijedloga. Iskustva stečena djelovanjem Partnerskoga vijeća nedvojbeno će biti korisna u kasnijim fazama provođenja Strategije, odnosno u procesu kontrole učinkovitosti primjene strateških ciljeva, temeljenih na operativnoj razradi i instrumentima, koji će se koristiti u procesu monitoringa i evaluacije procesa.

PARTNERSKA SKUPINA OPĆINE SVETI KRIŽ ZAČRETJE

a. Znanstveno-stručni tim:

Strategiju razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje preuzeo je znanstveno-stručni tim Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu iz Opatije, Sveučilišta u Rijeci.

prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana – voditeljica projekta

izv. prof. dr. sc. Zvonimira Šverko Grdić – izvršna voditeljica projekta

izv. prof. dr. sc. Marinela Krstinić Nižić

Maša Trinajstić, mag. oec.

Studenti suradnici:

Margareta Ortović

Dijana Zubić

b. Partnersko vijeće:

U strukturi Partnerskoga vijeća nalaze se članovi, koji su upoznati s dosadašnjim sferama gospodarskoga i turističkoga interesa. Načelnik je glavni koordinator cjelokupnoga procesa djelovanja Partnerskoga vijeća, koji ima sljedeće članove:

- Marko Kos, dipl. oec., načelnik Općine Sveti Križ Začretje
- Jasminka Lasić, oec., v. d. pročelnika
- Anita Bočkaj, dipl. oec.
- Dora Greblički Kos, mag. oec., Agroturizam Kos
- Ivan Grozaj, kuhar, Restoran Marina
- Karolina Hostić, dipl. oec., Turistička zajednica područja Srce Zagorja
- Tanja Ivek, univ. spec. oec., Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije
- Doroteja Jačmenica Pušenjak, mag. iur.
- Ivan Mihovilić, bacc. oec., Terme Tuhelj, Terme Olimia
- Ema Gorički Mihovilić, mag. ing. arh., AMG Studio d. o. o.

U istraživanje su se prema potrebi mogli uključiti i ostali sudionici, kao specijalisti za pojedina područja, te aktivno preuzeti odgovornost za uspješnu realizaciju ovoga dokumenta. Pri tom se slijedilo načelo integriranoga partnerstva, kroz interaktivni rad ljudi iz različitih ciljnih skupina i sfera interesa, ali s istim ciljem razvoja turizma na području Općine Sveti Križ Začretje.

1. TEORIJSKE OSNOVE I SUVREMENI TRENDOMI RAZVOJA TURIZMA

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje (u daljem tekstu Strategija) ima za cilj predstavljati ključnu podlogu za turističko pozicioniranje, odnosno afirmaciju općine kao turističke destinacije. S obzirom na analizirano trenutno stanje, može se zaključiti da je turizam u početnoj fazi razvoja, no važno je da ima izuzetno veliki potencijal. Takva pozicija je pozitivna iz razloga što se planiranjem daljnjeg razvoja mogu minimizirati negativni, a maksimizirati pozitivni utjecaji turizma na ukupnu lokalnu zajednicu. U cilju ostvarenja pozitivnih učinaka nužno je da se razvoj turizma Općine Sveti Križ Začretje planira u skladu s načelima ekološke, sociokulturne i ekonomske održivosti.

1.1. Opći trendovi na turističkom tržištu

Turizam obilježavaju stalne promjene trendova turističke potražnje i razvoj novih motiva putovanja. Turisti se više ne zadovoljavaju jednoobraznom turističkom ponudom ili isključivo kvalitetnim smještajem već traže doživljaj, dok se kvalitetan smještaj i usluge podrazumijevaju. Motivi za putovanjem mijenjaju se veoma često, a rezultat toga su novi oblici turističke potražnje zasnovani na doživljajima, intenzivnim užicima i ispunjenju strasti. Naglasak je na aktivnostima u prirodi i doživljajima koji potiču: čulnost, emocije, zdravlje i ljubav prema sebi i svome tijelu. *'Value for Money'* se podrazumijeva i više nije dovoljan za uspješan i dobar odmor. Turisti očekuju i *'Experience for Money'*, odnosno *'Emotion for Money'*. U tom se pravcu kreću sve destinacije koje namjeravaju zadržati svoj tržišni udio, a u tom smjeru mora krenuti i Općina Sveti Križ Začretje u cilju postanka kvalitetne i konkurentne turističke destinacije.

Potencijalni turisti danas žive i rade u uvjetima rasta osobnoga i javnoga standarda, te slobodnoga vremena što nastaje kao rezultat razvoja znanosti i primjene novih tehnologija. Osim toga, rast kulture i znanja, sve dostupniji i jeftiniji oblici kolektivnih i individualnih sustava prijevoza jedni su od faktora razvoja turizma. Rezultat navedenih činjenica je da turistički pokazatelji iz godine u godinu rastu. Prema podacima Svjetske turističke organizacije (u daljnjem tekstu UNWTO) u 2018. godini na svjetskoj razini je ostvareno 1,4 milijarde međunarodnih turističkih dolazaka što je više za 48 % u odnosu na 2010 (UNWTO Tourism Highlights 2011 Edition), ili 6 % u odnosu na 2017 godinu (International Tourist Arrivals Reach 1.4 billion Two Years Ahead of Forecasts). UNWTO

predviđa da će u 2019. godini međunarodni dolasci porasti za 3-4 %. Osim ovih promjena bilježe se i razne socioekonomske promjene koje snažno utječu na turizam, te su se odrazile na turističku ponudu i potražnju. Bilježe se trendovi poput (Trendovi u turizmu 2018):

- **Turisti traže doživljaje i iskustvo, a ne materijalne stvari** – Destinacije se trebaju usmjeravati na stvaranje doživljaja u svim turističkim proizvodima i uslugama. Razlog tome je što današnji turist više voli kupovati iskustvo i doživljaj, a ne materijalne stvari.
- **Važnost dobrih recenzija** – putem interneta gostima su dostupne i dobre i loše informacije. Na temelju takvih informacija potencijali turisti donose odluke o dolasku/nedolasku u određenu destinaciju. Zbog toga je veoma važno upravljati online reputacijom.
- **Utjecaj određenih informacija na različite generacije:**
 - *Generacija Z (rođeni između 1996. i 2010.)* - Predstavlja najmlađu generaciju koja sudjeluje u turističkim tijekovima. Srasli su s društvenim mrežama i tehnologijom novoga doba.
 - *Milenijska (Y) generacija (rođeni između 1981. i 1996.)* – generacija koja odrasta u digitalnom dobu. Za njih su ključne opcije online rezervacija, online recenzije i korisnički sadržaji. Traže uključivanje u lokalnu kulturu, veliki izbor opcija u destinaciji, fleksibilnost, kao i mogućnost povezivanja rada i odmora na putovanjima (Fuggle, L., Kow, N., Burkhard, S., Silva. B., 2018.).
 - *Generacija X (rođeni između 1965. i 1980.)* - Imaju veliki udio u turističkoj potrošnji. Oni odlaze na obiteljska putovanja želeći se opustiti i pronaći neke nove sadržaje koji će ih zaokupiti.
 - *Baby boomeri (rođeni između 1946. i 1964.)* – Putuju više nego ikad. Većina ih želi ostvariti iskustvo sa svog popisa destinacija koje žele oduvijek posjetiti. Traže bezopasna i praktična putovanja kao i sigurnost, čistoću i vrijednost za novac.
- **Ekonomija dijeljenja** - uspon online platformi temeljenih na ekonomiji dijeljenja (poput Airbnb, Uber, i Lyft i drugih) promijenio je način na koji ljudi putuju. Sve veći broj turista putovanje smatraju svojim pravom a ne povlasticom i stoga turističke destinacije s pet zvjezdica ponekad nisu idealan oblik putovanja i odmora.
- **Sigurnost** - postaje značajan čimbenik stabilnoga razvoja destinacije i imperativ ponude. Osiguranje sigurnoga okruženja za posjetitelje predstavlja bitnu osnovu za osiguravanje kvalitete u turizmu.
- **Održivi turizam** - Odgovorno putovanje podrazumijeva da održivi turizam uključuje sve tipove turizma i da kao krajnji proizvod mora biti

ponuđen „bolje mjesto za život i bolje mjesto za posjetiti“ s glavnim ciljem da se kreiraju prvo bolja mjesta za život lokalnog stanovništva, a tek onda bolja mjesta za turiste.

Navedeni trendovi predstavljaju uporište za hipotezu o mogućnosti i potrebi promišljenoga razvoja turizma na području Općine Sveti Križ Začretje temeljenom na koncepciji održivoga razvoja.

1.2. Selektivni oblici turizma na području Općine Sveti Križ Začretje

1.2.1. Ruralni turizam

Ruralni turizam zauzima sve veće značenje u cjelokupnom razvoju turizma. Njegovo značenje očituje se u zadovoljavanju rastućega trenda na strani turističke potražnje, ali i u širem društveno-ekonomskom kontekstu. Ovaj oblik turizma uvelike pridonosi zaustavljanju depopulacije, deagrarizacije i iseljavanja, pa čak i odumiranja čitavih sela (Krajnović, A., Zdrilić, I., Orlović, M., 2018.). Danas na oblikovanje ruralnog turizma, danas, djeluju mnogi činitelji koji se mogu podijeliti u tri osnovne skupine (Zadel, Z., 2015.): prirodni činitelji – sačuvani i čisti okoliš, prirodne atrakcije, skladnost vizura na koje čovjek nije utjecao; kulturni činitelji – ambijentalna arhitektura, kulturni spomenici, običaji, manifestacije, folklor, način života; socioekonomski činitelji – višak prihoda u urbanim sredinama koji dovodi do potrebe za odmorom. Ponudom ruralnog turizma mora se odgovoriti na preferencije suvremenoga turista budući da ruralni turizam nudi široki asortiman proizvoda i usluga, čime se mogu zadovoljiti različite i posebne preferencije turista.

Prema Vijeću Europe ruralni turizam je *turizam na seoskom području sa svim aktivnostima koje se provode na tom području gdje vlada harmonična sredina, odsutnost buke, očuvani okoliš, komunikacija s domaćinima, domaća hrana te upoznavanje pa i participacija u seljačkim poslovima* (Zadel, Z., 2015.). Turistička potražnja u segmentu ruralnoga turizma iznimno je heterogena po svojim potrebama, očekivanjima i aktivnostima, te se može ocijeniti da je u stalnom rastu. Turisti zainteresirani za posjet ruralnim prostorima razlikuju se i po načinu života, profesiji i po razini dohotka. Kao važni motivi putovanja u ruralna područja mogu se istaknuti čimbenici poput:

- želja da se nauči više o životu na selu i tradiciji
- autentičnoga iskustva
- posjete prijateljima/rodbini
- preporuka prijatelja/rodbine
- odabira tematskoga paket aranžmana koji uključuje upoznavanje s ruralnim područjima

- izuzetne promocije putem medija
- jeftinijih modaliteta provođenja odmora
- želje za opuštanjem u miru ruralnoga ambijenta
- istraživanje ruralne kulture (povijest, arhitektura, festivali, običaji) uz želju da turist postane sastavni dio toga kulturnoga kruga tijekom svog boravka u destinaciji
- želje za povratkom prirodi i boravak u ambijentu bitno različitom od svakodnevnog.

U okviru ruralnoga turizma može se istaknuti turizam na seljačkim gospodarstvima (agroturizam, *farm tourism*). Agroturizam omogućava lokalnom stanovništvu diversifikaciju gospodarskih djelatnosti, integriranje poljoprivrede i turizma. Turizam na seljačkim gospodarstvima ili agroturizam je iznimno zanimljiv na turističkom tržištu potražnje te prezentira cjelokupnu ponudu ruralnoga prostora. Turizam na seljačkim gospodarstvima obuhvaća sve vrste turističkih usluga koje seljačko domaćinstvo može pružiti na svom imanju kao cjelini ili na pojedinim svojim dijelovima.

Ruralni turizam može dati značajan doprinos razvoju gospodarstva Općine Sveti Križ Začretje iz razloga što razvoj tog oblika turizma, uz gospodarske, veže i ostale ne manje važne doprinose koji imaju za cilj boljitak zajednice i kvalitete života lokalnoga stanovništva.

1.2.2. Kulturni turizam

Termin kulturni turizam pojavljuje se 1969. godine na kongresu ICOMOS-a (International Council on Monuments and Sites¹). Kulturni turizam definira se kao *putovanje osoba izvan mjesta stalnog boravka s ciljem prikupljanja novih informacija i doživljaja kojima one zadovoljavaju svoje kulturne potrebe* (Akcijski plan razvoja kulturnog turizma, 2015.). Kulturni turizam je jedan od najbrže rastućih oblika turizma. Putovanja koja su motivirana kulturnom proizlaze iz potrebe učenja i zabave što je rezultat sve veće obrazovanosti ljudi i generalne potrebe „rada na sebi“. Zbog toga je spektar aktivnosti koji uključuje komponentu kulture sve širi, a kao rezultat toga dolazi do segmentacije tržišta te se može govoriti o tri podsegmenta (Akcijski plan razvoja kulturnog turizma, 2015.):

- *Putovanja motivirana upoznavanjem kulturne baštine (turizam baštine)*. Ova putovanja se odnose na obilazak kulturno-povijesnih lokaliteta i aktivnosti kroz koje se upoznaje prošlost.
- *Putovanja motivirana prisustvovanjem kulturnom događanju*. Ova putovanja se odnose na uprizorenje nekih zbivanja iz prošlosti ili su

¹ Međunarodna nevladina organizacija koja se bavi očuvanjem svjetskih povijesnih spomenika i lokaliteta, a osnovana je 1965. godine.

suvremenog karaktera uključujući i popularnu kulturu.

- *Putovanja motivirana kreativnim kulturnim aktivnostima*. Ova putovanja se odnose na aktivnosti koje su sačuvane iz prošlih vremena poput učenja glagoljice, tradicijskih vještina, suvremena praksa kulture života i rada ili suvremena umjetnička produkcija.

Kultura i kulturna baština utječu na turističke tijekove, ali i turizam utječe na kulturu. Međusobna povezanost tih dviju pojava prikazana je sljedećom tablicom.

Tablica 1. Utjecaj kulture na turizam i obrnuto

Sociokulturne koristi i štete utjecaja turizma na kulturu	
Sociokulturne koristi: povećanje općeg nivoa obrazovanja; promocija mira i razumijevanja; ukidanje jezičnih i sociokulturnih barijera, klasnih razlika, rasnih predrasuda, političkih i religijskih razlika; unapređenje zaštite naslijeđa i tradicije, podizanje vrijednosti vlastite i tuđe kulture.	Sociokulturni troškovi ili štete: nerazumijevanje i sukobi; generiranje stereotipa; ksenofobija; komercijalizacija kulture, religije i umjetnosti; razaranje obitelji; prostitucija, sukobi, kriminal.
Koristi turizma od kulture i koristi kulture od turizma	
Koristi turizma od kulture: podizanje osnovnog proizvoda/imidža destinacije; povećavanje potrošnje i duljine boravka; povećavanje zadovoljstva boravkom; stimuliranje ponovnog posjeta; stimuliranje lokalne i regionalne potražnje; otvaranje novih tržišnih segmenta.	Koristi kulture od turizma: dodatni izvor prihoda; investicijski kapital; proširenje tržišta/novi segmenti posjetitelja; razvijanje profesionalnog upravljanja i marketinga; bolja kontrola nad korištenjem kulturnih resursa; bolji imidž kulture među lokalnim stanovništvom.

Izvor: Obrada autora.

Turistički sektor potiče razvoj kulturnoga turizma iz mnoštva interesa te su koristi od njegovog razvoja višestruke poput valorizacije i čuvanja naslijeđa, zapošljavanja, ekonomskoga rasta, jačanje kulturne ponude, njegovanje tradicije, razvoja identiteta te poticanja kreativnosti.

Kreativni turizam je sužena niša kulturnoga turizma, a definira se kao oblik turizma koji uključuje učenje o kulturi receptivne zemlje odnosno zajednice i to za vrijeme godišnjeg odmora (Jelinčić, D. A., 2006.). Kreativni turisti razvijaju

svoj kreativni potencijal, približavaju se lokalnom stanovništvu, aktivno sudjelujući na radionicama i obrazovnim iskustvima, ocrtavajući kulturu destinacije za odmor. Kreativni turizam je dakle turizam gdje su turisti aktivno uključeni u kreativne živote mjesta koja posjećuju i interakcije s lokalnim ljudima. Aktivno sudjelovanje u kreativnim aktivnostima ostavlja snažniji dojam kod turista, podrazumijeva njihovu potrebu za dužim boravkom u mjestu, nudi mogućnost razvoja smislenih odnosa s lokalnom zajednicom, te se povećava vjerojatnost da će se vratiti. Kreativnost ima važne učinke na turizam zbog: stvaranja atmosfere; zadovoljenja ljudske potrebe za osobnim razvojem; stvaranja izravne veze između kulture turista i lokalnoga stanovništva; mogućnosti inoviranja postojećeg proizvoda (Rudan, E., 2012.).

1.2.3. Eno i gastro turizam

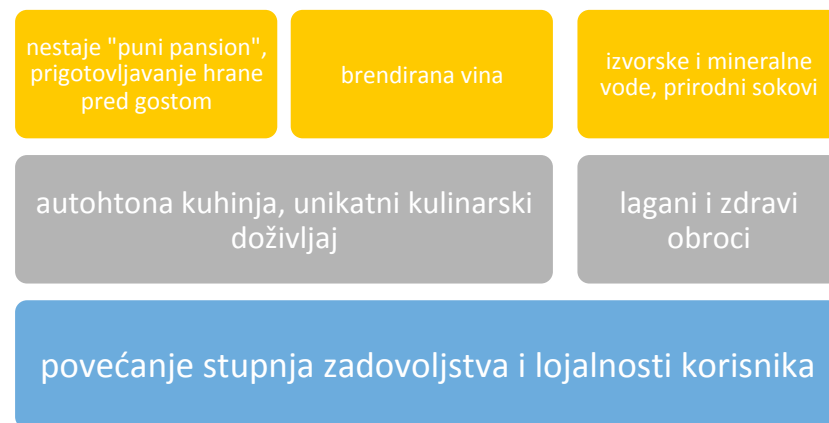
Hrana je do nedavno bila samo sastavni dio turističke ponude, iako je jedan od bitnih elemenata cjelokupnoga turističkog doživljaja. Tek posljednjih godina hrani se posvećuje veća pažnja, te postaje predmetom zasebnoga proučavanja. Vino, hrana i turizam usko su povezani. Uloga vina i hrane u privlačenju turista u destinaciju prepoznata je od strane istraživača, vinske, prehrambene i turističke industrije (Geić, S., 2011.). Eno i gastroturizam je oblik turizma koji je u kontinentalnoj Hrvatskoj visoko atraktivan, no još uvijek ne i jako konkurentan.

Turizam s temom gastronomije i vinskih cesta uključuje putovanja turista čija je motivacija upoznavanje gastronomije, autohtone hrane i vina lokalnog stanovništva. *Vinski turizam se može definirati kao posjet vinogradima, vinarijama, vinskim festivalima i događanjima gdje su kušanje i doživljaj vina primarni motivirajući faktori.* Bazira se na posebnim interesima povezanim s vinom, a turisti mogu biti motivirani ili destinacijom (vinska regija) ili aktivnošću (kušanje vina) (Geić, S., 2011.). Zagorski vinogradari proizvode visokokvalitetna vina, pripremljena kao lagana do srednje jaka, suha ili srednje slatka obilježena cvjetnim ili voćnim aromama. Proizvode se visokokvalitetna bijela vina iz grožđa sorti: traminac, sauvignon, rajski rizling, bijeli i sivi pinot, chardonnay, zeleni silvanac, bijeli i žuti muškati te kvalitetna bijela vina sorti graševina i moslavac. Provedbom projekta Zaštita i revitalizacija autohtonih sorti Hrvatskoga zagorja daje se izuzetan doprinos sadnji autohtonih sorti poput sorte belina svetokriška koja je od davnina prisutna na ovom području.

Turisti očekuju široku mogućnost odabira različite hrane, kako nacionalnih jela tako i internacionalne kuhinje. Gastronomija i enologija postaju značajan segment turističke ponude destinacije u cjelini. Turisti će u nastupajućem periodu koristiti usluge prehrane i pića u ambijentima u kojima se lakše doživljava destinacija, kao i posebnosti turističkoga okruženja. U ovom segmentu Općina Sveti Križ Začretje ima veliki potencijal zbog bogatstva gastronomije i enologije. Tradicionalna zagorska kuhinja nastala je u čvrstoj simbiozi s prirodom i njenim

plodovima, vjerno odražavajući način života lokalnog stanovništva ovog kraja. Zagorska kuhinja ima obilježja zimske kuhinje zbog načina života lokalnih ljudi. Tim se pridjevom u stručnim krugovima želi reći da je zasnovana na sezonskim sastojcima i načinu pripreme koji poštuje moderne kulinarske trendove. Danas se sve više preferira ponuda hrane temeljena na svježim, lokalno uzgojenim, sezonskim i autohtonim namirnicama uz kratku termičku obradu kako bi se sačuvalo što više prirodnih okusa i svojstava.

Slika 1. Trendovi potražnje prehrane i pića



Izvor: Milohnič, I.; „New Trends of Event Management and Leisure Time in Tourism“, u zborniku radova Management, Education and Tourism - Creative in Changes, University of Primorska, Faculty of Tourism and Hospitality, Portorož, Slovenia, 2009.

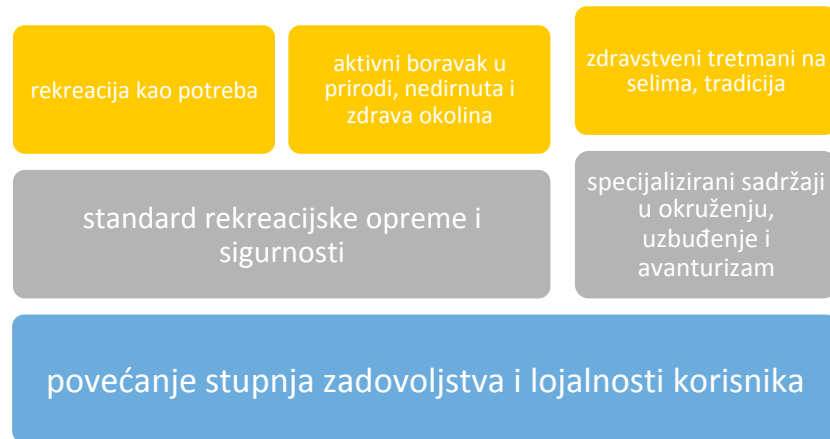
Moderni pristup u pružanju usluga prehrane i pića podrazumijeva kvalitetu kako namirnica tako i kuhara, te dizajn restorana prilagođen tradiciji turističke destinacije. Ove činjenice je potrebno uzeti u razmatranje prilikom osmišljavanja razvoja ovog oblika turističke ponude u Općini Sveti Križ Začretje.

1.2.4. Cikloturizam

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine prepoznaje cikloturizam kao jedan od turističkih proizvoda s najvećom perspektivom razvoja. *Cikloturizam predstavlja aktivan oblik turizma koji podrazumijeva vožnju biciklom, odnosno obilazak određenoga turističkoga lokaliteta ili destinacije vlastitim ili iznajmljenim biciklom* (Makarić, A.M., 2015.). Dobroj perspektivi razvoja pridonose prvenstveno privlačni prirodni resursi, zatim biciklistički parkovi, staze te ugostiteljski objekti. U cilju poboljšanja kvalitete ovog proizvoda u Akcijskom planu razvoja cikloturizma predložene su nove aktivnosti s ciljem razvoja ovog proizvoda hrvatskog turizma, u obliku aktiviranja neiskorištenih

putova i tematiziranje istih na način da postanu edukativne, gastronomske, i slične rute (Akcijski plan razvoja cikloturizma, ^{2015.}). Do 2020. se želi unaprijediti ponuda na način izgradnje vidikovaca, pružanja usluga popravka bicikli, osmišljavanje i izgradnje prateće odgovarajuće signalizacije na stazama, i slično (Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020., 2015.) Cikloturizam se može povezati sa zdravstvenim turizmom, odnosno rekreativnim provođenjem godišnjega odmora ili pak slobodnoga vremena tijekom poslovnoga putovanja.

Slika 2. Trendovi potreba za novim oblicima sporta i rekreacije



Izvor: Milohnić, I. „New Trends of Event Management and Leisure Time in Tourism“, u zborniku radova Management, Education and Tourism - Creative in Changes, University of Primorska, Faculty of Tourism and Hospitality, Portorož, Slovenia, 2009.

Cikloturizam u Općini Sveti Križ Začretje ima veoma dobru perspektivu. Već sada općina razvija infrastrukturu, koju bi, trebalo unaprjeđivati, a ljepota prirode i bogatstvo krajolika osiguravaju dobre temelje za daljnji razvoj.

1.2.5. Zdravstveni turizam

Svjetska turistička organizacija (UNWTO) zdravstveni turizam već 1973. godine definira kao *aktivnost s ciljem osiguranja zdravstvenih pogodnosti (usluga) korištenjem prirodnih čimbenika vode i klime* (Geić, S., 2011.). Rječnik turizma zdravstveni turizam objašnjava kao *promjenu stalnog boravišta pojedinca u određeno povoljnije klimatsko ili kupališno mjesto radi zdravstvene preventive, kurative i rehabilitacije* (Geić, S., 2011.). Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine kao i Nacionalna strategija razvoja zdravstva Republike Hrvatske 2012. - 2020. prepoznaju tri oblika zdravstvenog turizma i to wellness, lječilišni i medicinski turizam te ih definiraju na sljedeći način (Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020, 2015. i Nacionalna strategija razvoja zdravstva Republike Hrvatske 2012-2020., 2012.):

- **Wellness turizam** (provodi se pretežito u hotelima i lječilištima) – podrazumijeva postizanje tjelesne i duhovne ravnoteže, pri čemu valja razlikovati medicinski od holističkog wellnessa. Medicinski wellness organizirano je provođenje zdravstveno-preventivnih i kurativnih programa u svrhu prevencije bolesti te očuvanja i unapređenja zdravlja uz multidisciplinarni tim koji nužno uključuje liječnika, ali i drugo stručno osoblje (npr. fizioterapeut, kineziolog, nutricionist).
- **Lječilišni turizam** (provodi se u lječilištima i specijalnim bolnicama) – podrazumijeva stručno i kontrolirano korištenje prirodnih ljekovitih činitelja i postupaka fizikalne terapije radi očuvanja i unapređenja zdravlja te poboljšanja vrsnoće života. Naglasak je na revitalizaciji psiho-fizičkih sposobnosti u klimatskim, morskim i topličkim destinacijama/ lječilištima kroz kure, posebne programe oporavka, uravnoteženu prehranu i slično.
- **Medicinski turizam** (provodi se u medicinskim ordinacijama, klinikama/poliklinikama i specijalnim bolnicama) – podrazumijeva putovanja u druga odredišta radi ostvarivanja zdravstvene zaštite, a što uključuje, primjerice, parcijalne kirurške zahvate, ali i stomatološke, kozmetičke, psihijatrijske i alternativne tretmane/zahvate, sve uz pripadajuće usluge njege i oporavka. Primarna motivacija putovanja na medicinske tretmane je vrhunska zdravstvena usluga, često uz niže troškove i u kraćem roku, ali i nemogućnost da se pojedini zahvati/tretmani realiziraju u vlastitoj zemlji.

Zdravstveni turizam obuhvaća sva područja promicanja zdravlja, prevencije i rehabilitacije. Zdravstveni turizam u užem smislu te riječi predstavlja posebnu granu unutar cjelokupne turističke djelatnosti, u kojoj naglašeno mjesto ima stručno i kontrolirano korištenje prirodnih ljekovitih činitelja ili postupaka fizikalne medicine, po čemu se razlikuje od konvencionalnog turizma u okviru kojeg se nekontrolirano koriste klimatski i drugi prirodni ljekoviti činitelji (Kušen. E., Cetinski.,V., 2000.). Zdravstveni turizam je aktivnost u kojoj se stručno i kontrolirano koriste prirodni ljekoviti činitelji, fizikalna medicina i određene fizičke aktivnosti u svrhu održanja i unaprjeđenja fizičkog, psihičkog i duhovnog zdravlja turista te poboljšanje kvalitete njihova života.

Zdravstveni turizam u Općini Sveti Križ Začretje ima velikog potencijala zbog potencijala toplica.

1.2.6. Ekoturizam

Ekoturizam danas je jedan od najčešće spominjanih i medijski najviše zastupljenih oblika turizma u svijetu, iako se ne ubraja u najvažnije vrste prema ostvarenim приходima. Ekoturizam se u sredozemnim zemljama promatra kao sredstvo očuvanja osjetljivih prirodnih područja te kao način smanjenja pritiska na obalne destinacije u kojima prevladava odmorišni turizam, a isto tako

predstavlja svojevrsni generator razvoja slabije naseljenih ruralnih područja. Sukladno Međunarodnom društvu za ekoturizam, odnosno TIES-u (The International Ecotourism Society), postoji nekoliko načela ekoturizma (Hrvatski turizam: plavo, bijelo, zeleno, 2006.):

- Minimiziranje negativnih utjecaja na prirodu i kulturu koji mogu nanijeti štetu destinaciji.
- Obrazovanje turista o važnosti zaštite okoliša.
- Naglašavanje važnosti odgovornog poslovanja, koje se provodi u suradnji s lokalnom vlašću i sa stanovništvom radi zadovoljavanja lokalnih potreba i stvaranja koristi od zaštite okoliša.
- Težnja za maksimiziranjem ekonomske koristi za zemlju domaćina, lokalna poduzeća i zajednice, naročito za stanovništvo koje živi u prirodnim i zaštićenim područjima i oko njih.
- Težnja da razvoj turizma ne prelazi društvene i prirodne granice prihvatljivih promjena koje određuju istraživači u dogovoru s lokalnim stanovništvom.
- Oslanjanje na infrastrukturu koja je razvijena u skladu sa životnom sredinom, odnosno minimiziranje upotrebe fosilnih goriva, očuvanje lokalnog biljnog i divljeg životinjskog svijeta te uklapanje u prirodno i kulturno okruženje.

Kada se ekoturizam promatra kao koncept, tada se prema definiciji UNWTO-a on definira kao svi oblici prirodnog turizma u kojima je glavna motivacija turista promatranje i uvažavanje prirode i tradicionalnih kultura koje dominiraju u prirodnim područjima. Obilježja su sljedeća (Hrvatski turizam: plavo, bijelo, zeleno, 2006.):

- Sadrži edukacijske i interpretacijske komponente.
- Općenito se, ali ne i isključivo, organizira za male skupine, a organizaciju provode specijalizirana mala poduzeća u lokalnom vlasništvu.
- Svodi na minimum negativne učinke na prirodni i sociokulturni okoliš.
- Podržava zaštitu prirodnih područja ostvarivanjem ekonomske koristi za domaće zajednice, organizacije i za one koji su zaduženi za zaštitu prirodnih područja.
- Podržava zaštitu prirodnih područja stvaranjem radnih mjesta i mogućnosti zarade za lokalnu zajednicu.
- Podržava zaštitu prirodnih područja podizanjem svijesti lokalnoga stanovništva i turista o potrebi očuvanja prirodnih i kulturnih dobara.

Navedene definicije ukazuju na to da su gledanja na ekoturizam u osnovi jednaka i postoje dva cilja ekoturizma: svesti na minimum negativne utjecaja na mjesto koje se posjećuje i pridonijeti održivom razvoju cijelog područja i lokalne zajednice, kao i stvoriti svijest o očuvanju okoliša među lokalnim stanovništvom i turistima. Ekoturizam može pomoći, ne samo zbog potrebe i mogućnosti spašavanja autohtone graditeljske baštine (koja ujedno može najbolje poslužiti u smislu smještajnih kapaciteta u takvom ruralnom području), nego još više

zbog hitne zadaće sprečavanja depopulacije. Pažljivim odabirom turističkih aktivnosti u ovom prostoru se mogu vrlo uspješno i relativno brzo otvoriti nove životne mogućnosti, privući posjetitelji, otvoriti nova radna mjesta i povezivati poduzetnički interesi.

1.2.7. Trendovi u pružanju usluga smještaja – ostali oblici smještaja

Trendovi ponude smještaja kreću se u pravcu potražnje turista za sve višim komforom unutar smještajne jedinice, kao i kvalitetnijim uslugama i pratećoj opremi. Turisti su svakim danom sve sofisticiraniji u svojim zahtjevima osim specijalnih osobitosti očekuju i dobro očuvan okoliš. Tako se u nastavku obrađuje obilježja objekata i očekivanja gostiju u okviru različitih vrsta smještaja koji su interesantni za Općinu Sveti Križ Začretje.

Trendovi u ponudi smještaja

Podaci iz turističke prakse dokazuju da se sve više turista odlučuje za privatni smještaj. Zbog te činjenice, ali i zbog slijedećih razloga (Cerović, Z., Milohnić, I., 2012.): blizina velikoga emitivnog tržišta; dobra prometna povezanost; zanimljivost Zagorja kao turističke destinacije; mogućnost brze promjene potražnje (last minute booking); korištenje modernih informacijskih tehnologija Općina ima dobru startnu poziciju za razvoj ovih trendova.

U nastavku se iznose obilježja objekata i očekivanja gostiju u okviru zanimljivih vrsta smještaja za općinu i to posebno za: kuće za odmor, apartmane i razne vrste hotela.

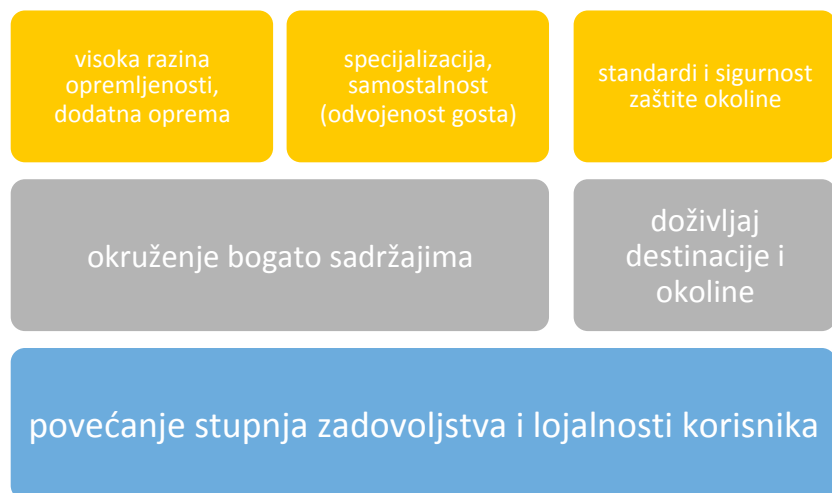
Kuće za odmor

Podizanje nivoa i restrukturiranje smještajnih sadržaja sukladno međunarodnim standardima nameće se kao imperativ. Prisutna je sve veća potražnja za najmom ruralnih/tradicionalnih kuća s visoko komfornim smještajem kao i općenito veća kvaliteta pruženih usluga i opreme. Ruralna kuća za odmor predstavlja adaptiranu tradicionalnu kuću kod koje se poštuju uvjeti ambijentalne i tradicijske arhitekture i gradnje (Master plan razvoja turizma Krapinsko-zagorske županije, 2015.). Specifičnost ovakvog oblika smještaja je da se ona iznajmljuje cjelokupna s pripadajućom okućnicom. U okvirima ovog smještajnog segmenta vidljiva je povećana potražnja za organiziranim aktivnostima (pješačenje, jahanje, ribolov, tečajevi o načinu života u ruralnom području, zdravoj hrani i sl.). Isto tako vidljiva je potražnja specijalizacije za specifične vrste korisnika (parovi, sportaši, wellness, obitelji itd.) uz povećanje razine opremljenosti dodatnim sadržajima (sport, fitness, sauna, bazen i dr.). Treba napomenuti da se uz ovaj oblik smještaja očekuje i prirodni okoliš sačuvan u izvornom stanju. Ovaj oblik ponude smještaja je veoma zanimljiv za Općinu Sveti Križ Začretje, što dokazuje i postojanje nekoliko kuća za odmor na području općine.

Apartmani

Korisnici privatnoga smještaja sve više traže samostalnost u smislu mogućnosti najma sobe ili apartmana izvan vlasnikove kuće ili u najmanju ruku smještaj s posebnim ulazom. Osim mogućnosti samostalnog kuhanja vlastite hrane gosti u privatnom smještaju sve više traže i mogućnost korištenja doručka ili polu-pansiona. Podizanje razine kvalitete i restrukturiranje smještajnih sadržaja zasnovano na najboljim međunarodnim standardima za apartmane i vile koja podrazumijeva otvorenost specijalizaciji u specifičnim vrstama korisnika (obitelji parovi, wellness i dr.), kao i porast potrebe za visokom razinom opremljenosti apartmana.

Slika 3. Trendovi potražnje u apartmanima



Izvor: Milohnić, I. „Standards in Private Accomodation-Kvarner Family“, Journal of International Scientific Publication, ECONOMY & BUSINESS, Volume 4., No1, Science & Education Foindation Bulgaria, Bulgaria, 2010.

Trendovi smještaja se mijenjaju pod utjecajem konkurencije i globalne potrebe za doživljajem te korištenjem širokog spektra turističkih sadržaja i usluga. Usklađivanje postojećih s međunarodnim standardima za smještajne objekte nameće se kao polazište na putu podizanja kvalitete, a specijalizacija za posebne ciljne skupine gostiju te uvođenje dodatnih sadržaja osiguralo bi povećanje stupnja zadovoljstva i lojalnosti turista.

Hoteli

U hotelskim se objektima naglašava potreba podizanja razine i restrukturiranje smještajnih sadržaja temeljeno na najboljim međunarodnim standardima za hotele visoke kategorije, kao i poboljšanje standarda kvalitete hotelskih usluga i sadržaja. Osim značajnog porasta potrebe za sigurnošću u hotelima ističe se i

porast potražnje za specijaliziranim hotelima, odnosno specijaliziranim sadržajima u hotelima namijenjenim različitim interesima gostiju (heritage, health & fitness, obiteljski, mali i prijateljski, club, konferencijski, business i dr.). Hoteli koji su zanimljivi za općinu jesu ruralni hoteli, hoteli u dvorcima i termalni hoteli. Ruralni hotel je objekt organiziran u tradicionalnim objektima koju obilježava autentična arhitektura s atraktivnim prirodnim okruženjem. Ruralni obiteljski hoteli mogu biti i tematski (npr. vinski, biciklistički...). Hoteli u dvorcima posebni su smještajni kapaciteti koji se nalaze unutar tradicionalnih utvrda, dvoraca ili kurija. Unutar njih je ožvijen duh starih vremena kroz antikni namještaj, ali uz visoku razinu i kvalitetu usluge. Termalne hotele odlikuje široki spektar mogućih aktivnosti i sadržaja poput vanjskih i unutarnjih bazena, programa za odmor, programa zdravog života, medicinskog i SPA programa i sl. (Master plan razvoja turizma Krapinsko-zagorske županije, 2015.).

Hosteli

Pojam hostel odnosi se na 'objekt koji pruža uslugu smještaja'. Šire i sveobuhvatno značenje hostela definirao je Pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine ostali ugostiteljski objekti za smještaj (NN 54/16 i NN 69/17) Prema Pravilniku, hostel je smještajni objekt u kojem se pretežito mlađim gostima pružaju usluge smještaja, a mogu se pružati i usluge prehrane, pića, napitaka i slastica. Smještajne jedinice u hostelu su sobe i/ili spavaonice, a ugostiteljski sadržaji hostela mogu biti smješteni i u građevini koja se nalazi u neposrednoj blizini i izvan građevine u kojoj se nalaze smještajne jedinice.

Hostel je vrsta smještajnog objekta čija je usluga niže cjenovne kategorije i manjeg komfora smještaja od hotela. No, u posljednje vrijeme ova percepcija se mijenja pa tako danas hosteli nude visokokvalitetan smještaj, dodatne usluge i vrhunsku ponudu te često cijene u ovom obliku smještaja prate cijene ostalog smještaja u destinaciji. Usluge hostela koriste uglavnom mladi koji su na proputovanju kroz jednu ili više destinacija. Njihova putovanja traju znatno duže od klasičnih turističkih putovanja.

Kampovi / glamping

Kamping se tradicionalno odvija ili u šatorima ili u kamping kućicama. Kampovi imaju zajedničke sanitarne prostorije, prostorije za pripremu hrane, a poneki imaju i bazene, saune, dječje igraonice, kupališta na jezerima ili rijekama i sl. Posljednjih godina boravak u kampu postaje trend, pa je tako potražnja za vrhunsko uređenim kampovima (glamping) izuzetno velika.

Trendovi koji vladaju na turističkom tržištu determinirat će nove programe i sadržaje događaja i slobodnoga vremena. Traže se neobična iskustva, sadržaji i oblici odmora, teži se za posebnim doživljajima koji postaju osnovni motiv putovanja: posebne zabave, kontakti s prirodom, adventure programi, programi zdravlja i ljepote i sl. Novi trend bez obzira na starosnu dob jest želja turista za doživljajima i iskustvima nečeg različitog od uobičajenoga i svakodnevnoga.

Tablica 2. Mogući programi i sadržaji implementacije novih trendova

Programi i sadržaji	
ZABAVA I KULTURA	<ul style="list-style-type: none"> • Glazbeno-scenski kulturni programi u kulturnim i povijesnim građevinama i lokalitetima • Zabavna i kulturna događanja (koncerti, predstave, izložbe) • Etno festivali i kreativne radionice: uprizorenja autentičnih događaja • Tradicijska događanja (stari zanati, običaji...)
GASTRO I ETNO	<ul style="list-style-type: none"> • Tradicijska gastronomska i eno ponuda (stara tradicijska jela, vinske ceste...) • Heritage (stanovanje, tradicijska kuhinja, običaji) • Seoska – tradicijska gospodarstva (način života tipičan za Općinu Sveti Križ Začretje)
EKO	<ul style="list-style-type: none"> • Eko objekti za smještaj • Prirodno uzgojena hrana i prirodne vode • Eko proizvodi (OPG-ovi)
SPORT, REKREACIJA, PRIRODA	<ul style="list-style-type: none"> • Programi u prirodi i upoznavanje prirodnog/sačuvanog okoliša (promatranje leptira) • Biciklističke utrke • Avanturistički i 'adrenalinski' programi (treking, penjanje, adrenalinski parkovi...)
ZDRAVLJE I LJEPOTA	<ul style="list-style-type: none"> • Zdravstveni programi na kontinentu (team-building...) • Zdravstveni programi zdrave prehrane (makrobiotika, vegetarijanstvo...) • Zdravstveni programi u toplicama (wellness, SPA, relax, body, beauty...)

Izvor: Obrada autora.

Implementacija novih programa i sadržaja sukladno trendovima podrazumijeva međusobno nadopunjavanje i ispreplitanje različitih segmenata ponude. Navedeno podrazumijeva sklad različitih programskih sadržaja koji čine jedinstven i neponovljiv događaj za svakog gosta.

2. IMPLEMENTACIJA ODRŽIVOGA RAZVOJA TURIZMA U OPĆINI SVETI KRIŽ ZAČRETJE

Koncepcija održivoga razvoja turizma predstavlja općeprihvaćenu koncepciju razvoja turizma 21. stoljeća. Od lokalne zajednice očekuje se primjena načela ove koncepcije u skladu s lokalnim mogućnostima i ograničenjima. Najčešća definicija održivoga razvoja je ona koju je dao Svjetski savjet za okoliš i razvoj (World Commission on Environment and Development - WCED) iz 1987. godine, a glasi:

“Održivi razvoj je razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnje generacije pri tome ne umanjujući mogućnost budućim generacijama da zadovolje svoje potrebe.”

Održivi razvoj nije fiksno stanje harmonije nego proces promjena pri čemu su iskorištavanje resursa, usmjeravanje investicija, orijentacija tehnološkoga razvoja i institucionalne promjene usklađene sa sadašnjim i budućim potrebama.

Koncepcija održivoga razvoja turizma temelji se na široj koncepciji održivoga razvoja. Prepoznato je to u dokumentu Green Paper of Tourism Europske komisije (1995) gdje se jasno ističe da budućnost turizma leži u integraciji ekonomskih aktivnosti i održivom razvoju uz potrebu da se vodi računa o zaštiti okoliša, kako bi se uspostavio pozitivan odnos između ekologije i ekonomije. Dokument kazuje da je to moguće prepoznajući da su atraktivnosti turističke destinacije, te time i ekonomska baza turizma, zavisne o očuvanju i/ili konzerviranju prirodnih i kulturnih resursa. Stoga je preporuka Europske komisije bila da se turizam počne razvijati i djelovati u skladu s načelima održivoga razvoja. Međuzavisnost turizma i okoliša u cilju dostizanja održivoga razvoja uključuje (Pančić, Kombol, T., 2000):

- Povezivanje razvojne politike s menadžmentom prirodnih resursa na temelju projekata, planova i programa.
- Razvoj menadžmenta prirodnih resursa na regionalnoj razini koja će stvarati okvire za programe menadžmenta prirodnih resursa na lokalnoj razini.
- Povezivanje razvoja turizma i politike menadžmenta prirodnih resursa na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini.
- Povećanje lokalnih kapaciteta u skladu s realnim mogućnostima okoliša (posebno u područjima gdje se ostvaruju intenzivna turistička kretanja).

Održivi turizam je turizam malih kapaciteta (small scale), a usluge koje se nude moraju imati elemente izvornosti. To pruža mogućnost za poduzetničke aktivnosti lokalnoga stanovništva, posebno na ruralnim prostorima koji su često turistički nedovoljno valorizirani, a gdje se turistima pruža prilika da upoznaju autohtone običaje, kulturno naslijeđe i uživaju u prirodnim ljepotama. Ciljevi održivoga razvoja u turizmu višestruki su i odnose se na različita područja.

Turisti postaju osjetljiviji na društvene različitosti, nastoje ih upoznati i (djelomično) prilagođavati im se, a ne isključivo nametati svoj način života i kulturu ophođenja. Stoga je očuvanje sociokulturnoga identiteta pozitivna društvena pojava, koja se kroz turizam može plasirati na turističko tržište, kao dio integralnog turističkoga proizvoda turističke destinacije. Interes koji turisti iskazuju za određene tradicijske običaje pozitivno djeluje na mlade generacije koje uviđaju značaj i atraktivnost svojih tradicijskih vrijednosti, te ih nastoje očuvati ili istrgnuti iz zaborava. Kvaliteta doživljaja turista u direktnoj je korelaciji s kvalitetom turističkoga proizvoda.

3. RESURSA OSNOVA ZA RAZVOJ TURIZMA OPĆINE SVETI KRIŽ ZAČRETJE

S obzirom da je postojanje Strategije razvoja preduvjet za osmišljeno upravljanje promjenama, analiza postojećeg stanja Općine Sveti Križ Začretje temelj je uspostave Strategije razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje.

U ovom poglavlju prikazuje se: kratki pregled općih i gospodarskih značajki i karakteristika općine, osnovni prirodni i antropogeni turistički resursi, te analiza postojećih smještajnih kapaciteta općine.

3.1. Opće značajke Općine Sveti Križ Začretje

Općina Sveti Križ Začretje smještena je u središnjem dijelu Krapinsko-zagorske županije. Prostor općine zauzima površinu od 42 km² te geografski pripada regiji Donjeg Zagorja, s dvije osnovne vrste reljefa – naplavnim ravninama i po-brđima. Kao jedinica lokalne samouprave, zauzima 3,25 % ukupnoga područja Krapinsko-zagorske županije. Općina je s istoka i zapada omeđena brdima koja se od smjera Krapine prema Zaboku spuštaju u ravnicu rijeke Krapine. Zapadna brda se vežu na goru Ivančicu, a istočna se povezuju na goru Strahinjčicu.

Slika 4. Položaj Općine Sveti Križ Začretje



Izvor: Google maps.

Na osnovu mjerenja s meteorološke stanice Krapina razvidno je da na području općine, jednako kao i cijele Krapinsko-zagorske županije, vlada kontinentalno-humidni tip klime, koju karakterizira umjereno topla ljeta, dosta kišovitih dana te hladne zime. Meteorološka mjerenja pokazuju da su padaline najobilnije od svibnja do srpnja te u studenome, a najmanje je oborina u veljači i ožujku. Najviše temperature – uključujući one koje prelaze 30°C - zabilježene su od lipnja do kolovoza, a najniže u zimskim mjesecima, od prosinca do ožujka. Najniže su temperature u veljači, a prosječan godišnji broj dana sa snijegom iznosi 23.

3.1.1 Demografija

Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, Općina Sveti Križ Začretje broji 6.165 stanovnika. Kao i sve općine na području Krapinsko-zagorske županije, ali i cijeloga područja Republike Hrvatske, i ovaj prostor bilježi depopulacijske trendove koji su bili izrazito jaki u razdoblju 2001. - 2011. godine. Od ukupnoga broja stanovnika 51,8 % predstavlja žensku populaciju. Prema Državnom zavodu za statistiku stanovništvo živi u 19 naselja što prikazuje sljedeća tablica.

Tablica 3. Popis stanovništva po naseljima u 2001. - 2011. godini

Naselje	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2011.	Godišnja stopa rasta/pada
Sveti Križ Začretje	868	897	3,3 %
Donja Pačetina	803	729	-0,96 %
Ciglenica Zagorska	664	620	-0,68 %
Mirkovec	523	476	-0,93 %
Sekirišće	439	392	-1,12 %
Štrucljevo	395	365	-0,78 %
Švaljkovec	332	338	0,1 %
Galovec Začretski	310	290	-0,66 %
Brezova	300	287	-0,44 %
Dukovec	259	258	-0,03 %
Vrankovec	267	239	-1,10 %
Kozjak Začretski	250	234	-0,66 %
Temovec	236	233	-0,12 %
Pustodol Začretski	280	231	-1,90 %

Komor Začretski	217	157	-3,18 %
Zleć	170	150	-1,24 %
Kotarice	137	122	-1,15 %
Klupci Začretski	130	107	-1,93 %
Završje Začretsko	39	40	0,2 %
UKUPNO	6.619	6.165	-0,7 %

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011., Državni zavod za statistiku.

Tablica prikazuje da se broj stanovnika u svim naseljima u razdoblju 2001. - 2011. smanjio osim u Svetom Križu Začretje, Švaljkovcu i Završju Začretskom. Najveću ostvarenu godišnju stopu rasta ostvarilo je naselje Sveti Križ Začretje (+3,3 %), a stopu pada naselje Komor Začretski (-3,18 %). Ukupan broj stanovnika Općine Sveti Križ Začretje padao je po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,7 %. Slična kretanja zabilježila je i Krapinsko-zagorska županija te je u istom razdoblju ostvarila prosječnu godišnju stopu pada od 0,69 %.

Od ukupnoga broja stanovnika 2.969 je muškaraca (48,2 %) i 3.196 žena (51,8 %). S obzirom na dobnu strukturu stanovništva općine, najveći broj ulazi u skupinu radno sposobnog stanovništva (68,5 %), a najmanji broj stanovnika pripada skupini od 0-14 (14,2 %) godina.

Tablica 4. Spolna i dobna struktura stanovništva Općine Sveti Križ Začretje u 2011. godini

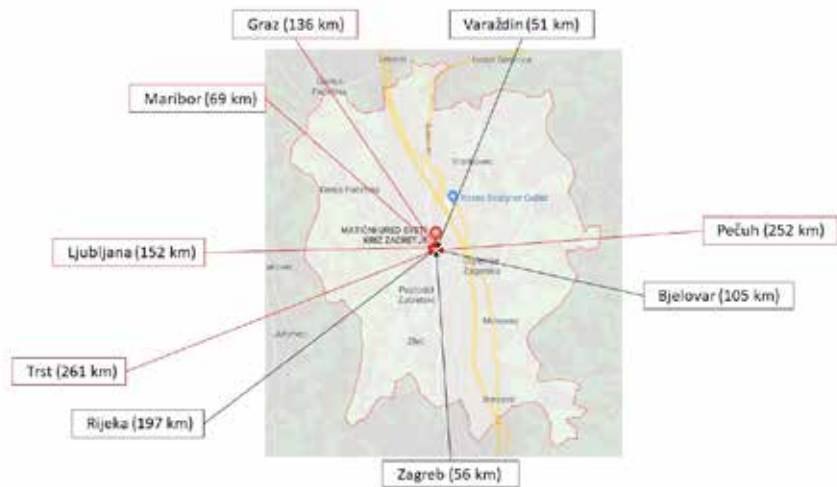
Spol /Dob	0-14	Radno sposobno stanovništvo 15-64	≥65	Ukupno	Indeks starenja	Prosječna starost
Muškarci	420	2.178	371	2.969	87,5	40,1
Žene	455	2.044	697	3.196	139,9	43,5
Ukupno	875	4.222	1.068	6.165	113,8	41,8

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2011. godine.

3.1.2. Prometna infrastruktura

Općina Sveti Križ Začretje ima veoma povoljan geoprometni položaj te je tako udaljena od Zagreba 56 km, Rijeke 197 km, Varaždina 51 km, Karlovca 89 km, te gradova u susjednoj državi Sloveniji, Maribora 69 km i Celja 72 km. Može se zaključiti da je Općina Sveti Križ Začretje veoma blizu emitivnoga tržišta te da je s njime dobro povezana što svakako predstavlja značajnu prednost.

Slika 5. Udaljenost Općine Sveti Križ Začretje od emitivnih turističkih tržišta



Izvor: Obrada autora prema - Udaljenost među gradovima i planer putovanja, <http://udaljenosti.com>

Središnjim dijelom općine prolazi državna autocesta E59 (A2) tzv. Zagorska autocesta koja povezuje glavni grad Zagreb i granični prijelaz Gruškovje (Slovenija) te slijedom toga gradove Ptuj i Maribor. Zračni promet zastupljen je putem međunarodne Zračne luke dr. Franjo Tuđman koja je smještena u Velikoj Gorici, a udaljenost općine od zračne luke je 62 km.

3.2. Gospodarske značajke Općine Sveti Križ Začretje

Općina Sveti Križ Začretje razvrstana je u V. skupinu jedinica lokalne samouprave čija je vrijednost indeksa 101,499 (Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područje samouprave prema stupnju razvijenosti). Pokazatelji za izračun ovih indeksa su: stopa nezaposlenosti, dohodak po stanovniku, proračunski prihodi općine, grada ili županije po stanovniku, opće kretanje stanovništva te stopa obrazovanosti. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije u svojem zadnjem izvješću navelo je da je prosječni dohodak po stanovniku ove općine 27.399, dok taj isti dohodak za Krapinsko-zagorsku županiju iznosi 28.783 kuna.

Prma podacima Financijske agencije (FINA) u 2017. godini u Općini Sveti Križ Začretje registrirano je 111 poduzetnika. Broj poduzetnika prema djelatnosti prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Struktura poduzetnika Općine Sveti Križ Začretje prema djelatnostima u 2017. godini

Djelatnost	Broj	Udio (%)
Djelatnost G – Trgovina na veliko i malo	26	23
Djelatnost C – Prerađivačka industrija	26	23
Djelatnost I – Djelatnost pružanja smještaja i usluživanja i pripreme hrane	5	4,6
Djelatnost F- Građevinarstvo	29	26
Djelatnost H – Prijevoz i skladištenje	3	3
Djelatnost J – Informacije i komunikacije	2	1,9
Djelatnost N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	1,9
Djelatnost L - Poslovanje nekretninama	2	1,9
Djelatnost M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	12	11
Ostale djelatnosti	4	3,7
UKUPNO	111	100

Izvor: FINA – godišnja financijska izvješća.

Tablica prikazuje da je najveći udio poduzetnika registriran u djelatnosti F (građevinarstvo), zatim u djelatnosti G (trgovina na veliko i malo) i u djelatnosti C (prerađivačka industrija). Ostale djelatnosti obuhvaćanju manji postotak.

Tablica 6. Broj poduzetnika na području općine u razdoblju 2012. do 2017. godine

Djelatnost	Broj poduzetnika					
	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Sve djelatnosti	81	78	82	90	103	111
Djelatnost I - Djelatnost pružanja smještaja i usluživanja i pripreme hrane	2	2	2	2	5	5
Udio djelatnosti I	2,5 %	2,6 %	2,4 %	2,2 %	4,9 %	4,5 %

Izvor: FINA – godišnja financijska izvješća.

Tablica prikazuje da broj poduzetnika u Općini Sveti Križ Začretje raste s prosječnom godišnjom stopom od 6,5 %, dok broj tvrtki registriranih u djelatnosti I raste s 20,1 %. Taj pokazatelj nam govori o većoj zainteresiranosti poduzetnika za ovu aktivnost. Analizom poslovanja poduzetnika u šestogodišnjem razdoblju može se vidjeti da su ostvareni pozitivni trendovi što prikazuje i sljedeća tablica.

Tablica 7. Analiza osnovnih financijskih pokazatelja poduzetnika Općine Sveti Križ Začretje u razdoblju 2012. - 2017.

Opis	2012.	2017.
Broj poduzetnika	81	111
Broj zaposlenih	854	1.087
Ukupni prihod	406.412.000 kn	815.918.265 kn
Dobit razdoblja	7.332.000 kn	38.090.817 kn

Izvor: FINA – godišnja financijska izvješća.

Kao što prikazuje tablica svi pokazatelji su pozitivni te tako broj poduzetnika u razdoblju od 2012. - 2017. godine raste s prosječnom godišnjom stopom rasta od 6,5 %, broj zaposlenih 4,9 %, ukupni prihod 14,9 % te dobit razdoblja 39 %.

Poduzetništvu se mora nadodati i obrtništvo koje djeluje na području općine. Sukladno podacima Udruženja obrtnika Sveti Križ Začretje na ovom prostoru u 2019. godini djeluje 107 obrtnika.

Tablica 8. Broj obrtnika po djelatnosti u općini Sveti Križ Začretje

Godina	2010.	2015.	2019.	Stopa pada/rasta 2010./2019. u %
Ceh				
Proizvodni obrtni	17	16	17	-
Uslužni obrti	52	47	46	-1,35
Frizer i kozmetičari	6	6	7	1,7
Trgovci	10	9	8	-2,44
Prijevoznici	8	6	6	-3,14
Ribarstvo i poljoprivreda	2	2	2	-
Ugostiteljski obrti	15	12	11	-3,38
Građevinari	11	10	10	-1,05
UKUPNO	121	108	107	-1,35

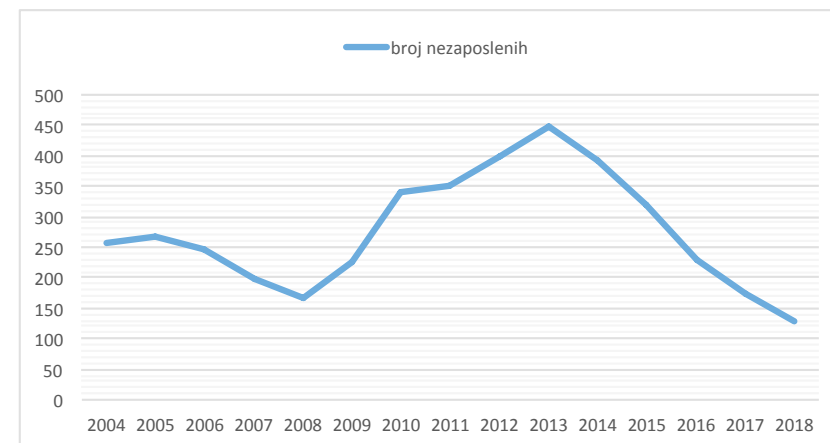
Izvor: Podaci Udruženja obrtnika Sveti Križ Začretje.

Najveći pad u razdoblju 2010. - 2019. osjetili su obrtnici koji pripadaju cehu ugostiteljski obrti te prijevoznici. Jedini ceh koji je ostvario rast su frizeri i kozmetičari.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2018. godini zabilježeno je 128 nezaposlenih osoba. Ukoliko se taj broj uspoređuje s ukupnim brojem stanovnika (Popis 2011) može se vidjeti da je 2,07 % ukupnog broja stanovnika općine nezaposleno. No ukoliko se taj broj uspoređi s ukupnim brojem radno

sposobnog stanovništva može se vidjeti da on predstavlja udio od 3,03 % nezaposlenih osoba. Kretanje nezaposlenosti i razdoblju 2004. - 2018. prikazuje sljedeći grafikon.

Grafikon 1. Kretanje broja nezaposlenih u općini u razdoblju 2004. - 2018.



Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, statistika online.

Kako prikazuje grafikon broj nezaposlenih osoba se u razdoblju 2004. - 2018. smanjivao prosječnom godišnjom stopom od 4,85 %. Za isto razdoblje Krapinsko-zagorska županija bilježila je pad broja nezaposlenih s prosječnom godišnjom stopom od 5,15 %.

Zaposlenost je veoma bitan pokazatelj ekonomske aktivnosti nekog područja. Sljedeća tablica prikazuje prosječan broj zaposlenih osoba u razdoblju od 2013. - 2018. godine.

Tablica 9. Prosječan broj zaposlenih u razdoblju od 2013. - 2018. godine

Godina	Broj zaposlenih prema Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje
2013.	1.244
2014.	1.225
2017.	1.570
2018.	1.673

Izvor: Podaci HZMO-a – Osiguranici se vode prema općini rada, te obuhvaćaju osobe prijavljene u osiguranje na aktivnim subjektima, a prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Kretanje broja zaposlenih imalo je pozitivan trend te je u promatranom razdoblju broj zaposlenih prema općini rada sukladno Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje (dalje: HZMO) rastao prosječnom godišnjom stopom od 6,1 %. Ukoliko se taj broj promatra u kontekstu udjela u ukupno zaposlenim u

Krapinsko-zagorskoj županiji može se uočiti da on predstavlja udio od oko 4,5 % u 2018. godini.

Prema HZMO radnici se mogu podijeliti prema vrsti osiguranja i to na: radnike kod pravnih osoba, obrtnike, poljoprivrednike, samostalne profesionalne djelatnosti, radnike kod fizičkih osoba, osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu, osiguranici s produženim osiguranjem. Njihov broj u odabranim godinama razdoblja 2013. – 2018. godine prikazuje sljedeća tablica.

Tablica 10. Kretanje broja zaposlenih u odabranim godinama razdoblja 2013. - 2018. godine prema vrsti zaposlenja

Datum	2013.	2014.	2017.	2018.
Radnici kod pravnih osoba	924	920	1.247	1.364
Obrtnici	88	90	85	84
Poljoprivrednici	16	9	7	9
Samostalne prof. djelatnosti	5	5	4	5
Radnici kod fizičkih osoba	206	195	222	206
Osig. zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	0	0	0	0
Osiguranici - produženo osiguranje	5	6	5	5
UKUPNO	1.244	1.225	1.570	1.673

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Zagreb.

Najveći prosječni broj zaposlenih u 2018. godini nalazi se zaposleno kod pravnih osoba (udio iznosi oko 81,5 %), a zatim slijede radnici kod fizičkih osoba s udjelom od oko 12 % te obrtnici s udjelom od oko 5 %.

3.3. Turistički resursi na području Općine Sveti Križ Začretje

Turistički resursi su prirodna ili antropogena dobra koja se mogu gospodarski iskoristiti. Dio su cjeline razvoja određenog geografskog područja, a bogatstvo resursima komparativna je prednost u turističkom i gospodarskom razvoju. Cjelokupna ponuda u turizmu temelji se na atraktivnim svojstvima resursa kojima raspolaže. Općina Sveti Križ Začretje bogata je prirodnim i kulturnim resursima.

Analizirajući resursnu osnovu za razvoj turističkih aktivnosti na području Općine Sveti Križ Začretje, osim konkurentskih prednosti koje se očituju u dobrom geoprometnom položaju, dobroj prometnoj infrastrukturi, dobrim prirodnim odlikama prostora, koje ukazuju na mogućnost odmora u ruralnim

područjima, kroz razne oblike sportskih i rekreacijskih aktivnosti na otvorenom – jahanje, cikloturizam, pješačenje; svakako valja istaknuti i bogatstvo kulturnih znamenitosti kroz materijalnu i nematerijalnu (jezik i običaji) kulturnu baštinu; ali nameće se i mogućnost razvoja gastro turizma.

Prirodni turistički resursi

Prirodni turistički resursi su svi prirodni elementi i faktori visokoga stupnja privlačnosti koji su odraz geografske sredine, a mogu se turistički valorizirati. Skupinu prirodnih turističkih resursa čine geomorfološki, klimatski, hidrografska, biogeografski i pejzažni turistički resursi (Bilen, M., 2006.).

Od prirodne baštine treba istaknuti rječicu Krapinčicu te pritoke Šemnicu i Pačetinu, riječne i potočne doline sa svojim ekosustavima, a posebno treba naglasiti krajolik oko kapele Sv. Ane u Završju Začretnom, krajolik oko kapele Blažene Djevice Marije u Klupcima te krajolik oko kapele Sv. Vida i naselje Komor kao vrijedne predjele karakteristične za Hrvatsko zagorje. Područje ove općine biološki je raznoliko uključujući dobro očuvane prirodne tokove vodotoka s vegetacijom koji su ujedno staništa za ptičji svijet i druge životinjske vrste. Šume zauzimaju oko 20 % površine i riječ je o bukvama, grabu, hrastu kitnjaku te bagremu. Prilikom planiranja turizma sve te činitelje je potrebno uzeti u obzir.

Antropogeni turistički resursi

Antropogeni (društveni) resursi su svi objekti, događanja i procesi vezani uz ljudsko djelovanje u prošlosti i sadašnjosti. Najčešće se dijele na kulturno-povijesne, etnosocijalne, umjetničke i manifestacijske te ambijentalne resurse. Kulturno-povijesnim resursima pripadaju: pokretni spomenici (slike), nepokretni spomenici (arheološka nalazišta, spomeničke cjeline, memorijalna područja i građevine), pojedine sakralne građevine (crkve, samostani), pojedinačne profane građevine (dvorci, burgovi, vile, ljetnikovci) te vrtna arhitektura.

Općina njeguje kulturno-povijesnu tradiciju te obiluje brojnim kulturnim dobrima poput:

- **Dvorac Sveti Križ Začretje** - početak izgradnje dvorca seže na početak 17. stoljeća. Iz toga vremena potječe njegov najsjeverniji izbočeni dio. Ostatak dvorca izgrađen je tijekom 18. stoljeća. Začelje dvorca gleda na park koji graniči s mjesnim trgom. Sjeverno



krilo dvorca gradio je Petar Keglević IV. početkom 18. stoljeća koji je spretno ugradio staro zdanje. Krajem toga stoljeća Franjo Vojkffy (zet obitelji Sermage) sagradio je južno krilo i tornjić, koji vrlo skladno spaja ta dva dijela dvorca. Nakon Keglevića, ženidbom dvorac prelazi u ruke obitelji Sermage (1775). Zadnji vlastelin – vlasnik dvorca bio je Janko Vranczyany-Dobrinović koji ga kupuje 1886. Trenutno je u vlasništvu obitelji Flögel-Mršić. Uz dvorac se nalaze jezera te manji dio sačuvanoga perivoja.

- **Dvorac Mirkovec** – nalazi se u neposrednoj blizini Svetog Križa Začretje. Ime



je dobio po obitelji Mirkoczy, te je prelazio iz ruke u ruku dok ga nije kupila obitelj Vranczyany. Nakon II. svjetskog rata u dvorcu su smještene razne organizacije, dok na kraju nije smještena ustanova za zbrinjavanje starijih osoba. Tu je već krajem XIX. stoljeća djelovao rasadnik ukrasnog bilja za potrebe obitelji

Vranczyany, pa i drugih, a dio rasadnika se održao do današnjih dana. Kao građevina dvorac je veoma zanimljiv.

- **Župa Uzvišenja Svetog Križa** – Danas ova župa ima 3 kapele i sve su uređene (kapela sv. Vida u Komoru, kapela sv. Ane u Završju Začretnom i kapela Majke Božje Marije u Klupcima).

- ✘ **Kapela Svetog Vida** – smještena na vrlo atraktivnoj lokaciji, na 370 m nadmorske visine, do koje vodi asfaltna cesta i vrlo je zanimljiva za posjetioce.
- ✘ **Kapela Svete Ane**, prvi se put spominje 1627. godine.
- ✘ **Kapela Majke Božje Marije u Klupcima**, postojala je već 1502. godine, a prvi put je opisana 1639. u kanonskoj vizitaciji.

- Nepokretno dobro etnografska zbirka smještena u zgradi (muzeju) Žitnice - obnovljena zgrada Žitnice nalazi se u okviru gospodarskoga dvorišta dvorca Sveti Križ Začretje. U njoj se nalazi Galerija akademskog slikara i profesora svetokrišćana, pokojnog Ivica Lovrenčića, te etno zbirka „Zvirek“.
- Pripadajuće gospodarske zgrade dvorca Sveti Križ Začretje.
- **Galerija Rudija Stipkovića u Svetom Križu Začretju** - smještena u DVD-u Sveti Križ Začretje, a sadrži slike najvećega hrvatskog portretnog i jedinstvenoga sportskog karikaturiste Rudija Stipkovića. Nacrtao je brojne sportaše, a proslavio se i crtežima najvećih svjetskih zvijezda koje su objavljivala najpoznatije svjetske novine.

U Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske nalaze se slijedeća kulturna dobra u Općini Sveti Križ Začretje.

Tablica 11. Popis kulturnih dobara na području Općine Sveti Križ Začretje prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske

Kulturno dobro	Mjesto	Vrsta
Crkva svetog Vida	Komor Začretnski	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Dvorac Mirkovec	Mirkovec	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Crkva svetog Križa	Sveti Križ Začreje	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Dvorac, Trg hrvatske kraljice Jelene	Sveti Križ Začreje	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno
Kulturno-povijesna cjelina Svetog Križa Začretje	Sveti Križ Začreje	Nepokretno kulturno dobro - povijesna cjelina
Crkva svete Ane	Završje Začretnsko	Nepokretno kulturno dobro - pojedinačno

Izvor: <https://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>

Na Listi preventivno zaštićenih dobara je zgrada općine, stambena zgrada s tradicijskim gospodarskim objektom „Hudruga“, drveni reljef Oplakivanja iz župne crkve Uzvišenja sv. Križa, potom kulturno-povijesna cjelina Sveti Križ Začretje i sakralni inventar kapele svete Ane u Završju Začretnom.

Kulturnu baštinu upotpunjuju putni križevi (raspela) kojih na području Općine Sveti Križ Začretje ima 72 te je po tome ova općina jedinstvena u Hrvatskoj, a i šire. Raspela su u znak svoje vjere podizali župljani, a oni za općinu predstavljaju simbol tradicije i vrijednosti društva.

Manifestacije kao kulturna i sportska događanja kojima se obogaćuje turistička ponuda odvijaju se pretežito u ljetnim, ali i u mjesecima izvan turističke sezone. Tako su glavne kulturno-turističke manifestacije „Prvi glas Zagorja“, manifestacija zabavne glazbe kojoj je cilj promocija mladih pjevača, odnosno „Tjedan kulture, zabave i športa“ koji je dugogodišnja i tradicionalna kulturno-turistička manifestacija s brojnim kulturnim i zabavnim odnosno sportskim sadržajima. To nije samo festival pjesme već je to i prilika da domaće udruge kulture i sporta pokažu svoja dostignuća na polju kulture i sporta. U tom tjednu skupi se veliki broj posjetilaca i gostiju.

Isto tako, u području kulture djeluju etno-grupa Zvirek; KUD Lavoslav Vukelić; Limena glazba DVD-a Pačetanci; Puhački orkestar Ivo Tijardović; Udruga za

brigu i promicanje kulturno umjetničkog i zabavnog života djece "Cvrkutići"; Udruga za kulturni amaterizam; Udruga za kulturu, zabavu i šport; Udruga za promicanje narodnih običaja, starina i legendi "Coprnjaki i coprnice"; Udruga za poboljšanje kvalitete života i stvaralačke aktivnosti "Duga".

Svi ovi čimbenici predstavljaju značajne i vrijedne resurse koji mogu potpomagati razvoj turizma općine.

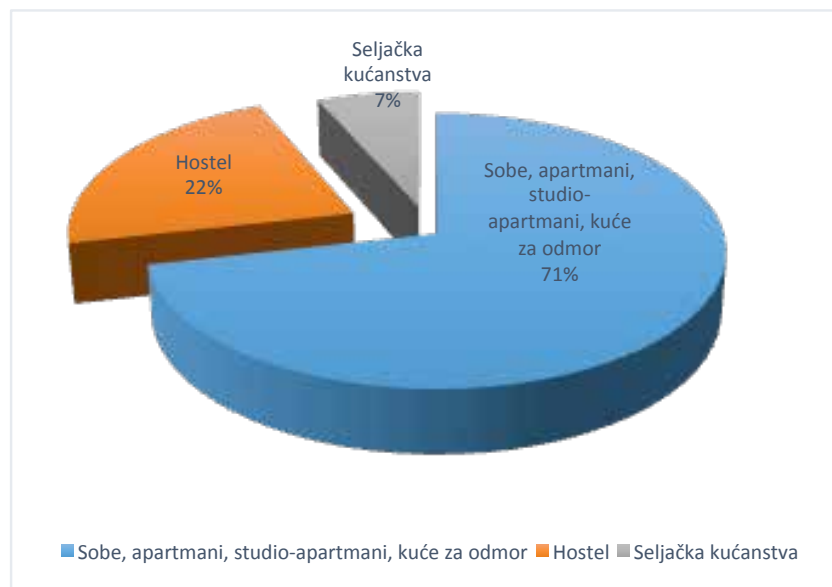
3.4. Smještajni kapaciteti Općine Sveti Križ Začretje

Osim privlačne snage prirodnih i društvenih resursa destinacije, razvoj turizma nije moguć bez odgovarajuće smještajne infrastrukture.

Općina Sveti Križ Začretje je u 2017. godini raspolagala s 79 postelja u registriranim smještajnim objektima, čime u ukupnim smještajnim kapacitetima Krapinsko-zagorske županije sudjeluje sa svega 2,89 %. U 2018. godini u općini je bilo registrirano 11 objekata za smještaj s ukupno 91 posteljom, što čini povećanje od 15,19 % u odnosu na prethodnu godinu.

Od ukupnog broja postelja 71 % čine sobe, apartmani, studio-apartmani i kuće za odmor, 22 % hosteli, te seljačka kućanstva 7 %. Hostel je u 2019. godini prenamijenjen u starački dom.

Grafikon 2. Struktura smještajnih kapaciteta Općine Sveti Križ Začretje u 2018. godini (broj postelja)



Izvor: TZP Srce Zagorja, veljača 2019.

U promatranom razdoblju opisanom u sljedećoj tablici, promatra se kretanje smještajnih kapaciteta Općine Sveti Križ Začretje.

Tablica 12. Smještajni kapaciteti Općine Sveti Križ Začretje od 2014. do 2018. godine (postelje)

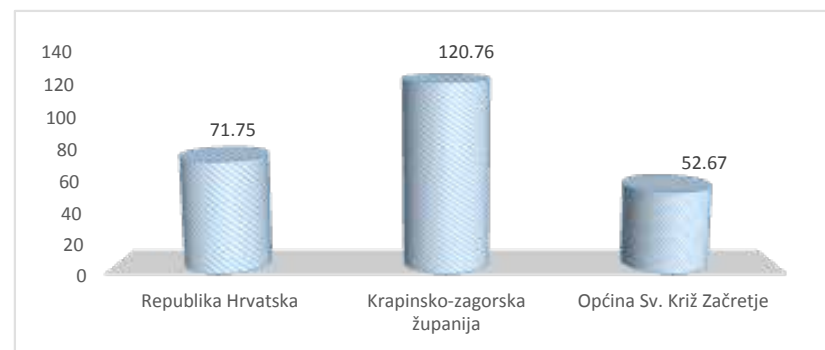
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
Objekti za smještaj	3	4	6	8	11
Kapacitet postelja	45	51	57	79	91

Izvor: TZP Srce Zagorja, veljača 2019.

Promatrajući kretanje broja kreveta, evidentan je porast u 2018. godini i to za 15,19 % u odnosu na 2017., tj. čak 59,65 % u odnosu na 2016. godinu. Pri tome se porast broja kreveta odnosi na kategoriju privatnoga smještaja (soba, apartmana i kuća za odmor) dok se kapaciteti u objektima seoskog domaćinstva nisu mijenjali.

Analizirajući iskorištenost smještajnih kapaciteta koja se promatra kao odnos broja ostvarenih noćenja i broja raspoloživih postelja u promatranom razdoblju, vidljivo je da je u 2017. godini Općina Sveti Križ Začretje ostvarila prosječnu popunjenost svojih kapaciteta od 52,67 dana, tj. razinu iskorištenosti od 14,43 %, što je manje od popunjenosti na razini Krapinsko-zagorske županije koja iznosi 120,76 dana tj. 33,08 % te manje od prosječne popunjenosti na razini Republike Hrvatske koja iznosi 71,75 dana.

Grafikon 3. Usporedba iskorištenosti smještajnih kapaciteta Općine Sveti Križ Začretje, Krapinsko-zagorske županije i Republike Hrvatske u 2017. godini (u danima)



Izvor: Izračun autora prema - Državni zavod za statistiku, Statistički ljetopis 2018., podaci TZP Srce Zagorja.

Nakon utvrđivanja stupnja iskorištenosti kapaciteta pojedinih smještajnih objekata otvara se pitanje potrebe povećanja broja smještajnih kapaciteta na odabranom području. Potrebno je pritom naglasiti da hotelskoga smještaja u Općini Sveti Križ Začretje nema.

Osim smještajnih objekata, Općina Sveti Križ Začretje raspolaže i objektima za pružanje usluge hrane i pića.

Ugostiteljske objekte u Općini Sveti Križ Začretje (prema podacima TZP Srce Zagorja) čine:

- Klet Kozjak
- Agroturizam Kos
- Stara škola
- Rosetina
- Restoran Dunav
- Restoran Sermage
- i drugi manji ugostiteljski objekti.

4. ANALIZA STANJA TURIZMA OPĆINE SVETI KRIŽ ZAČRETJE

Nakon ocjene turističkih resursa i sagledavanja preduvjeta daljnjeg razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje, slijedi analiza stanja turizma koja podrazumijeva analizu turističkoga prometa i emitivnih tržišta te analiza provedenoga anketiranja dionika.

4.1. Analiza turističkoga prometa Općine Sveti Križ Začretje

Analiza turističkoga prometa iskazuje ostvareni fizički promet, a odnosi se na veličinu i strukturu svih vrsta i oblika fizičkog prometa koji se ostvaruje na prostoru promatrane turističke destinacije. To je, dakle, promet koji se realizira u smještajnim objektima, ugostiteljskim objektima prehrane i pića, te objektima pružanja različitih usluga.

Realizirani turistički promet iskazuje se ukupnim brojem dolazaka i brojem noćenja turista u određenom vremenskom razdoblju, a može se iskazati po vrstama i kategorijama pojedinih objekata gdje se taj promet ostvaruje. Značajna je i analiza ostvarenoga fizičkog prometa s obzirom na nacionalnu strukturu turista te oblik organizacije dolazaka (Bilen, M., 2006.). Turistički promet Općine Sveti Križ Začretje promatra se kroz ostvarene turističke dolaske i noćenja turista, strukturu turističkoga prometa prema zemljama porijekla turista te prosječnu duljinu boravka turista.

U nastavku slijedi tablica koji pokazuje ostvarene dolaske i noćenja turista u Općini Sveti Križ Začretje i Krapinsko-zagorskoj županiji 2018. godine.

Tablica 13. Turistički promet Općine Sveti Križ Začretje i Krapinsko-zagorske županije u 2018. godini

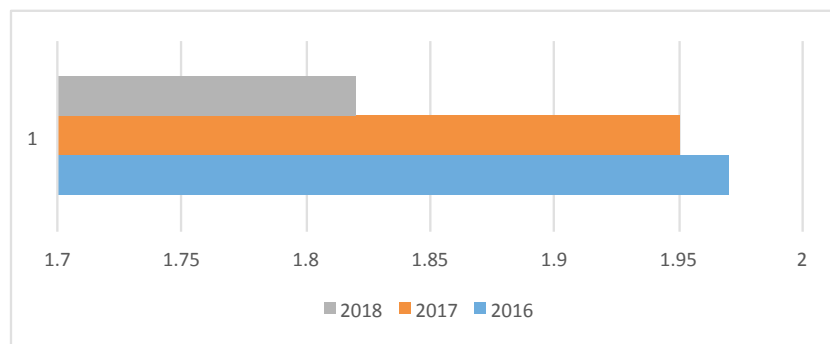
	Dolasci			Noćenja		
	Domaći gosti	Strani gosti	Ukupno	Domaći gosti	Strani gosti	Ukupno
Sveti Križ Začretje	764	2.043	2.807	1.681	3.420	5.101
Krapinsko-zagorska županija	82.006	77.185	159.191	187.637	161.057	348.694
Udio (%)			1,76			1,46

Izvor: TZP Srce Zagorja.

Prema podacima iz prikazane tablice vidljivo je da strani turisti čine preko dvije trećine ostvarenoga turističkog prometa u općini što ukazuje na dominantnu inozemnu potražnju. Domaća potražnja zauzima udio oko 32 % u turizmu općine. Ostvareni turistički promet Općine Sveti Križ Začretje čini svega 1,6 % ukupnoga turističkog prometa Krapinsko-zagorske županije koja je u 2018. godini bilježila 159.191 dolazaka i 348.694 noćenja.

Odnos ostvarenih dolazaka i noćenja ukazuje na prosječnu dužinu boravka turista u destinaciji. Sagledavajući dužinu boravka, vidljivo je da se u Općini Sveti Križ Začretje turisti zadržavaju prosječno 2 dana.

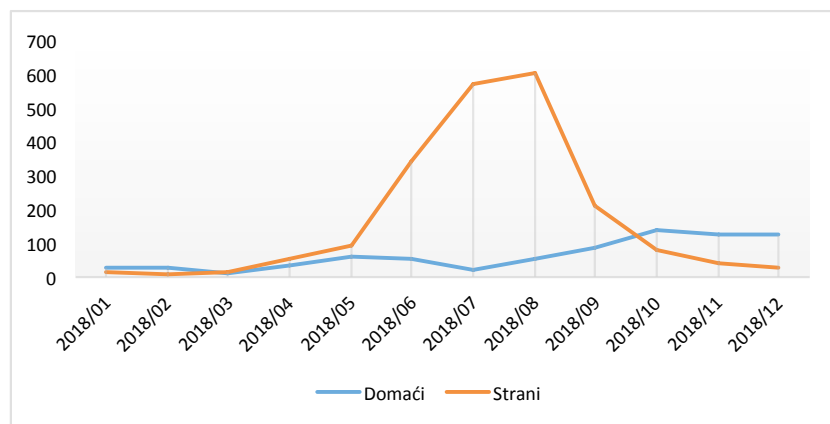
Grafikon 4. Dužina boravka gostiju u Općini Sveti Križ Začretje od 2016. do 2018. godine (broj dana)



Izvor: TZP Srce Zagorja.

U 2016. godini prosječno trajanje boravka turista iznosilo je 1,95 dana, a u 2018. 1,82 dana dok je prosječna dužina boravka na razini Republike Hrvatske 5 dana. Razloge kratkog boravka treba tražiti u turističkoj ponudi općine, kao i smještajnim kapacitetima.

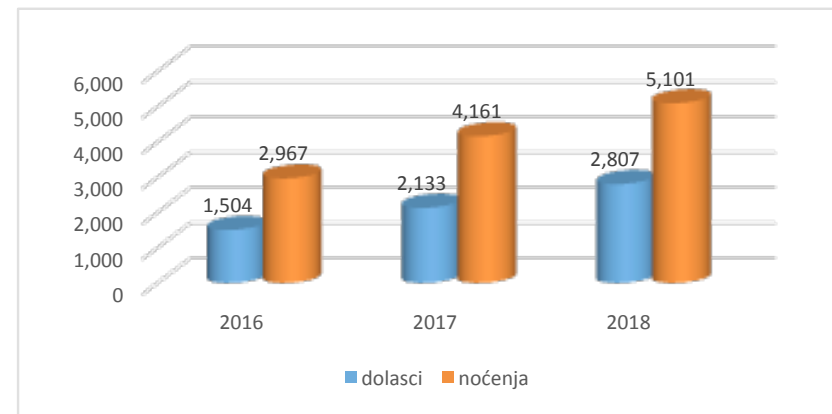
Grafikon 5. Turistički dolasci Općine Sveti Križ Začretje po mjesecima u 2018. godini



Izvor: TZP Srce Zagorja.

Analizirajući ostvarene turističke dolaskе u Općini Sveti Križ Začretje u 2018. godini vidljivo je da u ljetnim mjesecima (od svibnja do rujna) u većem broju dolaze inozemni gosti. Dolazak domaćih gostiju približno je jednak kroz cijelu godinu, s malim povećanjem krajem godine odnosno u mjesecu listopadu, studenom i prosincu.

Grafikon 6. Kretanje turističkoga prometa Općine Sveti Križ Začretje od 2016. do 2018. godine



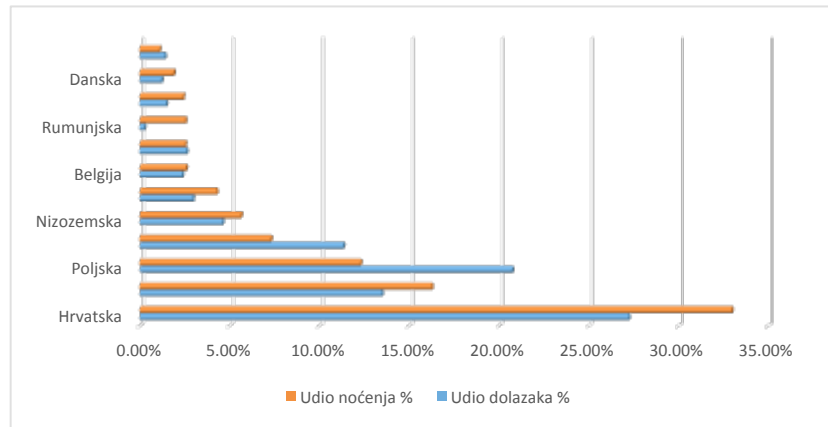
Izvor: TZP Srce Zagorja.

Trend rasta primjetan i u broju ostvarenih dolazaka i noćenja u Općini Sveti Križ Začretje u razdoblju od 2016. do 2018. godine, govori u prilog opravdanosti daljnjih ulaganja u razvoj i kvalitetu usluge turističke ponude.

4.2 Analiza emitivnih turističkih tržišta Općine Sveti Križ Začretje

Prema podacima iz grafikona koji slijedi u nastavku, vidljivo je da najveći broj stranih gostiju dolazi iz Poljske, Njemačke, Češke te Nizozemske. Uspoređujući 2017. s 2018. godinom bilježi se povećanje broja kako domaćih tako i stranih turista u Općini Sveti Križ Začretje, kada su također najbrojniji bili turisti iz Poljske, Njemačke, Češke i Nizozemske.

Grafikon 7. Ostvareni turistički promet 2018. godine po emitivnim tržištima



Izvor: TZP Srce Zagorja

Turizam Općine Sveti Križ Začretje obilježen je sezonalnošću inozemne potražnje budući da je većina ukupnih dolazaka i noćenja inozemnih turista ostvarena u periodu od svibnja do rujna. Isto tako dužina boravka gostiju u općini iznosi prosječno 2 dana. Trebalo bi svakako razvijati smještajne kapacitete pa se u tom smislu predlaže provođenje mjera restrukturiranja postojećih kapaciteta te uvođenje novih, a sve u cilju podizanja razine kvalitete i povećanja konkurentnosti turističke ponude.

4.3. Analiza dionika

Za potrebe izrade ove studije izvršeno je istraživanje stavova dionika u cilju ocjene stanja i mogućnosti daljnjeg razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje. Korištena je participativna metoda, odnosno tijekom projekta održana je interaktivna radionica 18. veljače 2019. s dionicima iz gospodarskoga sektora (turističkim djelatnicima), na kojoj su mogli iznijeti svoja promišljanja o turističkom razvoju općine. Metodom anketiranja, provedenog u periodu od 05. do 15. ožujka 2019. godine, ispitanici su predstavnici civilnoga sektora s ciljem donošenja i uspješne provedbe Strategije. Ukupno je prikupljeno 50 anketa na temelju prethodno pripremljenoga strukturiranog upitnika.

Rezultati istraživanja sadržajno su podijeljeni u sljedeće dijelove: prikaz sociodemografskih obilježja ispitanika, analiza turističkih proizvoda te prijedlog daljnjeg razvoja turizma.

Sociodemografski profil ispitanika

Ispitivanjem sociodemografskih obilježja čiji se rezultati donose u nastavku željeli su se objediniti podaci o spolnoj i dobnoj strukturi dionika civilnog sektora, kao i stupanj obrazovanja i sustav iz kojega dolaze.

Tablica 14. Sociodemografska obilježja ispitanika

SOCIODEMOGRAFSKA OBILJEŽJA		%
Spol	Muški	42,00
	Ženski	58,00
Starosna dob	Manje od 25 godina	32,00
	26-35 godina	26,00
	36-45 godina	8,00
	46-55 godina	24,00
	56-65 godina	8,00
	Više od 65 godina	2,00
Stupanj obrazovanja	Srednja škola ili niže obrazovanje	48,00
	Viša škola	14,00
	Fakultet	32,00
	Magisterij/doktorat	6,00
Sustav	Tijela lokalne samouprave	2,04
	Privatni iznajmljivači	2,04
	Ugostiteljski/trgovački objekti	14,29
	Poduzetnici/obrtnici	22,45
	Udruge	18,37
	OPG	4,08
	Ostali	36,73

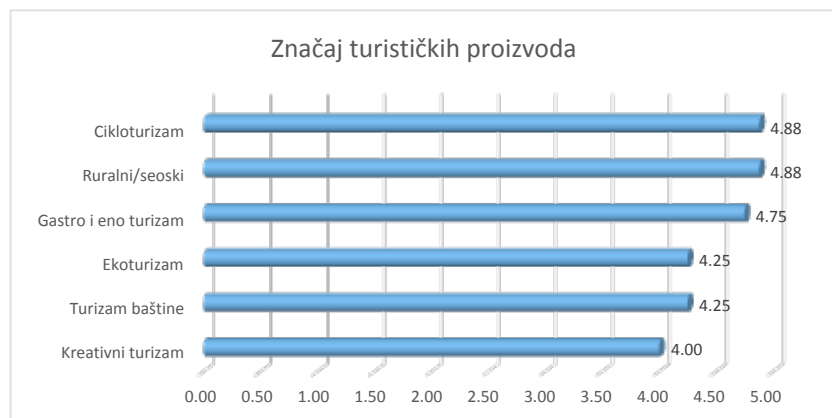
Izvor: Istraživanje autora.

Spolna struktura ispitanika govori da je u istraživanju sudjelovao nešto veći broj žena (58,00 %) u odnosu na muškarce (42,00 %). Analizom dobne strukture utvrđeno je da najveći broj ispitanih dionika pripada mladoj dobnoj skupini, do 25 godina (32,00 %), a zatim dobnoj skupini od 26-35 godina starosti (26,00 %). U klasifikaciji prema stupnju obrazovanja ispitanika dominiraju oni sa srednjom školom ili nižim obrazovanjem (48,00 %) i sa završenim fakultetom (32,00 %). Veliki broj ispitanika (22,45 %) dolazi iz sustava poduzetnika/obrtnika.

Analiza turističkih proizvoda destinacije

U nastavku se prikazuje analiza turističkih proizvoda gdje se nastojalo utvrditi koliko su pojedini turistički proizvodi važni za turistički razvoj općine. Pri ocjenjivanju koristila se Likertova mjerna ljestvica raspona od 1 do 5.

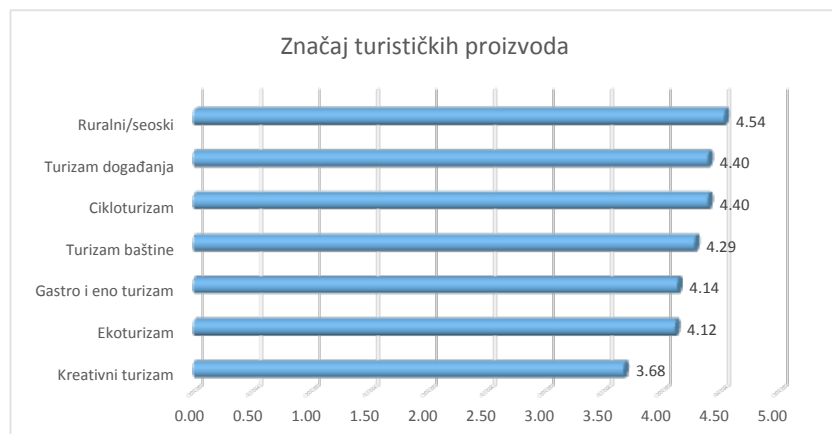
Grafikon 8. Značaj pojedinih turističkih proizvoda za Općinu Sveti Križ Začretje (ocjena gospodarskog sektora)



Izvor: Istraživanje autora.

Prethodni grafikon pokazuje da prema mišljenju turističkih djelatnika izrazito veliki značaj i mogućnost razvoja u Općini Sveti Križ Začretje imaju cikloturizam, ruralni/seoski turizam te gastro i eno turizam.

Grafikon 9. Značaj pojedinih turističkih proizvoda za Općinu Sveti Križ Začretje (ocjena civilnoga sektora)



Izvor: Istraživanje autora.

Ruralni/seoski turizam ima izrazito veliki značaj i mogućnost razvoja kako prema dionicima iz gospodarskoga sektora, tako i dionicima iz civilnoga sektora. Dionici gospodarskoga sektora visokom ocjenom ocijenili su cikloturizam, te gastro i eno turizam, dok stanovnici izrazito veliki značaj daju turizmu događanja, a nešto manji razvoju gastro i eno turizma. Poslovni turizam, te lovni i ribolovni turizam stanovnici smatraju najmanje važnim za općinu.

Prijedlog daljnjeg razvoja turizma

U zaključnom dijelu anketnoga upitnika, ispitanici (stanovnici) su iznijeli stavove i moguće pravce budućeg razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje. 80 % ispitanika izrazilo je pozitivan stav prema razvoju turizma. 90 % ispitanika smatra da će se razvojem turizma otvoriti nove prilike za zapošljavanje, dok se 6 % ispitanika niti ne slaže niti slaže s ovom tvrdnjom. Da će turizam potaknuti investicije u općini smatra veći dio ispitanika (92 %), a njih 4 % misli da do novih investicija neće doći.

Slika 6. Pravci budućega razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje



Izvor: Istraživanje autora.

Prema mišljenju stanovnika, daljnji razvoj turizma prvenstveno bi se trebao temeljiti na prirodnim resursima kroz uređenje postojećih biciklističkih staza, osmišljavanje novih, identifikacijom i valorizacijom prirodnih krajolika. Stanovnici ističu dvorac Sveti Križ Začretje kao kulturnu atrakciju te festival „Prvi glas Zagorja“ kao najpoznatiju kulturno-glazbenu manifestaciju, koji su od velike važnosti za razvoj turizma. Naposljetku, kao potencijalno najvrjedniji turistički resurs navode izvore termalnih voda.

Kao ograničenje provedenog istraživanja može se navesti činjenica da je ispitivanjem obuhvaćen mali uzorak, te nisu obuhvaćeni stavovi gostiju. Preporuča se da budući razvojni monitoring aktivnosti neizostavno uključi kontinuirana i sistematska istraživanja stavova gostiju kao i nositelja turističke ponude u općini.

5. SWOT ANALIZA

Da bi se osigurao globalni pregled nad svim utjecajnim činiteljima koji predstavljaju input u strateško planiranje nužno je izraditi SWOT matricu i prepoznati interne i eksterne utjecajne činitelje na razvoj turizma. Izrada SWOT matrice temeljila se na analizi postojećega stanja i rezultatima provedenoga anketnog istraživanja u veljači i ožujku 2019. godine, uz uvažavanje neiskorištenih mogućnosti turističkoga razvoja unutar svih utjecajnih činitelja. Temeljno je polazište u traženju odgovora na pitanje, kako eliminirati slabosti i pretvoriti ih u snage, kako prijetnje pretvoriti u prilike a snage usmjeriti da bi se bolje iskoristile prilike. Naime, najprije su sagledane slabosti kao rezultat internih utjecaja, a zatim prilike i prijetnje kao rezultat vanjskih utjecaja. Naglasak je na razvijanju onih aktivnosti, koje će općinu usmjeravati ka prosperitetu po načelima održivoga razvoja, a eliminiranje onih aktivnosti, koje takav razvoj koče. Realno sagledati postojeće stanje u svim segmentima djelovanja, preduvjet je za ispravan odabir strategije. Primjenom SWOT matrice moguće je ocijeniti polazišta za ocjenu uspješnosti implementacije vizije, pojedinačnih strateških ciljeva, te strateških prioriteta za razvoj turizma na području Općine Sveti Križ Začretje.

Tablica 15. SWOT analiza turizma stanja Općine Sveti Križ Začretje

SNAGE	SLABOSTI
Geografski položaj	Nedovoljno valorizirani i iskorišteni prirodni, kulturni i drugi potencijali za razvoj turizma
Bogata povijest i kulturni objekti	Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura
Partnerski odnos općinskih vlasti i ključnih dionika (lokalno stanovništvo, udruge, turistička zajednica)	Nepostojanje hotelskog smještaja
Očuvan okoliš	Nedefinirani nositelji turističkoga razvoja
Izvori termalnih voda	Ne postoji definiran marketinški plan
Brojne kulturne i sportske udruge	Nepostojanje turističke tradicije
Roses Designer Outlet Centar	Nedovoljno razvijeno malo i srednje poduzetništvo u turizmu
Gastro i enoturizam – vinske ceste	Neprepoznatljiv identitet općine
Sveti Križ Začretje kao dio brenda Zagorja - Bajka na dlanu	

PRILIKE

Spomenici kulturne baštine (dvorci, sakralne građevine) – stvaranje
Kulturne rute (Marija Jurić Zagorka, Ivan Lovrenčić)
Razvoj kvalitetne gastro ponude
Uključivanje domaćih proizvoda i usluga u turistički razvoj (brendiranje proizvoda oznakama kvalitete)
Razvoj zdravstvenog turizma na izvorima termalne vode
Pješačke, biciklističke i konjičke staze
Agroturizam i ekološka poljoprivreda
Mogućnost obrazovanja za turizam (srednjoškolsko obrazovanje, FMTU Opatija)
Šoping turizam
Razvoj poslovnog turizma: team building, seminari, radionice
Bolje pozicioniranje na tržištu zdravstvenoga turizma
Regulirati i organizirati ponudu za pustolovni (avanturistički) turizam (vožnja quadovima i motociklima)

PRIJETNJE

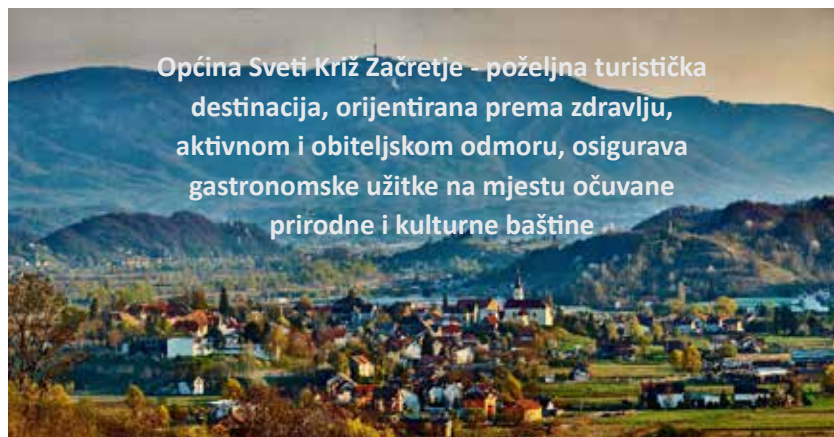
Rastuća konkurentnost na nacionalnom turističkom tržištu
Nediferenciran proizvod zdravstvenoga turizma (Tuheljske toplice, Stubičke toplice, Krapinske toplice...)
Turistički trendovi – kraći boravak turista
Odljev mladoga i obrazovanoga stanovništva u veće centre (Zagreb, inozemstvo)
Devastacija okoliša
Pad interesa lokalnoga stanovništva za tradicijske vrijednosti i običaje
Nedostatak poduzetničkih aktivnosti kod lokalnoga stanovništva

Izvor: Rezultat zajedničkoga istraživanja Radne grupe i Partnerskoga vijeća (radionica održana 18. veljače i 25. ožujka 2019. u Svetom Križu Začretje)

Može se zaključiti da u ovom segmentu postoje određene slabosti u odnosu na snage, ali isto tako i da postoje mnogobrojne prilike da se sustavno i kvalitetno pristupi njihovom rješavanju. Navedeno je ujedno i polazište da se u okviru Strategije definiraju ciljevi i strateški prioriteta, čijem će se rješavanju sustavno pristupiti, uvažavajući polazišta iz SWOT matrice.

6. VIZIJA I STRATEŠKI CILJEVI

Vizija predstavlja svojevrsan pogled u budućnost. Razvoj turizma potiče se ponajprije s ciljem kvalitetnijega života lokalnoga stanovništva. Sukladno postojećim obilježjima i budućem pozicioniranju a na temelju objektivnih razvojnih mogućnosti iskazana je vizija općine kako slijedi:



Simbioza prirode, kulturne baštine i gastronomije ovog kraja određuju pozicioniranje ove destinacije. S ciljem ostvarenja navedene vizije potrebno je definirati ulogu i zadatke destinacijskoga menadžmenta, te izgraditi mrežu odnosa subjekata koji su izravno ili neizravno vezani uz turistički razvoj.

U svrhu izgrađivanja prepoznatljivosti destinacije potrebno je:

- definirati tržište i ciljne skupine
- organizirati, diferencirati, te kvantitativno i kvalitativno obogatiti turističku ponudu
- unaprijediti menadžment destinacije
- osmisliti nove i dalje razvijati postojeće turističke proizvode.

Turisti danas imaju različite želje, potrebe i zahtjeve te je stoga potrebno provesti segmentaciju tržišta i odabir ciljne skupine. Turistima su dostupne suvremene tehnologije s kojima dolaze jako brzo do željenih informacija, što utječe na njihove želje i potrebe koje se danas puno brže mijenjaju.

Svaki turist odnosno skupina turista ima jedinstvenu potražnju koja ovisi o cijeni, jedinstvenim karakteristikama proizvoda, ali i mjestu i načinu prodaje. Turistička destinacija baš kao i proizvod treba definirati i identificirati svoje cil-

jne skupine, kojima će prezentirati svoje konkurentske prednosti kroz različite kanale komuniciranja.

Treba naglasiti da zbog strukture ponude Općina Sveti Križ Začretje kao tržište od iznimne važnosti ističe kako domaće tako i strano tržište, s obzirom da je ova destinacija relativno lako i brzo dostupna različitim prijevoznim sredstvima.

Dugoročni je cilj razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje prvenstveno blagostanje lokalnoga stanovništva i ostvarenje ekonomskoga prosperiteta, uz maksimalno moguće očuvanje prirodnoga okoliša i kulturno-povijesne baštine.

Slika 7. Vizija i razvoj proizvoda u funkciji ostvarenja dugoročnih ciljeva razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje



Izvor: Obrada autora.

Navedeni ciljevi moraju biti u funkciji optimalizacije koristi između lokalnog stanovništva, turista i nositelja turističke ponude. Turistički proizvodi ove destinacije uklapaju se u sustav turističke ponude Krapinsko-zagorske županije, koji samo objedinjenom ponudom mogu postići očekivanu razinu konkurentnosti na zahtjevnom globalnom turističkom tržištu. Turistički proizvodi ove destinacije nadograđuju se s turističkim proizvodima susjednih destinacija, zajedno tvoreći integralni turistički proizvod.

U cilju realizacije i ostvarenja vizije razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje, očekuje se da ona bude prihvaćena od svih subjekata koji su od gospodarskoga i općega značaja u općini.

Slika 8. Čimbenici koji trebaju prihvatiti viziju razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje



Izvor: Obrada autora.

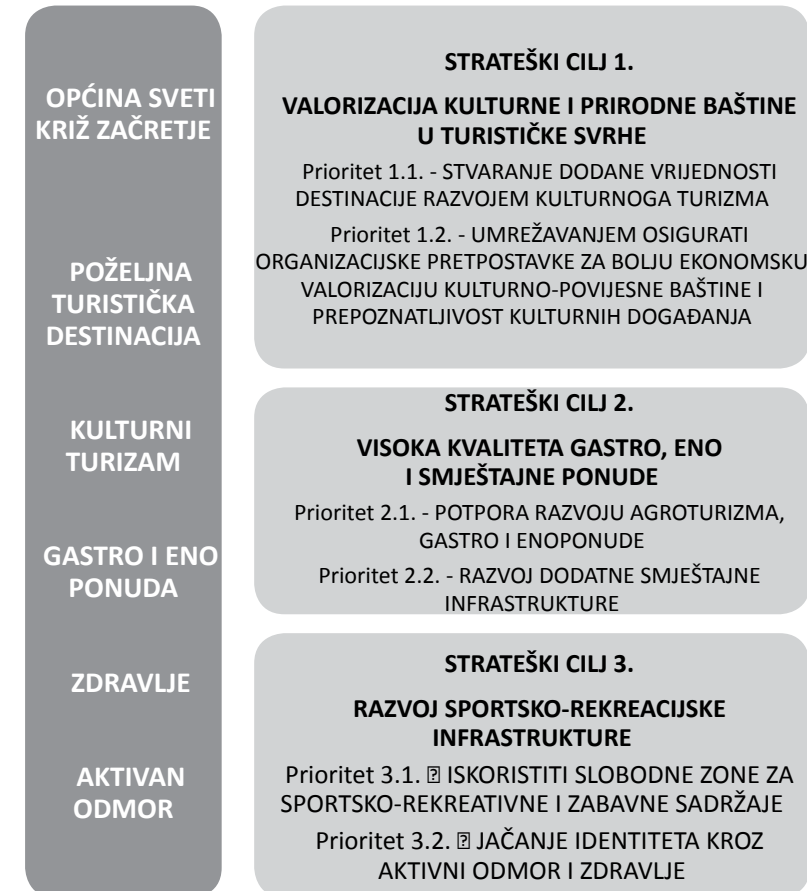
Svi nositelji značajnijih odluka u Općini Sveti Križ Začretje trebali bi prilagoditi svoje djelovanje kako bi se zacrtana vizija razvoja turizma i ostvarila.

Postavljena vizija počiva na uspostavljenim odnosima na turističkom tržištu, općoj percepciji Općine Sveti Križ Začretje od strane potencijalnih turista i isticanju specifičnih odnosno onih elemenata koji ovo područje čine drugačijim u odnosu na konkurenciju.

7. PRIORITETI I MJERE

Sukladno osnovnoj SWOT analizi, definirana je vizija, strateški ciljevi, prioriteti i mjere za razvoj turizma na području Općine Sveti Križ Začretje.

Slika 9. Strateški ciljevi i prioriteti za razvoj turizma Općine Sveti Križ Začretje



Izvor: Obrada autora.

Tablica 16. Strateški ciljevi, prioriteta i mjere u razvoju turizma Općine Sveti Križ Začretje

STRATEŠKI CILJEVI	STRATEŠKI PRIORITETI	MJERE
1. VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	1.1. STVARANJE DODANE VRIJEDNOSTI DESTINACIJE RAZVOJEM KULTURNOGA TURIZMA	1.1.1. ISKORISTITI POVIJESNO NASLIJEĐE DVORCA SVETI KRIŽ ZAČRETJE, MUZEJA ŽITNICA, OPĆINSKE KNJIŽNICE I SAKRALNIH OBJEKATA 1.1.2. REVITALIZACIJA CENTRALNE JEZGRE NASELJA (TRG)
	1.2. UMREŽAVANJEM OSIGURATI ORGANIZACIJSKE PRETPOSTAVKE ZA BOLJU EKONOMSKU VALORIZACIJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I PREPOZNTLJIVOST KULTURNIH DOGAĐANJA	1.2.1. PRETVORITI POTENCIJAL PRIČA, LEGENDI I POVIJESNOG NASLIJEĐA U KREIRANJE DOŽIVLJAJA KROZ RAZNA DOGAĐANJA (ZAGORKIN KNJIŽEVNI PUT I DRUGI TEMATSKI PUTEVI) 1.2.2. PLANIRATI MARKETINŠKE AKTIVNOSTI KULTURNOGA TURIZMA TEMELJENOGA NA VALORIZACIJI RESURSA 1.2.3. MOTIVIRATI STANOVNIŠTVO I ZAPOSLENE NA STRUČNO USAVRŠAVANJE, KROZ UKLJUČIVANJE U SUSTAV CJELOŽIVOTNOGA UČENJA
2. VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE	2.1. POTPORA RAZVOJU AGROTURIZMA, GASTRO I ENOPONUDE	2.1.1. UNAPREĐIVATI SUSTAV POTICAJNIH MJERA ZA RURALNI RAZVOJ I AGROTURIZAM 2.1.2. ORGANIZIRATI EKOLOŠKU POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU (S NAGLASKOM NA VINOGRADARSTVO) 2.1.3. BRENDIRATI AUTOHOTONE PROIZVODE OZNAKAMA KVALITETE 2.1.4. PROMOVIRATI GASTRONOMSKU PONUDU TRADICIONALNIH JELA I PIĆA
	2.2. RAZVOJ DODATNE SMJEŠTAJNE INFRASTRUKTURE	2.2.1. RAZVOJ SMJEŠTAJNIH KAPACITETA U SKLOPU AGROTURIZAMA I OSTALIH OBLIKA SMJEŠTAJA UZ POŠTIVANJE SUVREMENIH POTREBA TURISTA 2.2.2. USMJERAVATI REALIZACIJU KAPITALNIH PROJEKATA NA NOVE OBLIKE PARTNERSTVA I IZVORE KAPITALA (ETNO SELO)

3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE	3.1. ISKORISTITI SLOBODNE ZONE ZA SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE	3.1.1. IZGRADNJA, UREĐENJE I ODRŽAVANJE MREŽE PJEŠAČKIH, BICIKLISTIČKIH I KONJIČKIH STAZA 3.1.2. UNAPREĐIVATI PROGRAME I SADRŽAJE U SPORTU I REKREACIJI S NAGLASKOM NA CIKLOTURIZAM 3.1.3. POTICATI RAD SPORTSKIH I KULTURNIH UDRUGA TE NJIHOVO UKLJUČIVANJE U SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE
	3.2. JAČANJE IDENTITETA KROZ AKTIVNI ODMOR I ZDRAVLJE	3.2.1. INTENZIVIRATI RJEŠAVANJE KAPITALNIH PROJEKATA (OBJEKATA) U SURADNJI SA ŽUPANIJOM I DRŽAVOM (TOPLICE, ZDRAVSTVENI TURIZAM) 3.2.2. RAZVOJ INOVATIVNIH AKTIVNIH SADRŽAJA (EKOLOŠKO EDUKATIVNI ZABAVNI PARK) 3.2.3. POVEZIVANJE AKTIVNOGA ODMORA S KULTUROM TE PONUDA TURISTIČKIH PAKETA VEZANIH UZ OUTDOOR AKTIVNOSTI
Rezultat navedenih mjera ogleda se u umrežavanju kulturne, gastro i sportsko-rekreativne ponude kao dodane vrijednosti destinacije Općine Sveti Križ Začretje.		

Izvor: Rezultat zajedničkog istraživanja i rezultata Radne grupe i Partnerskoga vijeća.

Gornja tablica sadrži strukturu strateških ciljeva, na njima temeljenim prioritetima, kao i razvojnih mjera, koje će u nastavku biti predmetom detaljnije razrade.

STRATEŠKI CILJ 1 – VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	
STRATEŠKI PRIORITET 1.1. – STVARANJE DODANE VRIJEDNOSTI DESTINACIJE RAZVOJEM KULTURNOG TURIZMA	
MJERA 1.1.1. – ISKORISTITI POVIJESNO NASLIJEĐE DVORCA SVETI KRIŽ ZAČRETJE, MUZEJA ŽITNICA, OPĆINSKE KNJIŽNICE I SAKRALNIH OBJEKATA	
CILJ MJERE	Cilj mjere je kulturna dobra poput dvorca Sveti Križ Začretje, muzeja Žitnica, općinske knjižnice i sakralne objekte integritati u ukupnu turističku ponudu općine, imajući u vidu da su aktivnosti povezane s kulturom sve važnije posjetiteljima tijekom njihova boravka.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Zaštita i očuvanje kulturnih dobara poput dvorca Sveti Križ Začretje, muzeja Žitnica, općinske knjižnice i sakralnih objekata je od velikog značaja za očuvanje identiteta Začretja, ali i Zagorja te Krapinsko-zagorske županije kao regije. Navedeni objekti imaju veliki turistički potencijal, ali pri tome treba voditi brigu da se kulturna dobra moraju čuvati u neokrnjenom i izvornom stanju. Idealan je sklop povezivanja kulture i turizma, gdje je turizam bitan korisnik i promotor kulture. Kako bi se potaknula turistička aktivnost tijekom većega dijela godine u muzeju Žitnica je potrebno odrediti aktivnosti komercijalne naravi (naplaćivanje posjeta muzeju, iznajmljivanje prostora), uvesti dane otvorenih vrata i organizirati kulturne događaje. Dvorac Sveti Križ Začretje predstavlja reprezentativan muzejski prostor koji se može valorizirati i za kongresna VIP događanja te za smještaj gostiju visoke platežne moći. Dvorac je potrebno registrirati za upotrebu u svrhu turizma, te u suradnji s vlasnicima dvorca i udrugom prijatelja dvorca treba raditi na promidžbi i osmišljavanju inovativnih aktivnosti. Ovakvi objekti se zbog svoje ekskluzivnosti često uključuju u razna marketinška udruženja poput npr. Relais & Chateaux Hotels, Schlosshotels itd. U prostoru općinske knjižnice može se opremiti suvremeni internet café sa specijaliziranom literaturom, odnosno literaturom koja je usko povezana s književnicima i stvarateljima književnih djela u Svetom Križu Začretje. Također je potrebno povećati broj znanstvene literature. Župna crkva Uzvišenja Svetog Križa spominje se krajem 12. st. te uz ostale sakralne objekte predstavlja kulturno-turistički potencijal. Potrebno je omogućiti razgledavanje sakralnih objekata za sve posjetitelje te iskoristiti Pastoralni centar za prigodna događanja uz prilagodljivo radno vrijeme i maštovite popratne sadržaje (suvenirnica). Također je potrebno osmisliti rutu „Od križa do križa“ koja može postati dodatni turistički proizvod općine.
NOSITELJI MJERE	Općina Sveti Križ Začretje, udruge, župa, Krapinsko-zagorska županija, TZP Srce Zagorja, TZ KŽŽ, kulturno-turistički subjekti općine
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Osnovana Ustanova za promicanje kulturne baštine • Uređen i otvoren internet café • Očuvanje kulturnoga integriteta, zaštita zbirki, predmeta • Povećanje svijesti o vrijednosti kulturne baštine
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Poslovanje objekata tijekom cijele godine • Veća ulaganja u kulturnu infrastrukturu • Broj posjetitelja po ustanovama - programima

STRATEŠKI CILJ 1 – VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	
STRATEŠKI PRIORITET 1.1. – STVARANJE DODANE VRIJEDNOSTI DESTINACIJE RAZVOJEM KULTURNOG TURIZMA	
MJERA 1.1.2. - REVITALIZACIJA CENTRALNE JEZGRE NASELJA (TRG)	
CILJ MJERE	Cilj ove mjere je očuvanje i obnova arhitektonskih obilježja netipične centralne jezgre naselja te osmišljavanje atraktivnih sadržaja u svrhu višenamjenskog korištenja prostora na trgu. Revitalizacijom trga osigurat će se zaštita baštine te stvoriti inovativno i kreativno uređenje u cilju kulturne i turističke ponude.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Čitavo povijesno naselje Sveti Križ Začretje (gradski trg) vrlo je zanimljivo i, za ovu regiju, netipična formacija. Većina naselja u Zagorju razvila se u dolinama rijeka ili podnožjima brežuljaka. Sveti Križ Začretje je jedino koje svojim akropolskim položajem na vrhu brežuljka ne slijedi taj uzorak. Rezultat toga je vizualna dominacija naselja nad širim prostorom što čini prednost u pogledu geoprometne povezanosti i dostupnosti. Trg u Svetom Križu Začretje definiran je fasadnim platnom povijesnih zgrada, a razapet između dva snažna orijentira - dvorca i crkve. Potencijalno je trg vrlo ugodan prostor, koji je potrebno osmisliti raznim sadržajima poput kreativnih djelatnosti, obrtništva (tradicionalni obrti), radionica te dodatne gastro ponude. Revitalizacijom i uređenjem centralnoga gradskog trga očuvala bi se autentična arhitektonska obilježja prostora i zgrada. Potrebno je aktivirati prostore u višenamjenske sadržaje, poput manjih komercijalnih prostora, razvoja tercijarnih aktivnosti i obrta te educirati poduzetnike o podizanju kvalitete ponude namijenjene turističkoj potražnji u jezgri. Centralni trg također je pogodno mjesto za održavanje raznih zabavnih, kulturnih, sportsko-rekreativnih i edukativnih sadržaja.
NOSITELJI MJERE	Općina Sveti Križ Začretje, Udruge za očuvanje baštine i promicanje kulture življenja, TZP Srce Zagorja, kulturno-turistički subjekti općine, KŽŽ
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Uređenje prostora (ostvariti sklad u prostoru) • Poticaji za uređenje fasada i prostora • Stvaranje estetski oblikovane i funkcionalne sredine • Promocija i stvaranje identiteta trga
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • broj turista • broj posjetitelja po ustanovama – programima • broj zabavnih, sportsko-rekreativnih, kulturnih i edukativnih sadržaja

STRATEŠKI CILJ 1 – VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	
STRATEŠKI PRIORITET 1.2. – UMREŽAVANJEM OSIGURATI ORGANIZACIJSKE PRETPOSTAVKE ZA BOLJU EKONOMSKU VALORIZACIJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I PREPOZNATLJIVOST KULTURNIH DOGAĐANJA	
MJERA 1.2.1. - PRETVORITI POTENCIJAL PRIČA, LEGENDI I POVIJESNOG NASLIJEĐA U KREIRANJE DOŽIVLJAJA KROZ RAZNA DOGAĐANJA (ZAGORKIN KNJIŽEVNI PUT I DRUGI TEMATSKI PUTEVI)	
CILJ MJERE	Dobro ispričana priča ili legenda te kvaliteta kulturnoga doživljaja može postati jedan od važnijih razloga u odluci za posjet destinaciji Sveti Križ Začretje.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Promocija povijesnog naslijeđa, legendi, priča i kulturnih vrijednosti, treba ponajprije ciljati na lokalne ljude koji žive na tom području, koji moraju postati svjesniji bogatstva lokalne povijesne, umjetničke i prirodne baštine. Bez povijesne i kulturne baštine nema identiteta sredine, a bez njega nema ničega što bi jedno odredište razlikovalo od drugog sličnog ili istovjetnog. Turistička se industrija zasniva na raznovrsnosti i različitosti. Ono što turista, a posebno kulturnog turista, zanima jest ono što nema kod kuće, a to su drugi ljudi, sa svojim običajima i načinom života, sa svojim pričama i legendama, manifestacijama, svojom kulturnom baštinom, odnosno identitetom. Putem udruge za promicanje narodnih običaja potrebno je obnoviti priče i legende te bolje eksploatirati povijesne i kulturne ličnosti (Marija Jurić Zagorka, Ivan Lovrenčić). „Pričanje priča“ (engl. Storytelling) iz Svetog Križa Začretja se izravno treba povezati s brendom „Bajka na dlanu“ kroz jedinstveni kulturni doživljaj – razviti sustav kulturno-turističkih tematskih događaja postavljenih na jasno komercijalnoj osnovi (Zagorkin književni put i drugi tematski putevi).
NOSITELJI MJERE	<i>Udruga za promicanje narodnih običaja, obnovu starina, priča, legendi „Coprnjaki i Copernice“, TZ KZŽ, TZP Srce Zagorja, Općina Sveti Križ Začretje, Krapinsko-zagorska županija, kulturno-turistički subjekti općine</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiranje tematiziranih kulturnih ruta (Zagorkin književni put i drugi tematski putevi) • Turistička edukacija osoblja u ustanovama kulture (interpretacija sadržaja, strani jezici) • Suradnja udruga, kulturnih ustanova i poslovnih subjekata
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • broj osmišljenih kulturnih ruta • broj osmišljenih kvalitetnih programa i sadržaja • broj posjetitelja po ustanovama – programima

STRATEŠKI CILJ 1 – VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	
STRATEŠKI PRIORITET 1.2. – UMREŽAVANJEM OSIGURATI ORGANIZACIJSKE PRETPOSTAVKE ZA BOLJU EKONOMSKU VALORIZACIJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I PREPOZNATLJIVOST KULTURNIH DOGAĐANJA	
MJERA 1.2.2. - PLANIRATI MARKETINŠKE AKTIVNOSTI KULTURNOG TURIZMA TEMELJENOG NA VALORIZACIJI RESURSA	
CILJ MJERE	Potreba za planiranjem marketinških aktivnosti na području Općine Sveti Križ Začretje predstavlja neospornu stimulaciju za turizam. Konkurencija na domaćem i inozemnim tržištima je sve izraženija, pa se nameće potreba za djelotvornim marketingom. Cilj ove mjere je izgraditi tržišnu marku kulturnog turizma temeljenog na valorizaciji postojećih resursa što bi stvorilo dugoročnu prednost na turističkom tržištu.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Djelotvorni marketing podrazumijeva marketinšku politiku prema kulturnom turizmu kao razvoju novog proizvoda i upravljanju tom novom markom, upravljanju uslugama na centralnom trgu, promidžbi, direktnome marketingu, medijima, unapređenju prodaje, odnosima s javnošću, upravljanju maloprodajom i konačno neophodnim stalnim istraživanjima tržišta. U kulturnom turizmu prožimaju se gotovo svi faktori koji čine osobnost Svetog Križa Začretja: povijest, etnologija, arheologija, umjetnost, arhitektura, lokalno stanovništvo i njihov životni stil – tradicija, društvena i gospodarska struktura, ali i hrana, vino i ostali lokalni proizvodi. Uključi li se u to očuvana prirodna baština (čista voda, očuvan okoliš), dobiva se ono što općinu razlikuje od drugih destinacija, dakle njezina osobnost ili identitet. Stoga marketinškim aktivnostima treba sudjelovati i graditi identitet Svetog Križa Začretje. Kulturni identitet skupina je karakteristika po kojima se prepoznaju specifičnosti ljudskih zajednica. Kulturni je identitet složen i dijelom se temelji na kulturi koja se baštinila, ali se isto tako stalno stvara i mijenja. Identitet se dijelom i proizvodi. U tome destinacija u svojoj sredini treba imati važnu ulogu. Voljeti svoju baštinu preduvjet je da se njezine vrijednosti mogu prenijeti drugima – redovitim posjetiteljima i povremenim turistima. Poželjno turističko odredište gradi se na osobitosti koja neku zajednicu čini različitom od drugih i na tome se trebaju temeljiti turistički proizvodi Općine Sveti Križ Začretje.
NOSITELJI MJERE	<i>TZP Srce Zagorja, Općina Sveti Križ Začretje, TZ KZŽ, kulturno-turistički subjekti općine</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Bolja valorizacija prirodne i kulturne baštine • Veća kvaliteta života lokalnog stanovništva • Marketing plan općine
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih marketinških aktivnosti vezanih uz kulturni turizam • Prosječna popunjenost smještajnih kapaciteta na razini godine • broj ostvarenih noćenja i dolazaka turista

STRATEŠKI CILJ 1 – VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE U TURISTIČKE SVRHE	
STRATEŠKI PRIORITET 1.2. – UMREŽAVANJEM OSIGURATI ORGANIZACIJSKE PRETPOSTAVKE ZA BOLJU EKONOMSKU VALORIZACIJU KULTURNO-POVIJESNE BAŠTINE I PREPOZNTLJIVOST KULTURNIH DOGAĐANJA	
MJERA 1.2.3. - MOTIVIRATI STANOVNIŠTVO I ZAPOSLENE NA STRUČNO USAVRŠAVANJE, KROZ UKLJUČIVANJE U SUSTAV CJELOŽIVOTNOG UČENJA	
CILJ MJERE	Zbog sve bržih promjena na turističkom tržištu sustavno se javlja potreba za stjecanjem novih znanja, nužnih da bi se moglo pratiti zahtjeve suvremenog turista. Jednom stečeno znanje nadopunjava se i prilagođuje novim zahtjevima.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Cilj je poboljšati obrazovnu strukturu radno sposobnog stanovništva, ali i omogućiti povećanje uključenosti ostalih stanovnika u programe cjeloživotnoga obrazovanja. U sustav treba uključiti mogućnost da se financijski i na drugi način, na svim razinama (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj) podupru programi koji su značajni za razvoj turizma (strani jezici, poznavanje kulturne baštine, komunikacijske vještine), ali i da se na razini gospodarskih sustava, razrade pravila stimulativnog nagrađivanja (studij uz rad, tečajevi, seminari, dobivanje certifikata, licenciranje stečenih znanja, sudjelovanje na znanstvenim i stručnim skupovima, okruglim stolovima, radnim timovima i sl.). Najbliža ustanova za obrazovanje u turizmu je Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Zaboku, koji je specijaliziran za edukaciju kadrova u turizmu. Na svim razinama u društvu treba djelovati u cilju unapređenja statističkog praćenja ulaganja u sustav obrazovanja i utjecaja na obrazovnu strukturu stanovništva, a s pozicija ostvarenja boljih rezultata i više kvalitete življenja. To je moguće razradom sustava mjera na nacionalnom, regionalnom, lokalnom i poslovnom planu, gdje se poreznim sustavom i nizom drugih mjera može utjecati na što šire uključivanje u taj proces, kako bi se stjecanje novih znanja povezal sa sustavom nagrađivanja i drugih stimulativnih osnova.
NOSITELJI MJERE	Hrvatski zavod za zapošljavanje, obrazovne institucije, udruge, KZZ UO za obrazovanje i kulturu, Zagorska razvojna agencija
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • podizanje ukupne obrazovne strukture stanovništva općine • smanjenje ukupnog broja nezaposlenih, a radno sposobnoga stanovništva iz područja suficitarnih zanimanja, a kroz njihovo uključivanje u sustav osposobljavanja za deficitarna zanimanja
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • broj zaposlenih • broj edukacija, seminara, radionica • broj studenata

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE	
STRATEŠKI PRIORITET 2.1. – POTPORA RAZVOJU AGROTURIZMA, GASTRO I ENOPONUDE	
MJERA 2.1.1. - UNAPREĐIVATI SUSTAV POTICAJNIH MJERA ZA RURALNI RAZVOJ I AGROTURIZAM	
CILJ MJERE	Cilj unapređivanja sustava mjera poticaja za ruralni razvoj i agroturizam je veća raspoloživost financijskih sredstava i poboljšanje uvjeta za njihovu provedbu, kao jedne od ključnih pretpostavki usmjeravanja poduzetničkih aktivnosti prema ruralnom razvoju i agroturizmu.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Svrha kreiranja sustava poticajnih mjera za ruralni razvoj i agroturizam je stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja za djelovanje poduzetnika u ruralnom području. Ruralni razvoj jedan je od prioriteta razvoja EU, te su za to područje osigurana značajna sredstva u okviru različitih programa i europskih fondova. Za razvoj ruralnoga područja u cilju razvoja agroturizma, temeljenog na eko poljoprivredi, autohtonim proizvodima, poduzetništvu i korištenju obnovljivih izvora energije, postoje velike mogućnosti za korištenje sredstava iz EU fondova. Potpora ruralnim područjima dolazi iz nekoliko fondova EU: Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda (ESF), Kohezijskog fonda (KF), Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) i Europskog fonda za garancije u poljoprivredi (EAGF). Sljedeći izvor financiranja projekata predstavljaju nacionalni programi, gdje različita ministarstva (Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo turizma i dr.), Hrvatska turistička zajednica, fondovi (Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost i dr.), agencije (Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, HAMAG BICRO – Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije i dr.), te HBOR objavljuju natječajne jednom ili dva puta godišnje za dodjelu bespovratnih financijskih sredstava, odnosno kreditiranje uz subvencionirane kamatne stope. Na regionalnoj razini, odnosno sa strane Krapinsko-zagorske županije mogu se objaviti razni javni pozivi za dodjelu potpora u svrhu poboljšanja smještajnih kapaciteta u agroturizmu. Efikasnim sustavom poticaja na lokalnoj razini, odnosno na razini općine, potrebno je dodatno inicirati razvoj ruralnoga područja kroz: sufinanciranje kamatnih stopa na kredite i za poduzetnike koji svoju poslovnu aktivnost usmjeravaju prema prioritetnim područjima ruralnoga razvoja te oslobađanje od plaćanja komunalne naknade za nove poduzetnike u ruralnom području za 1. godinu poslovanja kao poticaj za osnivanje novih obrta, OPG-a, te mikro i malih poduzeća u ruralnim područjima. Jedna od aktivnosti može biti i poticaj za zapošljavanje nezaposlenih osoba i samozapošljavanje u ruralnim mjestima.
NOSITELJI MJERE	<i>Općina Sveti Križ Začretje, KZZ, Poduzetnički centar KZZ</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje poduzetničke klime • Gospodarski rast i razvoj ruralnoga područja • Zadržavanje stanovništva u ruralnim područjima (zaustavljanje depopulacije)

INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj odobrenih kredita uz sufinanciranu kamatnu stopu • Broj poticaja za samozapošljavanje • Broj poticaja za lokalne ugostitelje koji nude i promoviraju autohtona jela i pića • Broj poticaja za certifikaciju autohtonih proizvoda
-------------------	--

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**STRATEŠKI PRIORITET 2.1. – POTPORA RAZVOJU AGROTURIZMA, GASTRO I ENOPONUDE****MJERA 2.1.2. – ORGANIZIRATI EKOLOŠKU POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU (NAGLASAK NA VINARSTVO)**

CILJ MJERE	Cilj mjere je potaknuti prelazak na integriranu i ekološku poljoprivrednu proizvodnju, koja će doprinijeti razvoju agroturizma, unapređenju kvalitete života te zadržavanju stanovnika u ovom području.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	<p>U okviru ove mjere potrebno je isplaćivati jednokratne novčane potpore za poljoprivredna gospodarstva koja se bave integriranom i ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom i za poljoprivredna gospodarstva koja pređu s konvencionalne na integriranu i ekološku poljoprivrednu proizvodnju. Dodatno se treba sufinancirati izrada promotivnog materijala, promotivno oglašavanje i organizacija promotivnih događaja koji imaju za cilj promociju integriranih i ekoloških poljoprivrednih proizvoda te održivo gospodarstvo privatnim šumama. Ekološka poljoprivreda je sustav poljoprivrednoga gospodarstva koja teži etički prihvatljivoj, ekološki čistoj, socijalno pravедnoj i gospodarski isplativoj poljoprivrednoj proizvodnji, a to je čini gospodarskom djelatnošću koja se u cijelosti uklapa u paradigmu održivoga razvoja. Takvim načinom uzgoja maksimalno se smanjuje uporaba kemijskih umjetnih gnojiva, pesticida i zaštitnih sredstava čime se povećava prirodna otpornost, a primjenjuje se na lokalna područja uvažavajući njihove socioekonomske, geoklimatske i kulturne posebnosti. Razvoj održivoga agro-eko sustava ima osobitu važnost za razvoj agroturizma. Uz navedeni ekološki aspekt dobrobiti koje donosi ekološka poljoprivreda, potrebno je naglasiti i njezine ekonomske efekte za pojedine poduzetnike na koje ukazuje nekoliko činjenica: rast potražnje za eko proizvodima, a posebno organski uzgojenim voćem i povrćem, potpora ekološkoj poljoprivredi kroz dodjelu bespovratnih sredstava u sklopu nacionalnih, te EU programa i fondova, zaštita ekoloških proizvođača od nelojalne konkurencije proizvođača konvencionalnih proizvoda, certificiranje ekoloških proizvoda, te postojanje nacionalnoga Akcijskog plana ekološke poljoprivrede. Uz pokretanje ekološke poljoprivrede potrebno je obnoviti vrtlarsku i voćarsku proizvodnju i revitalizirati uzgoj autohtonih (tradicijskih) sorti što se posebno odnosi na vinske sorte prisutne u Zagorju pa tako i u Svetom Križu Začretju. Vinoteka „Kapljica“ zajednički je izložbeno-prodajni prostor Udruženja vinara i vinogradara Svetog Križa Začretja. Udruženje danas broji 80-ak vinara od kojih četiri imaju stalnu ponudu i postavu vina u vinoteci. Vina proizvođača Petrovečkog, Grozaja, Merkaša mogu se degustirati, a vinogradari u Svetom Križu Začretju svoja vina prodaju pod zajedničkim brendom „Svetokriška vina“ te bi trebalo jačati taj brend.</p>

NOSITELJI MJERE	KZŽ, Ministarstvo poljoprivrede, Udruženje vinara i vinogradara Svetog Križa Začretja, Poduzetnički centar KZŽ
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • povećanje ponude integriranih i ekoloških poljoprivrednih proizvoda • oživljavanje poljoprivredne proizvodnje • sačuvana i unaprijeđena vrijedna zemljišta oko naselja • zadržavanje stanovništva u ruralnom području
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj gospodarstava koja se bave integriranom i ekološkom proizvodnjom • broj novih OPG-a i seljačkih domaćinstava • broj poticaja za autohtone (tradicionalne) sorte i proizvode, te sorte iz ekološkog uzgoja i ekološke proizvode • broj novih eko proizvoda

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**STRATEŠKI PRIORITET 2.1. – POTPORA RAZVOJU AGROTURIZMA, GASTRO I ENOPONUDE****MJERA 2.1.3. – BRENDIRATI AUTOHTONE PROIZVODE OZNAKAMA KVALITETE**

CILJ MJERE	Cilj mjere je dodjeljivanje oznaka kvalitete autohtonim (tradicijским) proizvodima i proizvođačima u svrhu njihove zaštite i povećanja prepoznatljivosti na tržištu.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	<p>S ciljem stvaranja bolje prepoznatljivosti autohtonih proizvoda u Hrvatskoj postoji nekoliko oznaka kvalitete koje dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora: „Hrvatska kvaliteta“ i „Izorno hrvatsko“, čiji je cilj na tržište plasirati kvalitetne proizvode koji će ujedno doprinijeti i prepoznatljivosti područja s kojeg dolaze.</p> <p>Područje Svetog Križa Začretje potrebno je zbog svojih prirodnih i antropogenih značajki promatrati kao jedinstvenu cjelinu Zagorja. Zagorje se pozicionira kao destinacija koja nudi kvalitetnu gastro i eno ponudu, njeguje gostoprinstvo, autentičan izgled i prostornu jedinstvenost. Stoga je u kontekstu stvaranja oznake za autohtone proizvode potrebno promišljati na način da se za čitavo područje Zagorja stvori jedinstvena oznaka (npr. „Autohtoni proizvod Zagorja“). Za ustrojavanje oznake za autohtone (tradicijske) proizvode potrebno je donijeti Pravilnik o dodjeli oznake „Autohtoni proizvod Zagorja“, u okviru kojega će biti propisani kriteriji za dodjelu oznake autohtonim proizvodima. Tvrtke, gospodarska i obrtnička komora trebaju pomoći proizvođačima i educirati ih o oznakama kvalitete. Ministarstvo poljoprivrede dodjeljuje: „Oznake izvornosti“ (ZOI), „Oznake zemljopisnog podrijetla“ (ZOZP) te „Oznake tradicijskog ugleda poljoprivredno-prehrambenih proizvoda“ (ZTS) pa bi stoga kvalitetna vina iz vlastite proizvodnje s kontroliranim geografskim podrijetlom: rajnski rizling, pinot bijeli, sauvignon, graševina, zeleni silvanac i miješano bijelo vino trebalo zaštititi. Dobar primjer je brend „Zagorski bagremov med“ te umijeće pripreme zagorskih štrukli koje je Ministarstvo kulture zaštitilo kao nematerijalno dobro. Slijedom toga trebalo bi educirati proizvođače sira, meda, voćnih vina i rakija o načinima povećanja prepoznatljivosti na tržištu.</p>

NOSITELJI MJERE	<i>HGK, HOK, KZŽ, Zagorska razvojna agencija, Udruga za zaštitu, očuvanje i promociju tradicionalnih zagorskih proizvoda „Tradicija Zagorja“</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • zaštita lokalnih autohtonih proizvoda • prepoznatljivost na tržištu lokalnih autohtonih proizvoda • unapređenje kvalitete
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • broj proizvoda i proizvođača kojima je dodijeljena oznaka kvalitete • broj proizvoda zaštićenih oznakom podrijetla

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**STRATEŠKI PRIORITET 2.1. – POTPORA RAZVOJU AGROTURIZMA, GASTRO I ENOPONUDE****MJERA 2.1.4. - PROMOVIRATI GASTRONOMSKU PONUDU TRADICIONALNIH JELA I PIĆA**

CILJ MJERE	Cilj mjere je oblikovati, promovirati i potaknuti gastronomsku ponudu autohtonih menija te korištenje izvornih domaćih namirnica u cilju njegovanja tradicijske ponude.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Gastronomska ponuda autohtonih jela i pića jedan je od ključnih elemenata na kojima se može temeljiti diferenciranost i dodana vrijednost turističkoga proizvoda. U tu svrhu osmišljen je projekt brendiranja Hrvatske autohtone kuhinje, kojim se ističe važnost gastronomske baštine. Posebni znak „Hrvatska autohtona kuhinja“ temelji se na Pravilniku o utvrđivanju posebnog standarda – Hrvatska autohtona kuhinja, čime se omogućuje organizirani nastup ugostitelja u prezentiranju i ponudi autohtonih jela gostima, kao nove dodane vrijednosti njihovoj ponudi. Postoji i nacionalni projekt Okusi hrvatske tradicije, u koji je uključena i KZŽ sa svojim Okusima Zagorja. U okviru ove mjere planirane su aktivnosti poput unapređenja proizvoda, usluga, proizvođača i proizvodnih procesa te podizanje svijesti o nužnosti autohtonosti u turističkoj ponudi. U okviru ove mjere potrebno je koristiti namirnice lokalnih proizvođača hrane iz ekološkog uzgoja i tradicijskih sorti u pripremi autohtonih jela, te nuditi autohtone menije u ugostiteljskim objektima. Prilikom promocije potrebno je kreirati turističke aranžmane i izlete koji će u sebi uključivati autohtonu gastronomsku ponudu. U tu svrhu može se objediniti zajednički gastronomski vodič (u tiskanom i e-izdanju) za područje Zagorja, koji će prezentirati ponudu autohtonih jela i pića, kao i njihove ponuđače. Namjera je Općine Sveti Križ Začretje imati objekte s kvalitetnim autohtonim proizvodima i jelima (purica, teletina, divljač, slatkododna riba, sir, med, povrće, voće, sokovi, vina, rakije, štrukli...), koji gostu mogu pružiti dio doživljaja kraja u kome se nalazi.
NOSITELJI MJERE	<i>Lokalni uzgajivači autohtonih proizvoda, HOK, TZP Srce Zagorja, TZ KZŽ</i>

OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • učinkovitija promocija autohtone gastronomske ponude • korištenje tradicijskih namirnica • povezivanje TZ-ica i lokalnih ugostitelja u promociji gastro i eno ponude
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • broj partnerstava lokalnih poljoprivrednih proizvođača i ugostitelja • broj objekata kojima je dodijeljena oznaka „Hrvatska autohtona kuhinja“ za autohtonu gastronomsku ponudu • broj izleta i turističkih aranžmana lokalnih turističkih agencija i drugih organizatora • broj tiskanih primjeraka i elektronski oblik gastronomskog vodiča

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**STRATEŠKI PRIORITET 2.2. – RAZVOJ DODATNE SMJEŠTAJNE INFRASTRUKTURE****MJERA 2.2.1. – RAZVOJ SMJEŠTAJNIH KAPACITETA U SKLOPU AGROTURIZAMA I OSTALIH OBLIKA SMJEŠTAJA UZ POŠTIVANJE SUVREMENIH POTREBA TURISTA**

CILJ MJERE	Cilj mjere je razviti dodatne smještajne kapacitete te definirati standarde i strukturu ključnih tipova smještajnih objekata uz poštivanje suvremenih potreba turista.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Smještajni kapaciteti jedan su od osnovnih preduvjeta za razvoj turizma pa je svrha ove mjere da postojeća obiteljska poljoprivredna gospodarstva osim usluge prehrane ponude i usluge smještaja. Krapinsko-zagorska županija trebala bi jednom godišnje objavljivati pozive za dodjelu poticajnih sredstava za izgradnju, opremanje i obnovu smještajnih kapaciteta u agroturizmu temeljem Pravilnika o dodjeli potpora u svrhu poboljšanja smještajnih kapaciteta u agroturizmu Krapinsko-zagorske županije. Poticajna sredstva trebala bi se dodjeljivati i za: dogradnju i/ili adaptaciju objekata za pružanje ugostiteljskih usluga u agroturizmu, za opremanje objekata s namjenom pružanja ugostiteljskih usluga u agroturizmu te ulaganje u uređenje turističkih sadržaja za pružanje turističkih usluga u agroturizmu (npr. mali seoski ZOO, organizacija raznih aktivnosti: berba grožđa, proizvodnja sireva, sokova, džemova...). Također treba podupirati inicijative privatnog i javnog sektora u smjeru otvaranja privatnih tematskih smještajnih objekata poput biciklističkih ili vinskih malih hotela. U razvijenim kontinentalnim turističkim destinacijama jedna od vrsti smještaja je agroturizam kome je osnovna aktivnost poljoprivredna proizvodnja, a dodatna smještaj i prehrana gostiju. U Začretju veliki potencijal imaju ruralne kuće za odmor (kleti) – adaptirana tradicionalna kuća kod koje se poštuju uvjeti ambijentalne i tradicijske arhitekture i gradnje. Ruralni bed & breakfast podrazumijeva domaćinstvo koje uz uslugu noćenja nudi i domaći doručak. Na području općine važnu ulogu ima dvorac koji treba ponuditi visoku razinu i kvalitetu usluge. Potencijal smještaja ogleda se u kamping i glamping turizmu te termalnom hotelu uz preduvjet valorizacije izvora termalne vode.

NOSITELJI MJERE	<i>Privatni i javni sektor, Ministarstvo turizma, KZZ</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>dodatna smještajna ponuda</i> • <i>veća kvaliteta smještaja</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>broj smještajnih kapaciteta</i> • <i>broj smještajnih kapaciteta po vrstama</i>

STRATEŠKI CILJ 2 – VISOKA KVALITETA GASTRO, ENO I SMJEŠTAJNE PONUDE**STRATEŠKI PRIORITET 2.2. – RAZVOJ DODATNE SMJEŠTAJNE INFRASTRUKTURE****MJERA 2.2.2. – USMJERAVATI REALIZACIJU KAPITALNIH PROJEKATA NA NOVE OBLIKE PARTNERSTVA I IZVORE KAPITALA (ETNO SELO)**

CILJ MJERE	Cilj mjere je osigurati financiranje, izgradnju, obnovu, upravljanje ili održavanje infrastrukture ili pružanje usluga, s time da se javno-privatno partnerstvo ne smatra čisto financiranje javnih projekata iz privatnih izvora. Cilj je da se raznim izvorima kapitala i modelima financiranja stavi na raspolaganje lokalnoj samoupravi kao i gospodarskim subjektima različita sredstva da bi se svaka mjera mogla i ostvariti, a kroz tu mjeru i jedan ili više konkretnih turističkih projekata koji njoj pripadaju.
-------------------	---

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Osiguranje visoke razine kvalitete usluga za stanovništvo putem realizacije projekata kapitalne infrastrukture, kao i osiguranje sredstava za održavanje infrastrukture nameće Općini Sveti Križ Začretje iznimno velika financijska opterećenja. Također, suvremena kapitalna infrastruktura zahtjeva značajna financijska sredstva i suvremena znanja (know-how). Osiguranje ovih preduvjeta moguće je i dugoročno održivo na način da se osmisli sustav partnerstva (bilo javno-privatnog, javno-javno, privatno-privatno) kojim bi se zaštitili temeljni interesi Svetog Križa Začretje i njenih stanovnika, ali i osigurali traženi preduvjeti koji osiguravaju novi razvojni iskorak. Potrebno je izvršiti analizu stanja i planiranih projekata kapitalne infrastrukture, te ih usporediti s raspoloživim financijskim sredstvima. Sukladno zakonskoj regulativi i interesima općine potrebno je nakon dubinske analize procijeniti u kojim područjima i na kojim turističkim kapitalnim projektima infrastrukture bi angažman i partnerstvo bilo opravdano i donijelo znatne koristi Svetom Križu Začretje (financijska sredstva, know-how, transfer suvremen tehnologije). Partnerstva su moguća između susjednih jedinica lokalne samouprave, s tvrtkama iz Republike Hrvatske i inozemstva. Sadržajno koristiti razne izvore kapitala i modele financiranja znači od korištenja vlastitih izvora - proračun, kreditni izvori, izdavanje vrijednosnih papira, leasinga, potpora i donacija, EU fondova, kreditnih institucija, fondova, poslovno-inovacijskoga centra Hrvatske pa do ostalih izvora financiranja. Pod ovu mjeru podrazumijevaju se investicije u tijeku te buduće investicije poput: izgradnja etno sela, osnivanje muzejsko-galerijske ustanove, uređenje zgrade „Stara škola“ s pripadajućim dvorištem na Trgu hrvatske kraljice Jelene, sanacija sakralnoga lokaliteta kapele sv. Ane, uređenje dvorca i perivoja Sveti Križ Začretje, sportsko-rekreacijska staza Zabok-Začretje-Krapina te ostali infrastrukturni projekti važni za razvoj turizma.
-----------------------------	--

NOSITELJI MJERE	<i>Općina Sveti Križ Začretje, Zagorska razvojna agencija; javna poduzeća; privatni poduzetnici</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Povećanje broja JPP</i> • <i>Praćenje modela financiranja i njihovih učinaka</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj JPP</i> • <i>Broj ugovora i iznos vezan na EU fondove</i> • <i>Broj i iznos vlastitih izvora sredstava iz proračuna općine</i>

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE**STRATEŠKI PRIORITET 3.1. ISKORISTITI SLOBODNE ZONE ZA SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE****MJERA 3.1.1. IZGRADNJA, UREĐENJE I ODRŽAVANJE MREŽE PJEŠAČKIH, BICIKLISTIČKIH I KONJIČKIH STAZA**

CILJ MJERE	S obzirom na rastuću potražnju za tzv. outdoor turizmom, koji podrazumijeva aktivni odmor na otvorenom, potrebno je intenzivnije razvijati cjeloviti sustav pješačkih, biciklističkih i konjičkih staza. Pri tome se misli na njihovu izgradnju, uređenje i održavanje u cilju razvoja sportsko-rekreacijske infrastrukture.
-------------------	--

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Na sustavan, stručan i objektivan način, a polazeći od raspoložive resursno-atraktivne osnove potrebno je kroz Akcijski plan izgradnje navedenih staza sagledati tržišni potencijal te definirati razvojne prioritete u razvoju zaokruženog, regionalno, nacionalno i međunarodno integriranoga sustava turistički atraktivnih pješačkih, biciklističkih i konjičkih ruta na području Začretja. Postojeći projekt „Ride and Bike II – Interpretacija prirodne i kulturne baštine za aktivan odmor“ u okviru programa Interreg V-A Slovenija – Hrvatska 2014. - 2020. ima za cilj da se postojeće i nove biciklističke i konjičke staze pametnom integracijom spoje s povijesnim i kulturnim znamenitostima, prirodnim ljepotama, smještajnim kapacitetima, ugostiteljskim objektima i svemu što može biti zanimljivo turistima i potaknuti potrošnju. Usporedno sa stazama gostima bi se nudio npr. bike friendly smještaj, servisi i sva potrebna infrastruktura. Cilj je da se slobodne zone i staze na području općine Začretje bolje iskoriste u istoimenom projektu pa općina u tom pravcu može djelovati na način da probija nove šumske puteve u ruralnom području. Međutim da bi se ova mjera i ostvarila potrebno je izraditi Akcijski plan cjelovitog sustava biciklističkih, pješačkih i konjičkih staza (Operativni plan razvoja cikloturizma KZZ postoji, ali ne objedinjeni za pješačke i konjičke staze). Takav plan trebao bi postati osnovni regulatorni okvir za sustavni dugoročni razvoj, sadržajno opremanje i efikasno upravljanje svim pješačkim, biciklističkim i konjičkim stazama. U tom smislu, posebno valja izdvojiti glavni cilj, a to je bolja valorizacija turističkih potencijala Općine u funkciji postupnog povećanja turističkoga interesa za ovim prostorom. Na taj način stvara se pretpostavka za uspješno tržišno pozicioniranje postojeće i buduće turističke ponude cijelog prostora Općine Svetog Križa Začretje, ali i Zagorja na turističkom tržištu, ponajviše putem oblikovanja jasnog imidža u svijesti potencijalnih gostiju.
-----------------------------	--

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Veliku priliku predstavlja i potražnja za avanturističkim i pustolovnim turizmom, odnosno vožnju quadrovima i motociklima. Pri tome treba maksimalno uvažavati postavke i principe održivosti te trajnu zaštitu prostora, odnosno okoliša. Atraktivan i konkurentan turistički activity based proizvod mogao bi služiti i kao ogledni primjer kako treba razvijati turizam. Uz to otvaraju se različite mogućnosti za samozapošljavanje te povećavanje današnje nedovoljno visoke razine ekonomske aktivnosti lokalnog stanovništva. Također lokalno stanovništvo dobiva mogućnost za aktivno bavljenje sportom, provođenjem slobodnoga vremena na uređenim stazama i šetnicama što pruža kvalitetniji, sadržajniji i nadasve zdraviji život.
NOSITELJI MJERE	Zagorska razvojna agencija, Općina Sveti Križ Začretje, Zajednica sportskih udruga, TZ KZŽ, KZŽ UO za sport
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava selektivnih oblika turizma (konjički, cikloturizam) • Digitaliziranje staza – označavanje biciklističkih i konjičkih ruta GPS koordinatama • Izgradnja infrastrukture za biciklistički i konjički turizam (odmorišta za bicikliste, odmorišta za konje) • Izrada promotivnih materijala o biciklističkim, pješačkim i konjičkim rutama (izrada karata) • Specijalizacija turističkih vodiča novim znanjima i specifičnostima outdoor turističke ponude • Cjelogodišnje poslovanje • Razvoj malog poduzetništva u outdoor turizmu (iznajmljivanje bicikala, tečajevi jahanja) • Razvoj novih turističkih paketa (npr. bike & active holiday, activity based holiday, outdoor tourism)
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj outdoor turista, avanturista, sportaša i rekreativaca • Povećanje iskoristivosti kapaciteta • Broj poduzetnika i obrtnika u turizmu i sportskoj rekreaciji • Broj staza i popratnih sadržaja • Poboljšanje kvalitete života

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE

STRATEŠKI PRIORITET 3.1. ISKORISTITI SLOBODNE ZONE ZA SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE

MJERA 3.1.2. UNAPREĐIVATI PROGRAME I SADRŽAJE U SPORTU I REKREACIJI S NAGLASKOM NA CIKLOTURIZAM

CILJ MJERE	Brojnost i kvaliteta programa i sadržaja u sportu i rekreaciji mogu istovremeno omogućiti turistima sadržajan boravak, aktivni odmor i zdravlje, a podignuti kvalitetu života lokalnom stanovništvu. Cikloturizam predstavlja oblik turističke aktivnosti sa izuzetno velikom perspektivom razvoja, osobito za turistički nedovoljno razvijeni prostor općine.
-------------------	--

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Na području Općine Sveti Križ Začretje sportsko-rekreativni sadržaji nedvojbeno mogu doprinijeti razvoju novog oblika ponude, za koji postoje prirodni i društveni potencijali, ali treba razviti još kadrovske i organizacijske resurse. Također je potrebna spremnost lokalnoga stanovništva i profesionalaca da se sport i rekreacija te cikloturizam promoviraju u zajednici i u turističkoj ponudi. U cilju osiguranja optimalnih uvjeta za pripremu u pružanje sadržaja u sportu i rekreaciji, potrebno je kroz EU fondove i druge relevantne izvore financiranja, osigurati nedostajuće infrastrukturne objekte i opremu, te sustavno poticati razvoj ovih djelatnosti. Život lokalnog stanovništva se može i treba u ovom segmentu ispreplitati sa turističkom ponudom, jer se općina prema svojoj viziji pozicionira prema zdravlju, aktivnom i obiteljskom odmoru. Rekreacijsko vježbanje postaje civilizacijska i kulturološka potreba za unapređenje zdravlja, humanizaciju života i rada, te uz razvoj biciklizma može dati obilježje turističkoj ponudi destinacije. Općina Sveti Križ Začretje ima pravo i obvezu osigurati uvjete za kvalitetno korištenje slobodnoga vremena svih dobnih skupina, na način da se prepoznatljivi i kvalitetni sadržaji koji se sada nude u području sporta i rekreacije na adekvatan način konzumiraju. Naime brojne sportske udruge već sada nude raznovrsne sadržaje, ali ih treba bolje promovirati i staviti u funkciju turizma. Kroz Operativni plan razvoja cikloturizma KZŽ (Institut za turizam, 2017.) donesene su mjere za razvoj ruta i cikloturističke infrastrukture kojima je osnovni cilj stvaranje mreže uređenih ključnih županijskih cikloturističkih ruta (Zagorska ruta, Toplička ruta, Županijska ruta) te unapređenje proizvoda cikloturizma i unapređenje ponude za brdske (MTB) i rekreativne bicikliste.
NOSITELJI MJERE	sportske institucije, udruge, Općina Sveti Križ Začretje, Zajednica sportskih udruga, KZŽ UO za sport
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • Programi sporta i rekreacije, s ciljem popularizacije sporta, rekreacije i zabave • Prometna cikloturistička signalizacija • Uređenje odmorišta sa servisnim stanicama • Uvrštenje u promocijske materijale TZ KZŽ • Certificiranje smještajne ponude, unapređenje ugostiteljskih sadržaja i izleta za cikloturiste • Sustav poticanja za edukaciju vodiča za cikloturizam
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • Broj aktivnosti iz područja sportske rekreacije i zabave • Broj udruga i društava • broj razvijenih sportsko-rekreativnih sadržaja • Broj rekreativaca i cikloturista • Veća kvaliteta života

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE	
STRATEŠKI PRIORITET 3.1. ISKORISTITI SLOBODNE ZONE ZA SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE	
MJERA 3.1.3. POTICATI RAD SPORTSKIH I KULTURNIH UDRUGA TE NJIHOVO UKLJUČIVANJE U SPORTSKO-REKREATIVNE I ZABAVNE SADRŽAJE	
CILJ MJERE	Cilj mjere je objediniti djelovanje različitih udruga kako bi se stvorili uvjeti za aktivno učešće organizacija, udruga i klubova u svrhu većeg angažmana u kreiranju sportsko-rekreativnih, kulturnih i zabavnih sadržaja.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Zdrav, aktivan i sadržajno ispunjen život lokalnog stanovništva polazište je za kreiranje turističkoga proizvoda, koji se može uspješno realizirati preko sportskih ili kulturnih udruga. Zajedničkim djelovanjem i koordinacijom može se ostvariti nova vrijednost, te potaknuti sinergijske procese, koji su znatno iznad zbroja pojedinačnih mogućnosti svake pojedine udruge. Tako se zajedničkim snagama mogu daleko uspješnije rješavati izazovi sporta i sportske rekreacije. Isto se odnosi i na koordinaciju u realizaciji kulturnih i srodnih događanja, koji, cjelovito planirani i koordinirano ponuđeni građanima a paralelno i turistima na razini Zagorja kao cjeline, mogu uz znatno manja financijska sredstva osigurati kvalitetan i raznovrstan kulturni doživljaj za različite razine korisnika. Financijsku podršku pruža i Zajednica sportskih udruga Općine Sveti Križ Začretje za programske i projektne aktivnosti kojima se unapređuje kvaliteta života djece, mladeži i svih građana općine kroz provođenje sportskih i rekreacijskih aktivnosti (treninzi, natjecanja, organiziranje sportskih priredbi, provedba sportsko-rekreativnih aktivnosti, promotivne aktivnosti u cilju informiranja, educiranja i popularizacije sportskih aktivnosti i pojedinih događaja). Rad sportskih i kulturnih udruga pruža djeci i mladima, ali i ostalim dobnim skupinama, sadržajnije korištenje slobodnog vremena. Navedeno je dobro polazište za objedinjavanje raznovrsnih aktivnosti udruga u cilju realizacije zajedničkih programa, koji se mogu ponuditi kao turistički proizvod.
NOSITELJI MJERE	<i>Općina Sveti Križ Začretje, Zajednica sportskih udruga, kulturne udruge, KZZ UO za sport i kulturu</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Doneseni standardi i kriteriji po kojima će se poticati djelovanje udruga, kao i njihovo financiranje</i> • <i>Značajna uloga medija u popularizaciji postignuća udruga, naročito njihovih aktivnosti</i> • <i>Brojna kulturna, sportska i zabavna događanja, dostupna stanovništvu i turistima</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj posjetitelja</i> • <i>Broj događanja</i> • <i>Kvaliteta sadržaja</i>

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE	
STRATEŠKI PRIORITET 3.2. JAČANJE IDENTITETA KROZ AKTIVNI ODMOR I ZDRAVLJE	
MJERA 3.2.1. VALORIZIRATI PROSTOR REZERVIRANE TURISTIČKE ZONE I INTENZIVIRATI KAPITALNE PROJEKTE (TOPLICE, ZDRAVSTVENI TURIZAM)	
CILJ MJERE	Realizirati atraktivne projekte koji će podignuti razinu zdravstvene i turističke ponude poput projekata Toplice, u funkciji zdravstveno-turističke ponude i novostvorene vrijednosti.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	<p>Revitalizacija i obnova područja starog kupališta (u "Šemničkim toplima") predstavlja kapitalni projekt za Općinu Sveti Križ Začretje. Šemničke toplice nalaze se na sjevernom dijelu općine, u naselju Donja Šemnica, uz potok Šemnica, na vrlo dobroj lokaciji koja omogućuje dobru prometnu povezanost s cijelom Hrvatskom te Slovenijom i Austrijom. Šemničke toplice bile su u funkciji od 1969. do 1979. g. (bazen s pratećim ugostiteljskim objektom). Danas se na lokalitetu nalazi bazen eliptičnog oblika te izvor tople vode. Svi izvori u Šemnici po balneološkim karakteristikama odgovaraju za cjelogodišnju rekreaciju kupanjem, ljeti na otvorenim, a zimi u zatvorenim bazenima. Termalna voda ovih toplica je niskomineralizirana što znači da se toplinskom pumpom može skidati temperatura i tako ohlađena voda može se opet koristiti kao pitka voda. U cilju povećanja količine vode i izgradnje novog turističko-rekreacijsko-lječilišnoga kompleksa potrebno je izvršiti dodatna istraživanja na širem prostoru. Namjera je stvoriti kupališni prostor čija primarna funkcija nije samo atrakcija i kratkotrajni doživljaj, već prostor koji će oživjeti kupalište kao mjesto okupljanja i relaksacije. Sve navedene prednosti (termalni izvori, geografski položaj, prometna povezanost, gravitacija stanovništva susjednih županija i država, cjelogodišnje poslovanje) nije moguće ostvariti ukoliko se ne pronađu rješenja za financiranje takvih kapitalnih projekata. Jedan od modela financiranja je javno-privatno partnerstvo (JPP). JPP-om obuhvaćeni su različiti oblici suradnje javnog s privatnim partnerom u kojima se JPP definira kao model ugovorom uređene dugoročne suradnje između pravne javne osobe i privatnog poduzetnika, radi izvršavanja poslova od javnog interesa, odnosno realizacije određenih infrastrukturnih projekata ili izvršavanja javnih radova (financiranje, projektiranje, izgradnja i obnova cesta, bolnica, škola, sportskih dvorana, aerodroma, vodoopskrbe i kanalizacije i sl., te održavanje i upravljanje tim građevinama kroz ugovorom određeno vrijeme) uz naknadu. Sadržajno koristiti razne izvore kapitala i modele financiranja, od korištenja vlastitih izvora - proračun općine, kreditnih izvora, izdavanja vrijednosnih papira, leasinga, potpora i donacija, EU fondova, kreditnih institucija, fondova, poslovno-inovacijskoga centra Hrvatske pa do ostalih izvora financiranja. Općina Sveti Križ Začretje u suradnji s KZZ treba i dalje razvijati i podupirati malo i srednje poduzetništvo (MSP) i to:</p>
OPIS I SADRŽAJ MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • plasiranjem kreditnih linija po znatno povoljnijim uvjetima od tržišnih • davati jamstva/garancije MSP preko već uspostavljenih organizacijskih oblika • edukacija/usavršavanje MSP - taj je segment izuzetno potreban i značajan za daljnji razvoj obrta te malog i srednjeg poduzetništva u općini.

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Osim financijskih izazova koji se nameću, projekt je lokacijski podijeljen na dvije administrativne jedinice što uz nepostojanje zainteresiranih investitora predstavlja dodatan izazov. Jedan od važnijih preduvjeta za razvoj ove mjere je zajednička suradnja Grada Krapine i Općine Sveti Križ Začretje. Bez obzira na sve navedeno termalna voda toplica svojim sastavom i temperaturom može se koristiti u zdravstvenom turizmu, radnoj i sportskoj medicini tijekom cijele godine.
NOSITELJI MJERE	<i>Ministarstvo turizma, KZZ, Zagorska razvojna agencija, Općina Sveti Križ Začretje, Grad Krapina, mali i srednji poduzetnici</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Razvoj zdravstvenoga turizma</i> • <i>Razvoj rekreativnih i sportskih programa</i> • <i>Stvaranje prepoznatljivosti destinacije</i> • <i>Povećanje broja JPP</i> • <i>Analizirati korištenja vlastitih izvora kapitala kroz analizu proračuna općine</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Povećana turistička potrošnja</i> • <i>Broj JPP</i> • <i>Broj ugovora i iznos vezan na EU fondove</i> • <i>Broj i iznos vlastitih izvora sredstava iz proračuna općine</i>

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE**STRATEŠKI PRIORITET 3.2. JAČANJE IDENTITETA KROZ AKTIVNI ODMOR I ZDRAVLJE****MJERA 3.2.2. RAZVOJ INOVATIVNIH AKTIVNIH SADRŽAJA (EKOLOŠKO-EDUKATIVNI ZABAVNI PARK)**

CILJ MJERE	Inovativni aktivni sadržaji privlače nove goste, povećavaju prihode i produžuju turističku sezonu. Današnji, moderni turisti ne putuju u određene destinacije samo zbog odmora, nego i zbog rekreacije, sporta, avanture te učenja o povijesti, kulturi i prirodi.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Izgradnja ekološko-edukativnih, zabavnih i tematskih parkova je prioritet Strategije razvoja turizma Republike Hrvatske. Prema stupnju zastupljenosti u Hrvatskoj za sad prednjače adrenalinski parkovi u prirodi, realizirano je par vodenih parkova, a trenutno je najmanje tematskih parkova. Zabavne parkove može se definirati kao mjesta zabave i razonode za sve dobne skupine, koje su željne novih doživljaja i iskustava. Bez obzira na godine, bili mladi ljudi željni adrenalina ili obitelji s djecom željni zabave, tematski parkovi uvijek će privlačiti ljude jer mogu biti okrenuti pojedincima, njihovim željama za avanturom i personaliziranim potrebama i užicima. Zabavni parkovi su nastali zbog ljudske potrebe za relaksacijom i zabavom koju moderni turisti uz svoje slobodno vrijeme, traže više nego ikad. Današnji zabavni i tematski parkovi turistima nude potpuno novu ponudu zabave, koja također može biti i edukativnog karaktera te upoznati ih s lokalnom kulturom i poviješću. Nije više bitna samo zabava, već da posjetitelji osjete da su dio događaja. Stoga se u tematskim parkovima nude razni sadržaji koji djeluju na stvaranje emocija i doživljaja.

OPIS I SADRŽAJ MJERE	Tematski parkovi mogu uvelike povećati atraktivnost destinacije. Brojni lokalni autohtoni proizvodi i lokalno stanovništvo su temelj zanimljivoga tematskog parka, kako bi svojim posjetiteljima ponudili specifičnu ponudu koja je autohtonog karaktera. Predstavljanje lokalne autohtone kulture jedna je od glavnih karakteristika modernog turizma što dovodi do potrebe za tematskim parkovima. Hrvatska ulaže velike napore i sredstva daljnjim ulaganjem i podupiranjem projekata koji bi obogatili turističku ponudu, produžili sezonu i povećali zaposlenost. Tematski parkovi mogu svojim djelovanjem u destinaciji uvelike pomoći imidžu i posjećenosti destinacije Sveti Križ Začretje naročito na slobodnom i neiskorištenom prostoru. Snaga parkova svakako je autentičnost prikaza, ukoliko prikazuju autentične likove i događaje iz kulturne baštine. Izgrađenost u destinacijama koje već imaju svoje stalne goste olakšava pristup tržištu i početak dolaska gostiju. Zapošljavanjem lokalnog stanovništva parkovi mogu pomoći lokalnoj zajednici te i sebi smanjiti troškove pronalaska radnika. Ukoliko tematski park u svojoj ponudi ima zastupljene sadržaje iz kulturne baštine destinacije te je ona autentično prikazana, posjetitelji mogu naučiti i prenijeti običaje i priče destinacije koju su posjetili. Velika prednost je i prometna povezanost općine, a jedinstvena priča ili sadržaji mogu uvelike pridonijeti posjećenosti. Nalaženje partnera na tržištu koji se bave istom ili sličnom djelatnošću ili mogu zajedno funkcionirati olakšava svim uključenim stranama uštedu sredstava, ujedinjavanjem pojedinih odjela, lakšom promocijom, boljom prepoznatljivošću i eventualnim većim tržišnim udjelom. Parkovi se mogu ponuditi ili biti zanimljivi za brojne izlete, školske ili dokoličarske te se mogu organizirati koncerti, izložbe i kazališne predstave.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Ukoliko je tematski park edukativnog karaktera brojne škole i sudionici prepoznale bi važnost te bi sigurno prihvatili i organizirali posjet parku (edukativne radionice o npr. zaštiti okoliša, kulturnoj baštini, poljoprivredi itd.). U današnje vrijeme na području Europe, pa tako i Hrvatske, moguće je koristiti fondove Europske unije. Isto tako Ministarstvo turizma Hrvatske podupire i bespovratnim sredstvima potiče razvoj tematskih parkova. Time potiču obogaćivanje ponude, produženje sezone i povećanje zaposlenosti. Vrlo je važno da lokalna zajednica prepozna važnost i pozitivan utjecaj parka na život destinacije.
NOSITELJI MJERE	<i>Ministarstvo turizma, KZZ, Zagorska razvojna agencija, Općina Sveti Križ Začretje, Grad Krapina, mali i srednji poduzetnici</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Povećani broj turista</i> • <i>Jačanje identiteta općine</i> • <i>Inovativni i aktivni sadržaji</i> • <i>Veća ponuda aktivnog odmora</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Broj posjetitelja</i> • <i>Broj događanja</i> • <i>Kvaliteta sadržaja</i> • <i>Zapošljavanje lokalnog stanovništva</i>

STRATEŠKI CILJ 3. RAZVOJ SPORTSKO-REKREACIJSKE INFRASTRUKTURE	
STRATEŠKI PRIORITET 3.2. JAČANJE IDENTITETA KROZ AKTIVNI ODMOR I ZDRAVLJE	
MJERA 3.2.3. POVEZIVANJE AKTIVNOG ODMORA S KULTUROM TE PONUDA TURISTIČKIH PAKETA VEZANIH UZ OUTDOOR AKTIVNOSTI	
CILJ MJERE	Općina Sveti Križ Začretje može umrežiti ponudu kulturnog, gastro i sportsko-rekreativnoga turizma s obzirom na postojeće programe i strateške ciljeve koji se žele postići. Umrežavanje segmenata ponude dovodi do koncentracije ponude i racionalizacije troškova s ciljem jačanja identiteta kroz aktivni odmor i zdravlje.
OPIS I SADRŽAJ MJERE	Budući se na području Općine Sveti Križ Začretje nadopunjuju selektivni oblici turizma poput kulturnog, agroturizma te sportsko rekreativnog, izražena je potreba za udruživanjem u ovom segmentu. Umrežavanje navedene turističke ponude treba uključivati sve zainteresirane stranke: sportske udruge, ugostitelje, OPG-ove, lokalno stanovništvo te turističke subjekte. Umrežavanje ponude može se organizirati na razini šire regije (Krapinsko-zagorska županija), ali i sama općina treba prepoznati i poticati ove aktivnosti, te se uključiti u njihov rad i promociju. Umrežavanje postojeće turističke ponude predstavlja značajan potencijal za privlačenje novih turista, ali i za produljenje njihovog boravka. Umrežavanje ponude outdoor aktivnosti i kulturnog turizma ima veliki potencijal jer je taj segment ponude slabije razvijen, dok je gastro ponuda prepoznata u okolici, ali treba podignuti kvalitetu usluge. Sportsko-rekreativna ponuda zahtijeva potrebitu infrastrukturu pa je upravo umrežavanje velika prilika da se Općina Sveti Križ Začretje razvije na ispravan način, u skladu s modelom održivoga razvoja. Umrežavanje bi trebalo obuhvaćati investitore i gospodarstvenike iz turističkoga sektora, poljoprivrede, sporta i marketinga. Integrirani pristup u razvoju i turističkoj ponudi zahtijeva prepoznavanje mogućnosti koje mogu privući specifičnu tržišnu nišu, zainteresiranu za cjeloviti turistički paket.
NOSITELJI MJERE	<i>Općina Sveti Križ Začretje, TZ Krapinsko-zagorske županije, TZ Područja Srce Zagorja, Zagorska razvojna agencija, kulturno-turistički subjekti općine</i>
OČEKIVANI REZULTATI OVE MJERE	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Podizanje kvalitete sadržaja kulturne, gastro i sportsko-rekreativne turističke ponude</i> • <i>Produženje boravka turista</i> • <i>Pozitivni marketinški rezultati za promociju općine</i>
INDIKATORI	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Povećanje iskoristivosti kapaciteta</i> • <i>Povećanje broja projekata selektivnih oblika turizma</i> • <i>Povećanje broja poduzetnika i obrtnika u turizmu</i>

8. IZVORI FINANCIRANJA

Strategija razvoja turizma, po usvajanju, postaje dokument koji zahtjeva operacionalizaciju na sljedeći način: a) prikupljanje projekata putem natječaja, b) njihovo rangiranje prema kriterijima iz Strategije i c) definiranje načina financiranja.

U cilju uspješne realizacije Strategije razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje potrebno je primjenjivati posebne razvojne i druge mjere i programe podrške kao izvore financiranja. U nastavku se iznosi pregled postojećih programa potpore na razini Republike Hrvatske i Europske unije čijim korištenjem se može direktno doprinijeti implementaciji razvoja turizma na području općine.

Programi raspoloživi na razini Republike Hrvatske

U nastavku se iznose osnovne informacije o pojedinim programima koji su raspoloživi na razini Republike Hrvatske. Sve informacije, uvjeti i službena procedura dostupni su zainteresiranima u relevantnim institucijama/tijelima zaduženima za provedbu te je svakako potrebno prije pristupanja provjeriti njihov status, uključivši raspoloživost novih programa koji mogu biti od interesa investitorima na području Općine Sveti Križ Začretje.

Ministarstvo turizma Republike Hrvatske

Ministarstvo turizma na godišnjoj bazi nudi različite projekte i potpore raznolikim turističkim razvojnim idejama i inicijativama, koje provodi samostalno i/ili u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ), Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) i drugima (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.).

Programi u 2019. godini:

- *Program razvoja cikloturizma na kontinentu u 2019. godini.*
- *Program konkurentnost turističkoga gospodarstva – predviđeno bespovratnih 23,6 milijuna kuna. Cilj programa je potpora ulaganjima u povećanje standarda, povećanje kvalitete i dodatne ponude ugostiteljskih objekata, razvoj posebnih oblika turizma, razvoj novih i inovativnih turističkih proizvoda, te održivi razvoj.*

Hrvatska turistička zajednica (HTZ)

HTZ u 2019. godini dodjeljuje bespovratna sredstva putem programa potpora s ciljem unapređenja proizvoda, stvaranja prepoznatljivog imidža hrvatskoga turizma i zemlje u cjelini, te obogaćivanja ponude u pred i posezoni.

Programi u 2019. godini:

- Potpore TOP događanjima.
- Potpore programima destinacijskih menadžment kompanija.
- Potpore turističkim zajednicama za programe/projekte na turistički nerazvijenim područjima u 2019.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR)

HBOR provodi Program kreditiranja turističkoga sektora čiji je cilj realizacija investicijskih projekata malih i srednjih te velikih poduzetnika u turističkoj djelatnosti, a kojima se stvaraju uvjeti za poticanje zapošljavanja, produženje turističke sezone te povećanje prihoda u turizmu s ciljem podizanja konkurentnosti turističkih destinacija.

Program uključuje poticanje ulaganja u:

- a. Objekte iz skupine „hoteli“ – u cilju unapređenja smještaje ponude.
- b. Objekte iz skupine „kampovi“.
- c. Objekte iz skupine „ostali ugostiteljski objekti za smještaj“.
- d. Povećanje flote malih obiteljskih „plovećih hotela“.
- e. Zaštitu i očuvanje kulturne baštine u funkciji turizma.
- f. Obogaćivanje raznovrsnosti novih usluga i sadržaja uz smještajne objekte -sportski, zdravstveni, nautički i sl.
- g. Unapređenje ostale destinacijske turističke ponude i sadržaja - tematski parkovi, golf vježbališta, akvariji, muzejsko-izložbeni prostori, luke nautičkog turizma i ostali sadržaji za povećanje konkurentnosti destinacije.

Pored navedenoga, svake godine HBOR kreditira nabavu roba i usluga u cilju pripreme turističke sezone radi kvalitetnog pružanja usluga turistima pod nazivom *Program kreditiranja pripreme turističke sezone*. Cilj Programa je kreditiranje pripreme turističke sezone tekuće godine radi kvalitetnog pružanja usluga turistima.

Programom kreditiranja omogućuje se povezivanje turističkoga sektora sa sektorom proizvodnje i usluga u cilju poticanja konkurentnosti kako proizvođača i dobavljača, tako i turističkih subjekata. Ulaganja uključuju nabavu hrane, pića, sitnog inventara, troškove tekućeg održavanja, troškove plaća, režijske troškove i slično.

Sporazumom potpisanim u veljači 2019. godine između Ministarstva turizma i HBOR-a omogućeno je i *kreditiranje privatnih iznajmljivača* putem poslovnih banaka: Hrvatska poštanska banka d. d. i Podravska banka d. d. Cilj Programa je ujednačavanje standarda smještajnih objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, podizanje ukupne razine kvalitete i dodatne ponude privatnoga smještaja te u konačnici poboljšanje popunjenosti kapaciteta i jačanje cjelogodišnjega turizma.

Programi raspoloživi na razini Krapinsko-zagorske županije

Krapinsko-zagorska županija za 2019. godinu osigurava financijska sredstva za provedbu Programa javnih potreba u kulturi. Ukupna sredstva iznose 885.000,00 kuna a financiraju se:

- projekti iz područja izdavačke djelatnosti
- projekti iz područja manifestacije u kulturi
- projekti iz područja obnove i zaštite spomeničke i nematerijalne baštine.

Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije za 2019. godinu osigurava financijska sredstva za provedbu programa Profesionalno upravljanje događanjima. Ukupna sredstva iznose 220.000,00 kuna, a financiraju se događanja (top i nove manifestacije) ključne za podizanje kvalitete ponude događanja na području Krapinsko-zagorske županije.

Programi Europske unije za turizam

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska je postala korisnica sredstava iz europskih fondova. U financijskom razdoblju 2014. - 2020. Republici Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura. Od tog iznosa 8,397 milijardi eura predviđeno je za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijarde eura za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.).

U Republici Hrvatskoj ESI fondovi u financijskom razdoblju 2014. - 2020. raspoređeni su kroz tri operativna programa: *Operativni programi Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.*, *Operativni programi Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.* i *Program ruralnoga razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020.*

Upravljačko tijelo za *Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.* je Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Taj program pokriva ulaganja Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda (prvenstveno tematskih ciljeva 1-7) te njegova alokacija iznosi 6,8 milijarde EUR.

Prioriteti za turizam u okviru *Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020.*:

1. jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija
2. korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija
3. poslovna konkurentnost
4. promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije
5. klimatske promjene i upravljanje rizicima
6. zaštita okoliša i održivost resursa
7. povezanost i mobilnost

8. obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje.

Upravljačko tijelo za *Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.* je Ministarstvo rada i mirovinskog sustava. Ovaj program pokriva ulaganja Europskog socijalnog fonda (prvenstveno tematskih ciljeva 8-11) te njegova alokacija iznosi 1,6 milijardi EUR. U okviru ovog programa Ministarstvo turizma je posredničko tijelo 1. razine. u dva prioriteta, investicijski prioriteti Socijalno uključivanje i Obrazovanje i cjeloživotno učenje (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.).

Prioriteti za turizam u okviru *Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.* (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.):

1. visoka zapošljivost i mobilnost radne snage
2. socijalno uključenost
3. obrazovanje i cjeloživotno učenje
4. dobro upravljanje.

Za *Program ruralnoga razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020.* nadležno je Ministarstvo poljoprivrede. Pokriva ulaganja Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.):

1. Mjere za turizam (Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.):
2. M06 Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja
3. M07 Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima
4. M08 Ulaganje u razvoj šumskog područja i u poboljšanje održivosti šuma.

Programi Unije

Programi Unije predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska unija u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim sa zajedničkim politikama EU.

Programi za turistički sektor:

1. COSME
2. Obzor 2020.
3. Kreativna Europa
4. Erasmus +
5. Life
6. Easi.

COSME

Program Europske unije za konkurentnost malih i srednjih poduzetnika.

Prioriteti za turizam:

- olakšavanje pristupa financiranju za MSP (Instrument kapital za rast i Instrument za garancije zajmova)
- olakšavanje pristupa tržištu (Enterprise Europe Network)
- bolji pristup instrumentima za konkurentnost i održivost poduzeća EU (Akcijski plan turizma)
- promicanje poduzetništva i poduzetničke kulture (Erasmus za mlade poduzetnike).

Obzor 2020. (Horizon 2020)

Novi je program Europske unije za istraživanje i inovacije za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Obzor 2020. usmjeren je na izvrsnost u istraživanjima i inovacijama, na povećanje konkurentnosti industrije s osobitim naglaskom na malim i srednjim poduzećima te na rješavanje društvenih izazova putem interdisciplinarnog pristupa, integriranja društvenih i humanističkih znanosti te europske dodane vrijednosti projekata.

Tri glavna prioriteta:

- izvrsna znanost
- industrijsko vodstvo
- društveni izazovi.

Glavni financijski instrumenti su: bespovratna sredstva za istraživanje i inovacije (100 % financiranje svih aktivnosti i sudionika u konzorciju s najmanje tri partnera iz triju različitih zemalja članica ili pridruženih zemalja), bespovratna sredstva za inovacije (70 % ili 100 % financiranja svih aktivnosti i sudionika u konzorciju, ovisno o pravnom obliku prijavitelja), bespovratna sredstva za aktivnosti potpore i koordinacije (100 % financiranje svih aktivnosti), sufinanciranje aktivnosti (co-funding), instrument za mala i srednja poduzeća, predkomercijalna nabava, javna nabava inovativnih rješenja i nagrade.

Kreativna Europa

Program čiji je cilj pomoći kulturnim i kreativnim industrijama u transnacionalnom djelovanju, kolanju radova s područja kulture te mobilnosti djelatnika i umjetnika na području kulturne i kreativne industrije.

Prioriteti za turizam:

- potprogram za kulturu

- potprogram za medije
- međusektorski potprogram za projekte suradnje kulturnih i kreativnih industrija te audio-vizualnih industrija.

ERASMUS +

Program čiji je cilj povećati zapošljivost i vještine, kao i modernizirati obrazovanje i osposobljavanje mladih. Program povezuje šest programa iz prethodnog razdoblja (Program cjeloživotnog učenja - Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius i Gruntvig; Erasmus Mundus; Tempus; Alfa; Edulink i program suradnje između industrijaliziranih zemalja).

Prioriteti za turizam:

- programi za mobilnost studenata i profesora visokoškolskih obrazovnih ustanova
- programi za mobilnost učenika i profesora srednjoškolskih strukovnih obrazovnih ustanova
- programi suradnje obrazovnih ustanova, poduzetnika, lokalne i regionalne uprave, civilnog sektora
- programi za neprofitna europska sportska događanja.

LIFE je financijski instrument koji daje podršku projektima za zaštitu okoliša i prirode.

Prioriteti za turizam:

- Zaštita okoliša
- efikasnost okoliša i energije
- bioraznolikost
- upravljanje okolišem i informacijama.

EaSI

Program za zapošljavanje i socijalne inovacije promovira visoku razinu kvalitete i održivoga zapošljavanja uz garanciju dostatne i dolične socijalne zaštite, borbu protiv socijalne isključenosti i siromaštva te poboljšanje radnih uvjeta.

Prioriteti za turizam:

- Progress - program za zapošljavanje i društvenu solidarnost
- Eures - mreža za promicanje radne pokretljivosti
- Mikrofinanciranje i socijalno poduzetništvo.

Progress - potpora za ispitivanje socijalnih inovacija i inovacija na području politika tržišta rada kao i eksperimentiranja na tržištu rada (tj. testiranje inova-

tivnih politika na nižoj razini te njihova šira primjena ukoliko se pokažu uvjerljivima).

Eures - mreža za radnu pokretljivost koja pruža informacije, smjernice i usluge zapošljavanja poslodavcima, tražiteljima zaposlenja i svakom građaninu koji želi iskoristiti prednosti slobodnog kretanja radnika; pokriva dio troškova MSP-a za osposobljavanje novozaposlenih, kao i dio putnih troškova kod odlaska na razgovor za posao ili za preseljenje zbog pronalaska posla.

Mikrofinanciranje - potpora uspostavljanju ili razvoju malog poduzeća te za investicije, leasing ili potreban kapital za rad.

Socijalno poduzetništvo - olakšavanje pristupa financiranju socijalnog poduzetništva.

Sukladno prethodnom popisu, može se zaključiti kako postoji značajan broj programa na razini Republike Hrvatske, dok je broj programa na razini Krapinsko-zagorske županije nešto manji. Očekuje se kako će se u bliskoj budućnosti zasigurno pojaviti novi modaliteti, odnosno mjere i programi podrške. Na lokalnim činiteljima razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje ostaje pratiti mjere i programe podrške koji će se tek pojaviti.

9. PRIJEDLOG PROVEDBE STRATEGIJE

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje sastoji se od niza razrađenih mjera s razvojnim učincima koji doprinose postizanju strateških ciljeva, prioriteta i mjera te ostvarenju vizije. Strateški ciljevi se prvenstveno odnose na valorizaciju kulturne i prirodne baštine u turističke svrhe, na visoku kvalitetu gastro, eno i smještajne ponude te na razvoj sportsko-rekreacijske infrastrukture.

Osnovne aspekte provedbe Strategije razvoja turizma čini:

- a. *Institucionalna podrška Strategiji razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje* - Najvažniju ulogu u provedbi Strategije razvoja ima općina, odnosno njene institucije, čiji se institucionalni kapaciteti moraju dodatno ojačati osnivanjem Radne grupe koja prati provedbu Strategije razvoja turizma.
- b. *Mogućnosti financiranja predloženih mjera* – podrazumijeva razne izvore financiranja, uključujući općinski proračun, Krapinsko-zagorsku županiju, Vladu Republike Hrvatske, Europsku komisiju i brojne bilateralne i multilateralne izvore financiranja.
- c. *Praćenje i evaluacija provedbe Strategije razvoja turizma* - Budući je da Strategija razvoja promjenjiv razvojni plan, ovisno o promjenama okolnosti pristupa se i reviziji Strategije razvoja turizma i njezine provedbe. Strategija razvoja je promjenljiv razvojni plan kojeg je potrebno vrednovati, mijenjati i poboljšavati nakon određenog razdoblja, odnosno kad god to okolnosti nalažu. Izabiru se ciljevi, koji će dovesti do učinkovitije provedbe mjera i projekata te korištenja nacionalnih i/ili sredstava EU fondova.

Općina Sveti Križ Začretje je izradom ovog dokumenta postavila temelje budućeg razvoja turizma na njenom području. Strategijom su definirane su mjere kojima se želi razviti turizam. Pored navedenog dani su i prijedlozi mjera realizacije same Strategije. Iz navedenog je jasno kako je sama izrada Strategije tek početak cijelog procesa razvoja turizma i tek predstoje pravi izazovi – odnosno primjena Strategije u praksi. U tom kontekstu posebnu važnost treba posvetiti uspostavi sustava monitoringa, koji treba osigurati pravodobnu identifikaciju problema pri budućem razvoju, uz preporučene mjere za njihovo rješavanje.

9.1. Monitoring

U sklopu procesa monitoringa primjene Strategije važno je pratiti dinamiku ostvarenja strateških prioriteta i opisanih mjera Strategije. To se odnosi na praćenje očekivanih rezultata mjera i navedenih kvalitativnih ili kvantita-

tivnih indikatora poput unapređenja smještajnih kapaciteta, povećanja broja poduzetnika i obrtnika u turizmu, bolje valorizacije prirodne i kulturne baštine, praćenje kretanja broja zaposlenih u ugostiteljstvu i turizmu, turističkoga prometa, stavova lokalnoga stanovništva i njihovo prihvaćanje usmjerenja ka razvoju turizma kao jednom od segmenta gospodarstva područja Općine Sveti Križ Začretje. Poseban naglasak se stavlja na identificiranje novih momenata, eventualnih ograničenja i prepreka za razvoj turizma na području općine, kao i identificiranje novih tržišnih prilika ili pozitivnih utjecaja iz okruženja za razvoj turizma na području općine. Shodno navedenom, javlja se potreba kontinuiranog praćenja trendova na globalnom turističkom tržištu, stavova obrtnika i seljačkih domaćinstava, ugostitelja i drugih relevantnih subjekata o ključnim problemima turizma, te kontinuiranoga ispitivanja stavova, zadovoljstva i očekivanja lokalnog stanovništva i posjetitelja o elementima ponude općine.

Monitoring napretka provedbe potrebno je provoditi na godišnjoj osnovi. Takav godišnji monitoring osigurat će informacije o provedenim aktivnostima s podacima o nositeljima provedbe, uključenim financijskim sredstvima i njihovim izvorima te ostvarenim ili anticipiranim rezultatima. U Strategiji je naglasak na mehanizmu praćenja Strategije, tj. dozvoljena je mogućnost da se promjene unose i kod samog usvajanja Strategije. Takav mehanizam počiva na stalnim promjenama i potrebi inoviranja, odnosno na mogućnostima da se konkretni sadržaji po ocjeni naručitelja unesu u Strategiju s ciljem njene kvalitete i provedivosti i želje da ona i dalje ostane živi dokument, fleksibilan i adaptabilan, kako je i zamišljen.

Članovi istraživačkoga tima predlažu da se za korisnike Strategije razvoja turizma organizira sustav predavanja, radionica i seminara u suradnji i uz potporu općine. Ovime se želi pridonijeti boljem razumijevanju odrednica Strategije razvoja turizma, razmjeni mišljenja o ključnim točkama njezinog uspješnog provođenja u praksi i mogućnostima njezine operativne provedbe sukladno njezinim temeljnim odrednicama. U tom se smislu nudi interaktivni rad istraživačkoga tima i djelatnika u turizmu na način da se zajednički izvrši izbor između relevantnih tema (što je predmet posebnih ugovora).

Okrugli stol i savjetovanje je specifičan oblik permanentnog obrazovanja, kojim se na zahtjev i uz posebnu naknadu korisnika određena problematika osvjetljava s različitih aspekata (znanstvenog, stručnog, praktičnog, zakonskog, organizacijskog...), a sa svrhom osiguravanja uvjeta za što učinkovitije rješavanje otvorenih pitanja, uz elaboraciju stavova za prijedlog različitih rješenja. To je prigoda i da se okupe ljudi iste interesne skupine s ciljem rješavanja otvorenih pitanja od zajedničkoga interesa. Održavanje okrugloga stola ili savjetovanja nalaže profesionalnost u pristupu. Rezultati okrugloga stola se najčešće publiciraju, što olakšava implementaciju zaključaka u praksi i omogućava sagledavanje mogućnosti teorijskih polazišta u praksi te ima i veliku edukativnu vrijednost za učenike, studente i druge korisnike.

Konzultantske usluge su veoma koristan oblik suradnje na implementaciji Strategije razvoja turizma, koje se realiziraju na zahtjev i uz posebnu naknadu korisnika. One će biti nezaobilazni oblik stjecanja znanja korisnika oko izbora modela upravljanja, izbora modela financiranja kapitalnih projekata (Strategije financiranja), provedbe koncepta javno-privatnog partnerstva, oblikovanja jedinstvene baze podataka, osiguranje informacijske osnovice upravljanja, informatizacije sustava i sl.

U proces obrazovanja trebaju se uključiti svi oni subjekti koji su direktno ili indirektno uključeni u provedbu zacrtanih ciljeva Strategije razvoja, ali i one koji to direktno ili indirektno omogućavaju ili unapređuju.

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje, kao što je naglašeno i u samom dokumentu, tek je prvi korak nakon kojeg počinje ustrajan i ozbiljan rad na njenoj implementaciji, uvažavajući potrebu za stalnom dopunom i adaptacijom novonastalim okolnostima. To je razlog što ova Strategija ne nudi konkretne projekte i njihov akcijski plan, jer tek treba prema dovoljno širokim i mjerljivim mjerama iz Strategije da budu takvi projekti koji će se lako prepoznati i prema kojima će se Strategija i realizirati.

Provjera rezultata istraživanja vršit će se kontinuirano kroz uspostavu trajne kontrole i prilagođavanja Strategije razvoja turizma, sukladno ostvarenju utvrđenih ciljeva. Važno je stoga naglasiti da predviđeni monitoring mora prerasti u trajan kontrolni mehanizam. To je i potvrda da se izradom Strategije razvoja turizma proces ne završava, već se članovi tima (Istraživački tim i Partnersko vijeće) kontinuirano uključuju u monitoring, čime razvoj postaje predmetom kontinuiranog stručnog i znanstvenog istraživanja u interesu svih zainteresiranih javnih i privatnih subjekata, kao i stanovništva Općine Sveti Križ Začretje. Time se ostvaruje trajno partnerstvo svih zainteresiranih, što je suvremeni trend i trajni interes stanovnika Začretja, čiji se ukupni turistički potencijali trebaju još više adekvatno valorizirati.

9.2. Evaluacija

Evaluacija, koja će se provesti 2028. godine (ex-post evaluacija) ocijenit će rezultate koji su postignuti primjenom ovog pristupa strateškom planiranju te kvalitetu procesa odabira mjera i njihovog upravljanja. Monitoring napretka i evaluacija utjecaja osigurat će informacije u svrhu javne debate i mogućeg reprogramiranja strateških dokumenata. Pred glavne dionike općine Sveti Križ Začretje, koji trebaju sudjelovati u realizaciji Strategije, stavlja se vrlo odgovoran i ambiciozan zadatak, detaljno razrađen u ovom dokumentu. U okviru razvojnog modela i ključnih mjera za razvoj turizma na području općine definirano je tko, kada i što je potrebno učiniti kako bi se realizirali postavljeni ciljevi. U svrhu realizacije definiranih ciljeva pri aktivnoj primjeni ovog dokumenta očekuje se angažman prvenstveno općine i turističkih dionika općine, ali i tvrtki i poduzetnika koji djeluju na području općine te lokalnoga stanovništva. Pri

tome je važno naglasiti kako je koordinacija na razini destinacije nužna jer veliki broj pružatelja usluga nije sposobno samostalno ispuniti turističke ciljeve destinacije. Stoga, razvoj destinacije predstavlja višeslojni fenomen s obzirom da zahtijeva pozornost svih dionika, kako na razini pojedinog aktera tako i na razini destinacije. Tek zajedničkim nastupom svih dionika općine moguće je razvijati turizam na načelima održivosti. U tom kontekstu je za razvoj turizma i primjenu ove Strategije značajno formiranje tijela koje je zaduženo za praćenje njene implementacije. Navedeno tijelo može biti Turističko vijeće Turističke zajednice općine ili se u okviru općine može oformiti Povjerenstvo za turizam. Koja će se od navedenih mogućnosti primijeniti ovisi isključivo o odluci Općine Sveti Križ Začretje i njenih dionika turizma. Turističko vijeće je postojeće tijelo koje djeluje na području TZP-a Srce Zagorja i sastavljeno je od osoba relevantnih za turistički razvoj. Druga je mogućnost osnivanje posebnog Povjerenstva za turizam općine, članove kojeg imenuje Općinsko vijeće. Navedeno bi se Povjerenstvo moralo sastojati od osoba koje predstavljaju važne dionike turizma na području Začretja, a po funkciji članovi Povjerenstva su i načelnik Općine Sveti Križ Začretje i predstavnik Turističke zajednice područja Srce Zagorja.

ZAKLJUČAK

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje do 2027. godine uključuje suvremene trendove relevantne za budući razvoj turizma te predstavlja uporište za ostvarenje snažnijega i promišljenoga gospodarskog razvoja. Strategija se objektivno odnosi na razdoblje do 2027. godine, tj. razdoblje u kojem je realno moguće i provesti zacrtane ciljeve turističkoga razvoja.

Strategija razvoja turizma izrađena je uz izuzetnu podršku i suradnju naručitelja i svih njegovih sastavnica od Partnerskoga vijeća u kome su zastupljeni svi profesionalni nosioci, pretežno turističkih funkcija pa do predstavnika najšireg kruga zainteresiranih građana, javnih i poslovnih subjekata Općine Sveti Križ Začretje.

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje jasan je, konkretan, znanstveno utemeljen i stručno elaboriran dokument koji čini temelj osmišljavanja razvoja turizma. Postojeće komparativne prednosti treba iskoristiti na taj način da Općina Sveti Križ Začretje postane prema utvrđenoj viziji prepoznatljiva i konkurentna turistička destinacija. Iz toga se razloga Strategija razvoja turizma bazira na osnovnim strateškim ciljevima, kao što su Valorizacija kulturne i prirodne baštine u turističke svrhe, visoka kvaliteta gastro, eno i smještajne ponude, kao i na razvoju sportsko-rekreacijske infrastrukture. Iz tako definiranih strateških ciljeva proizašlo je i šest strateških prioriteta za razvoj turizma, kao što su:

- Stvaranje dodane vrijednosti destinacije razvojem kulturnog turizma.
- Umrežavanjem osigurati organizacijske pretpostavke za bolju ekonomsku valorizaciju kulturno-povijesne baštine i prepoznatljivost kulturnih događanja.
- Potpora razvoju gastro i eno ponude te agroturizma.
- Razvoj dodatne smještajne infrastrukture.
- Iskoristiti slobodne zone za sportsko-rekreativne i zabavne sadržaje.
- Jačanje identiteta kroz aktivni odmor i zdravlje.

Ovako postavljenim strateškim prioritetima određene su provedbene mjere kao važan operativni podsustav razvojnih ciljeva, koji čine solidnu osnovu za dugoročno provođenje Strategije razvoja turizma putem konkretnih razvojnih projekata koji moraju slijediti prikazanu razvojnu piramidu i logički i sadržajno.

Prema navedenim polazištima i kriterijima, upućuju se gospodarski sustavi, organizacije, institucije i privatne osobe s područja općine, na prijavljivanje projekata koji će biti u skladu s prihvaćenim ciljevima, strateškim prioritetima, a posebno pojedinim mjerama, koje su detaljno elaborirane. Projektni zadaci moraju biti usmjereni ka rješavanju strateških prioriteta u pojedinim

specifičnim područjima od značaja za razvoj turizma na području Općine Sveti Križ Začretje. Sukladno prethodno navedenom, potrebno je na razini općine ustrojiti bazu podataka u koju će se sustavno uključivati sve prikupljene ideje, prijedlozi i projekti kako bi se osigurao transparentan izbor informacija za sve interne i eksterne korisnike.

Općina Sveti Križ Začretje nije u punom smislu prepoznata kao razvijena turistička destinacija, te je temeljni zadatak ove Strategije razvoja turizma do 2027. godine nedostatke pretvoriti u prednosti uzimajući u obzir značajne neiskorištene potencijale i predispozicije za daljnji razvoj turizma.

Navedeno upućuje na zaključak koji je sadržajno naglašen i u samoj Strategiji, a to je da prihvaćena Strategija ne čini kraj zadatka, već predstavlja temelj za ustrajno, stručno, znanstveno i partnersko promišljanje razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje. Povećanje kvalitete života i blagostanje stanovništva konačni je cilj ove Strategije. Iskustvo dobiveno njezinom izradom i spremnost za njezinu provedbu nedvojbeno upućuje na izglednost njene realizacije.

POPIS LITERATURE

1. Akcijski plan razvoja cikloturizma, Institut za turizam, Zagreb, 2015.
2. Akcijski plan razvoja kulturnog turizma, Institut za turizam, Zagreb, ožujak 2015.
3. Bilen, M. (2006), Turizam i prostor, Veleučilište u Karlovcu, Karlovac.
4. Cerović, Z., Milohnić, I. (2012), Private accommodation as a challenge to hospitality, 10th International Conference on Knowledge, Economy and Management”, Istantbul Medeniyet University, Istantbul, Turkey, 2012., str. 1843-1851.
5. Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine.
6. Državni zavod za statistiku, Statistička izvješća 1616, Turizam u 2017.
7. Državni zavod za statistiku, Statistička izvješća 1617, Turizam u primorskim gradovima i općinama u 2017.
8. Državni zavod za statistiku, Ljetopis 2018.
9. Fuggle, L., Kow, N., Burkhard, S., Silva, B. (2018), Travel Trends Report 2018, Trekk Soft.
10. Geić, S. (2011), Menadžment selektivnih oblika turizma, Sveučilište u Splitu, Split.
11. Godišnja financijska izvješća, FINA, razna godišta.
12. Gorički, E., Kulturno-umjetnički centar Začretje – Adaptacija gospodarskog objekta starog vlastelinstva, Arhitektonski fakultet, Zagreb, diplomski rad, 2012.
13. Grupa autora, Hrvatski turizam: plavo–bijelo-zeleno, ur. Sanda Čorak i Vesna Mičević, Institut za turizam, Zagreb, 2006.
14. Hrvatski centar za zadržno poduzetništvo, <http://zadruga.coop/hr/evidencija-zadruga-i-zadruznih-saveza>
15. International Tourist Arrivals Reach 1.4 billion Two Years Ahead of Forecasts. Press Release No. 19003. UNWTO, 2019., <http://www2.unwto.org/press-release/2019-01-21/international-tourist-arrivals-reach-14-billion-two-years-ahead-forecasts>
16. Jelinčić, D. A.; Kulturni, kreativni i hobby turizam: čipkarstvo kao tržišna niša, Festivali čipke i kulturni turizam, Turistička zajednica grada Lepoglave, Grad Lepoglava, Lepoglava, 2006., <http://bib.irb.hr/prikazirad?&rad=226548>
17. Krajnović, A., Zdrilić, I., Orlović, M.; Uloga lokalnih akcijskih grupa LAG-ova u razvoju ruralnoga turizma, primjer Zadarske županije, 4. međunarodni kongres o ruralnom turizmu, Zbornik radova, 2018.
18. Kušen, E., Cetinski, V. (2000), Status i struktura zdravstveno turističke destinacije; Zdravstveni turizam za 21. st., Zbornik radova; Opatija.
19. Kvež, M., Obnova i revitalizacija područja starog kupališta u Donjoj Šemnici, Arhitektonski fakultet, Zagreb, diplomski rad, 2014.
20. Makarić, A.M.; Razvoj cikloturizma u Republici Hrvatskoj, završni rad, Međimursko Veleučilište u Čakovcu, Čakovec, 2015.
21. Master plan razvoja turizma Krapinsko-zagorske županije, Horwath HTL, 2015.
22. Međunarodna nevladina organizacija koja se bavi očuvanjem svjetskih povijesnih spomenika i lokaliteta.
23. Milohnić, I. (2009), New Trends of Event Management and Leisure Time in Tourism, u zborniku radova Management, Education and Tourism - Creative in Changes, University of Primorska, Faculty of Tourism and Hospitality, Portorož, Slovenia, 2009.
24. Milohnić, I. (2010), Standards in Private Accommodation-Kvarner Family, Journal of International Scientific Publication, ECONOMY & BUSINESS, Volume 4., No1, Science & Education Foundation Bulgaria, Bulgaria, 2010.
25. Ministarstvo turizma Republike Hrvatske, 2019.
26. Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područje samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine br. 132/2017).
27. Nacionalna strategija razvoja zdravstva Republike Hrvatske 2012-2020., Ministarstvo zdravlja Republike Hrvatske, rujan, 2012.
28. Operativni plan razvoja cikloturizma Krapinsko-zagorske županije, Institut za turizam, 2017.
29. Pančić Kombol, T. (2000), Selektivni turizam – uvod u menadžment prirodnih i kulturnih resursa, TMCP Sagena, Matulji.
30. Proconcept, Trendovi u turizmu 2018., 2019., https://www.proconcept.hr/pdf/our_insights/trendovi_u_turizmu_2018._s_000.pdf
31. Prostorni plan uređenja Općine Sveti Križ Začretje, 2007.
32. Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, <https://www.min-kulture.r/default.aspx.id=6212>
33. Rudan, E.; Razvojne perspektive kreativnog turizma, Ekonomska misao i praksa, Dubrovnik, 2012.
34. Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine.
35. Strategija razvoja Općine Sveti Križ Začretje 2014. - 2020.
36. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020., Ministarstvo turizma, 2015.
37. UNWTO Tourism Highlights 2011 Edition, UNWTO 2011.
38. Zadel, Z.; Trendovi ruralnoga turističkoga tržišta Republike Hrvatske, u djelu Poticanje ruralnoga turizma, urednici: Sedmak, Smolčić Jurdana, Kociper, Planinc, Založba Univerze na Primorskem, Kopar, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, Opatija, 2015.
39. Zagorje Agroturizam, brošura Krapinsko-zagorske županije, 2010.

POPIS ILUSTRACIJA

Popis tablica

Tablica 1. Utjecaj kulture na turizam i obrnuto	10
Tablica 2. Mogući programi i sadržaji implementacije novih trendova	19
Tablica 3. Popis stanovništva po naseljima u 2001. - 2011. godini	23
Tablica 4. Spolna i dobna struktura stanovništva Općine Sveti Križ Začretje u 2011. godini	23
Tablica 5. Struktura poduzetnika Općine Sveti Križ Začretje prema djelatnostima u 2017. godini	25
Tablica 6. Broj poduzetnika na području općine u razdoblju 2012. do 2017. godine	26
Tablica 7. Analiza osnovnih financijskih pokazatelja poduzetnika Općine Sveti Križ Začretje u razdoblju 2012. - 2017.	26
Tablica 8. Broj obrtnika po djelatnosti u općini Sveti Križ Začretje	27
Tablica 9. Prosječan broj zaposlenih u razdoblju od 2013. - 2018. godine	28
Tablica 10. Kretanje broja zaposlenih u odabranim godinama razdoblja 2013. - 2018. godine prema vrsti zaposlenja	29
Tablica 11. Popis kulturnih dobara na području Općine Sveti Križ Začretje prema Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske	32
Tablica 12. Smještajni kapaciteti Općine Sveti Križ Začretje od 2014. do 2018. godine (postelje).....	34
Tablica 13. Turistički promet Općine Sveti Križ Začretje i Krapinsko-zagorske županije u 2018. godini	36
Tablica 14. Sociodemografska obilježja ispitanika	40
Tablica 15. SWOT analiza turizma stanja Općine Sveti Križ Začretje	43
Tablica 16. Strateški ciljevi, prioriteti i mjere u razvoju turizma Općine Sveti Križ Začretje	49

Popis slika

Slika 1. Trendovi potražnje prehrane i pića.....	11
Slika 2. Trendovi potreba za novim oblicima sporta i rekreacije	12
Slika 3. Trendovi potražnje u apartmanima.....	17
Slika 4. Položaj Općine Sveti Križ Začretje.....	22
Slika 5. Udaljenost Općine Sveti Križ Začretje od emitivnih turističkih tržišta	24
Slika 6. Pravci budućega razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje	42
Slika 7. Vizija i razvoj proizvoda u funkciji	

ostvarenja dugoročnih ciljeva razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje.....	46
Slika 8. Čimbenici koji trebaju prihvatiti viziju razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje	47
Slika 9. Strateški ciljevi i prioriteti za razvoj turizma Općine Sveti Križ Začretje.....	48

Popis grafikona

Grafikon 1. Kretanje broja nezaposlenih u općini u razdoblju 2004. - 2018.	27
Grafikon 2. Struktura smještajnih kapaciteta Općine Sveti Križ Začretje u 2018. godini (broj postelja)	33
Grafikon 3. Usporedba iskorištenosti smještajnih kapaciteta Općine Sveti Križ Začretje, Krapinsko-zagorske županije i Republike Hrvatske u 2017. godini (u danima)	34
Grafikon 4. Dužina boravka gostiju u Općini Sveti Križ Začretje od 2016. do 2018. godine (broj dana)	37
Grafikon 5. Turistički dolasci Općine Sveti Križ Začretje po mjesecima u 2018. godini.....	37
Grafikon 6. Kretanje turističkoga prometa Općine Sveti Križ Začretje od 2016. do 2018. godine.....	38
Grafikon 7. Ostvareni turistički promet 2018. godine po emitivnim tržištima	39
Grafikon 8. Značaj pojedinih turističkih proizvoda za Općinu Sveti Križ Začretje (ocjena gospodarskoga sektora)	41
Grafikon 9. Značaj pojedinih turističkih proizvoda za Općinu Sveti Križ Začretje (ocjena civilnoga sektora)	41

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Izrada strateškog plana razvoja turizma

Strategija razvoja turizma Općine Sveti Križ Začretje



PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. — 2020.

Udio u sufinanciranom dijelu: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja